

TALOUSARVIO 2022

Taloussuunnitelma 2023–2024

Kunnanvaltuusto hyväksynyt 9.12.2021 § 160

SISÄLTÖ

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	1
YLEISPERUSTELUT	3
1 Organisaatio	3
2 Toimintaympäristön lähtökohdat	6
3 Taloudelliset lähtökohdat.....	15
4 Henkilöstösuunnitelma	27
5 Kunnan toiminnan kehittämistavoitteet	32
6 Kuntakonsernin omistajaohjaus ja tytäryhteisöille asetetut tavoitteet	38
7 Talousarvion osat ja sitovuus.....	41
KÄYTTÖTALOUSOSA.....	44
8 Strateginen johto	44
9 Kunnanhallitus.....	45
10 Tarkastuslautakunta	52
11 Keskusvaalilautakunta.....	53
12 Maaseutulautakunta	55
13 Tekninen lautakunta	58
14 Sivistyslautakunta.....	67
15 Sosiaali- ja terveyslautakunta.....	78
16 Käyttötalouden yhdistelmä.....	88
TULOSLASKELMAOSA.....	88
17 Tuloslaskelma sekä tulorahoituksen riittävyyden tunnusluvut ja tavoitteet.....	89
INVESTOINTIOSA	93
18 Investointihankkeet.....	93
19 Rakentamishjelma.....	96
RAHOITUSOSA.....	99
20 Rahoituslaskelma sekä toiminnan ja investointien rahoituksen tunnusluvut ja tavoitteet.....	99
TALOUSARVIOVUODEN 2022 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETO SEKÄ SITOVUUS	101

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuoden 2022 talousarvio on viimeinen nykymuotoisen kunnan talousarvio, jolloin Tervolan kunta huolehtii niin sosiaali- ja terveystalouden kuin mm. sivistys-, kulttuuri-, teknis- ja elinvoimapalveluiden järjestämisestä. Vuoden 2023 alussa kuntien järjestämisvastuu kapenee merkittävästi, kun kuntien perinteisistä tehtävistä sote-tehtävät ja pelastustoimi siirtyvät perustettaville hyvinvointialueille. Tervolan sote-palvelut siirtyvät Lapin hyvinvointialueen järjestettäväksi. Samalla siirtyy noin puolet kuntamme budjetista sekä henkilöstöstä hyvinvointialueelle. Tulevan vuoden yhtenä tärkeimmistä tehtävistä onkin nykyisten kuntamme peruspalvelujen järjestämisen lisäksi tukea hyvinvointialueen suunnittelu- ja perustamistyötä sekä huolehtia siitä, että hyvinvointialueen ja kunnan yhteistyö on mutkatonta ja sujuvaa.

Tervolan kunnan vuoden 2022 toimintaa ja taloutta rakennetaan ”vanhalle” pohjalle. Kuntamme talous on ollut pitkään vahva. Myös kuluvan vuoden talous toteutuu ennakoitua parempana. Vuodesta 2022 ennakoitaan myös ylijäämäistä. Sen sijaan taloussuunnitelmavuosia 2023 ja 2024 leimaa suuri epävarmuus. Hyvinvointialueen perustamisen myötä kuntien vuosikymmeniä hiotut tukipalvelut joudutaan järjestämään uudelleen. Parhailaan selvitetään erilaisia malleja esim. aterialue- ja siivouspalveluiden tuottamiseen. Ratkaisut on tehtävä ensi vuoden aikana ja niillä on todennäköisesti merkittäviä toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia kuntamme tuleviin vuosiin. Myös työvoimapalveluiden järjestämiseen on tulossa muutoksia, työvoimapalvelut ovat siirtymässä kuntien vastuulle vuoden 2024 aikana. Tämänhetkisen tiedon mukaan kuntien on järjestettävä palvelut yhteistoiminnassa siten, että alueella on vähintään 20.000 työvoimaan kuuluvaa, Lappiin olisi siten muodostumassa 2-3 yhteistoiminta-alueita.

Korona-pandemia luo myös osaltaan epävarmuutta. Rokotuksista huolimatta pandemia ei osoita laantumisen merkkejä, vaan uusia virusmuunnoksia ilmaantuu eri puolille maailmaa. Todennäköisesti koronasta ei päästä eroon, vaan joudumme elämään koronan kanssa vielä pitkään.

Tulevien vuosien epävarmuudesta huolimatta Tervolan kunnan toimintaa leimaa vahva usko tulevaisuuteen. Kuntamme alueella toimivat yritykset ovat tehneet tai ovat tekemässä merkittäviä investointeja. Lisäksi uusyrityksiperustanta Tervolassa on todella vilkasta, tänä vuonna on perustettu jo 23 yritystä. Kuntamme elinvoimaisuus on siten entisestään lisääntymässä, tällä hetkellä suurimmat ongelmat ovat puutteellisessa asunto- ja tonttitarjonnassa. Vetovoimaisten ja viihtyisien tonttien lisäämiseksi ensi vuonna talousarviossa varaudutaan Kemijoki-varren osayleiskaavan päivitystyön jatkamiseen sekä Vastarannan kaavoitustyön käynnistämiseen.

Hallintokuntien erinomaisen valmistelutyön ansioista tulevana vuonna voimme säilyttää nykyisen palveluverkon ja turvata nykyiset hyvät ja laadukkaat palvelut. Talousarviossa lautakuntien esityksiin on voitu jopa tehdä pieniä lisäyksiä. Tällä hetkellä suurimpina haasteina on asuntopulan lisäksi osaavan ja ammattitaitoisen työvoiman saanti, erityisesti sote-sektorilla sekä krooninen sijaispula. Markkinointiamme ja työnantajakuvaamme onkin entisestään kirkastettava uuden Tervola-brändin myötä kuntamme houkuttelevuuden lisäämiseksi.

Kunnassamme on parhaillaan menossa kuntastrategian päivitys. Tavoitteena on nostaa strategiassa esille ne kärjet, joihin Tervolassa panostetaan kulumassa olevalla valtuustokaudella. Vähähiilisyden, ilmastoystävällisyyden sekä uusiutuvaan energiaan panostamisen lisäksi on löydettävä ne teemat, joilla Tervola erottuu positiivisesti muista kunnista. Biokunta-teemaan liittyen investointiohjelmassa onkin varauduttu mm. kunnan kiinteistöjen lämmitystapamuutoksiin. Tulevina vuosina panostetaan lisäksi merkittävästi kuntalaistemme hyvinvointia palveluihin rakenteisiin. Kätkävaaran kehittämistä jatketaan, monikäyttöreitistöjen rakentaminen aloitetaan ja terveyskeskuksen uudisrakennusinvestointi on suunniteltu aloitettavan vuoden 2022 keväällä.

Epävarmuudesta huolimatta tulevien vuosien talousarvio ja taloussuunnitelma mahdollistaa kuntamme pitkäjänteisen kehittämisen päivitettävän kuntastrategiamme pohjalta. Muutos on myös mahdollisuus - pienen, mutta

ämpäripäisen Tervolan on löydettävä uusia innovatiivisia ratkaisuja tulevaisuuden kuntapalvelujemme järjestämiseen. Vain kehittyvä, elinvoimainen kunta pystyy parhaiten vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin.

Mika Simoska
kunnanjohtaja

YLEISPERUSTELUT

1 Organisaatio

Kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetty tehtävät. Laissa säädetään myös siitä, kun tehtäviä on järjestettävä yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa. Lisäksi kunta voi sopimuksen nojalla ottaa hoitaakseen muitakin kuin itsehallintoonsa kuuluvia julkisia tehtäviä. Kunta hoitaa sille laissa säädetty tehtävät itse tai sopii järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut kunta voi tuottaa itse tai hankkia myös muilta palvelujen tuottajilta. Kunnan organisaatio voidaan jakaa luottamushenkilöorganisaatioon sekä henkilöstöorganisaatioon

Luottamushenkilöorganisaatio Tervolan kunnassa

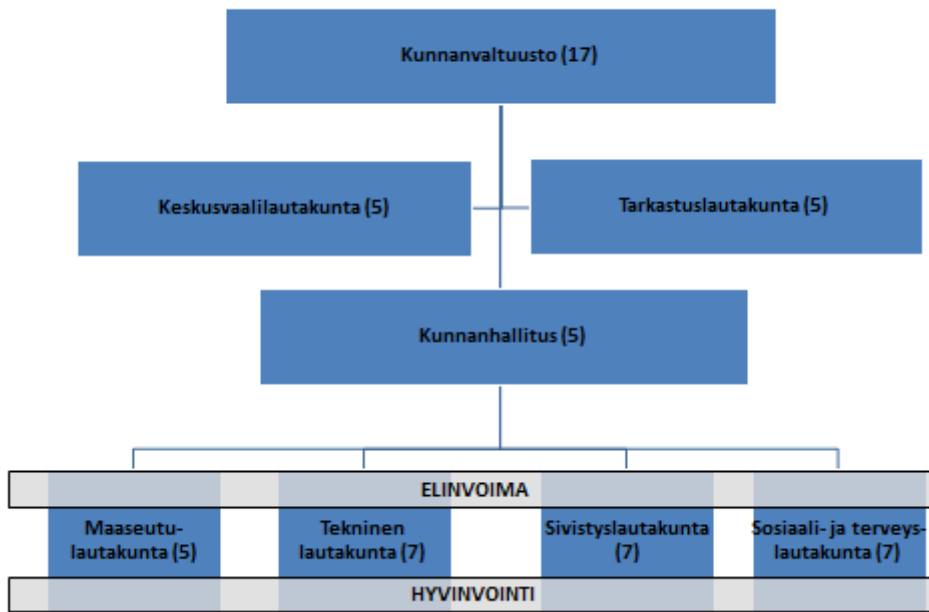
Kunnan lakisääteisiä toimielimiä ovat kuntalain perusteella valtuusto, kunnanhallitus sekä tarkastuslautakunta. Vaalilain perusteella lakisääteisiä toimielimiä ovat keskusvaalilautakunta sekä vaalilautakunnat. Näiden lisäksi kunnassa voi olla kunnanhallituksen alaisia lautakuntia pysyväisluonteisten tehtävien hoitamista varten, johtokuntia laitoksen tai tehtävän hoitamista varten sekä jaostoja ja toimikuntia. Uuden kuntalain mukaisesti kunnanvaltuusto voi asettaa lautakuntien sijasta valiokuntia hoitamaan kunnanhallituksen alaisena pysyväisluonteisia tehtäviä.

Kevään 2021 kuntavaaleissa Tervolan kunnanvaltuustoon valittiin 17 valtuutettua. Valtuustokausi vaihtui 1.8.2021 alkaen. Vaalien tuloksena Suomen Keskustalla oli kahdeksan valtuutettua, Vasemmistoliiton ja SDP:n vaaliliitolla viisi vasemmistolaista ja yksi SDP:n valtuutettu, sekä Perussuomalaisilla kolme valtuutettua, joista kaksi perusti Sitoutumattomien valtuustoryhmän. Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 18.5.2017 hallintosäännön, joka tuli voimaan 1.6.2017 alkaen. Hallintosääntöön tehtiin muutoksia viime valtuustokaudella useaan otteeseen. Muutokset koskivat muun muassa luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteita, palveluiden johto- ja ohjaustoiminnan uudelleenjärjestelyitä, viranhaltijoiden tehtäväkuvauksia ja päätösvaltuuksia, sekä aloiteoikeutta ja aloitteen käsittelyä. Kunnan luottamushenkilöorganisaatiosta lakkautettiin kehittämisjaosto 1.8.2021 lähtien ja perustettiin Tervola-neuvosto..

Viisijäsenisen kunnanhallituksen lisäksi tällä hetkellä lautakuntia on neljä: maaseutulautakunta, tekninen lautakunta, sivistyslautakunta sekä sosiaali- ja terveyslautakunta. Maaseutulautakunnan jäsenmäärä on viisi, muiden lautakuntien jäsenmäärä on seitsemän.

Tervolan kunnan luottamushenkilöorganisaatio perustuu edelleen niin sanotun sovelletun valiokuntamallin pohjalle, jossa valtuutetut ja varavaltuutetut toimivat enemmistönä lautakunnissa. Järjestelmä korostaa valtuutettujen asemaa korkeimpina kunnallisen päätösvallan käyttäjinä.

Tulevaisuuden näkyminä luottamushenkilötyöhön vaikuttavat edelleen globalisaatiokehitys ja muuttoliike, sekä ikärakenteen vaikutukset kuntalaisten palvelutarpeisiin. Suomen hallintojärjestelmään on suurena muutoksena tulossa eduskunnan 23.6.2021 hyväksymä esitys sote-uudistuksesta, jonka myötä maahan perustetaan 21 hyvinvointialuetta, joita koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.7.2021. Hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa tulee käyttämään aluevaltuusto, jonka jäsenet valitaan aluevaaleilla. Ensimmäiset aluevaalit järjestetään tammikuussa 2022. Tervola tulee kuulumaan Lapin hyvinvointialueeseen, jonka aluevaltuustoon valitaan hyvinvointialueen asukasluvun mukaan 59 valtuutettua. Hyvinvointialue tulee vastaamaan 1.1.2023 alkaen Tervolan kunnan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen järjestämisestä. Muutos tulee vaikuttamaan luottamushenkilötyöhön monialaisesti.

Kuvio 1 Organisaatiokaavio

Tervolan kunnan henkilöstöorganisaatio

Tervolan kunnan henkilöstöorganisaatio pohjautuu osastojakona laajoihin tehtäväkokonaisuuksiin. Osastoja on neljä: hallinto-, sivistys-, tekninen sekä sosiaali- ja terveysosasto. Osastoa johtaa osastopäällikkö. Kunnanjohtaja ja osastopäälliköt sekä kunnanjohtajan mahdollisesti valitsevat muut viranhaltijat muodostavat johtoryhmän, jonka tehtävänä on tukea ja kehittää kunnan kokonaisjohtamista. Tällä hetkellä johtoryhmän muodostavat kunnanjohtaja, hallintojohtaja, tekninen johtaja, sivistysjohtaja, sosiaalijohtaja ja johtava lääkäri. Henkilöstöorganisaatorakenne on ollut muutoksessa viime vuosina. Kuntien yhteistoiminnan lisääntyessä Tervolan kunnan henkilöstöä on siirtynyt muiden kuntien palvelukseen, ja vastaavasti muista kunnista on siirtynyt henkilöstöä Tervolan kunnan palvelukseen.

Kansalaisopistotoiminta siirtyi 1.8.2008 alkaen Keminmaan kunnan ylläpitämälle Kivalojen seutuopistolle. Seudullinen kansalaisopistotoiminta laajeni edelleen vuoden 2014 alusta, jolloin Kivalojen seutuopisto ja Kemin työväenopisto yhdistyivät **Kivalo-opistoksi**. Tervolan kunnanhallitus irtisanoi maaliskuussa 2018 Meri-Lapin ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintasopimuksen siten, että irtisanominen tuli voimaan vuoden 2018 lopussa. Ympäristöterveydenhuollosta laadittiin uusi, 1.1.2019 voimaan tullut yhteistyösopimus ja ympäristöterveydenhuollon tehtäviä hoitaa Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto. Vuoden 2019 alusta ympäristönsuojelutehtävät on ostettu Rovaniemen kaupungilta, jossa tehtäviä hoitaa **Rovaniemen ympäristölautakunta**. Vuoden 2019 alusta **rakennusvalvonta** siirtyi takaisin kunnan omaksi toiminnaksi.

Tervolan kunta on profiloitunut aikaisemman visionsa mukaisesti uuden maaseutupolitiikan suunnannäyttäjänä. Tervolan kunta on hoitanut Kemin kaupungin ja Keminmaan kunnan maataloushallinnon tehtävät sopimukseen pohjautuen vuodesta 2004 lähtien. Vuoden 2010 aikana Tervolan **maaseutuhallinnon alue** laajentui kattamaan Rovaniemen kaupungin ja Ranuan kunnan alueet. Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä tuli voimaan 1.4.2010 ja sen myötä maaseutuhallinto tuli järjestää entistä suuremmilla alueilla. Yhteistoiminta-alueen hallintoyksikön muodostuminen Tervolaan oli luontevaa kehitystä aikaisemmalle yhteistyölle. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat edellä mainittujen lisäksi Tornion kaupunki ja Simon kunta.

Henkilöstöorganisaatioon on muuttunut myös sisäisten järjestelyjen johdosta. Ruoka- ja siivouspalvelut on Tervolassa keskitetty eri päävastuualueilta teknisen toimen päävastuualueelle perustettuun Tukipalvelukeskustulosalueelle. Tukipalvelukeskus-tulosalueelle ovat 2011 alkaen vaiheittain siirtyneet sosiaali- ja terveystoimen päävastuualueen "keskuskeittiön" henkilöstö, toiminta ja talous, ruoka- ja siivouspalvelut, päiväkodin ruokapalvelu sekä kunnanviraston siivouspalvelu. Viimeisenä siirtyivät sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöhoitoon liittyvät siivouspalvelut 1.7.2014 alkaen. Päivähoidon vastuualue siirrettiin vuonna 2015 sosiaali- ja terveystoimesta sivistystoimen alaisuuteen. Tervolan kunnan laboratoriotoinnot siirtyivät Pohjois-Suomen laboratorokeskuksen liikelaitoskuntayhtymän NordLabin hoidettavaksi 1.2.2015 alkaen. Liikuntapaikkojen hoito siirtyi vuoden 2017 alusta alkaen sivistystoimesta tekniselle toimelle.

Kunnanvaltuusto päätti 21.9.2017 kokouksessaan käynnistää Tervolan kunnan sosiaali- ja terveystoimien palvelujen tuotannon ulkoistusselvityksen. Selvityksen lopputuloksena kunnanvaltuusto päätti 26.4.2018 äänin 10-7 siirtää ulkopuolisen palveluntuottajan suorittavaksi seuraavat palvelut: perusterveydenhuollon vastaanotto, suun terveydenhuolto, terveysneuvonta, välinehuolto, kuntoutus, röntgen ja palveluntuottajan käyttämät laboratoriopalvelut sekä työterveyshuolto. Samalla kunnanvaltuusto oikeutti kunnanhallituksen valitsemaan tarjouskilpailussa eniten pisteitä saaneen palveluntuottajan tarjouspyynnön mukaisten palvelujen tuottajaksi ja tekemään hankintasopimukset palveluntuottajan kanssa. Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 4.6.2018 valita Tervolan kunnan terveystoimien palveluntuottajaksi sopimuskaudelle 1.10.2018-31.12.2028 Suomen Terveystalo Oy:n.

Kuntajakoselvitykset

Tervolan kunta on ollut 2010-luvulla mukana kahdessa kuntajakoselvityksessä. Ensimmäisen kerran kuntajakoselvitys tehtiin vuosina 2010–2011 Kemin ja Tornion kaupunkien sekä Keminmaan, Simon ja Tervolan kuntien kesken. Selvitysmies Timo Säkkinen esityksen kuntien yhdistämisestä hylkäsivät muut kunnat paitsi Kemi. Tervolassa esitys kaatui äänin 17–4.

Kuntarakennelaki tuli voimaan 1.7.2013. Laissa oli määräys selvitysvelvollisuudesta, jonka mukaan kunnan tuli yhdessä muiden kuntien kanssa selvittää kuntajaon muuttumisen edellytykset täyttävää kuntien yhdistymistä. Tervolan kunta ilmoitti selvittävänsä yhdistymistä Kemin ja Tornion kaupunkien sekä Keminmaan, Simon ja Ylitornion kuntien kesken. Koska selvitys ei käynnistynyt edellä mainitulla alueella, määräsi Valtiovarainministeriö päätöksellään 19.6.2014 alueelle erityisen kuntajakoselvityksen. Kuntajakoselvittäjiksi valtiovarainministeriö asetti VTM Martti Ruotsalaisen ja FM Timo Mäkitalon. Kuntajakoselvityksen lopputuloksena kuntajakoselvittäjät jättivät 12.12.2014 valtiovarainministeriölle Meri-Lapin kuntajakoselvityksen. Selvityksen lopputuloksena kuntajakoselvittäjät ehdottivat, että Kemin, Keminmaan ja Simon kunnista muodostettaisiin uusi kunta, jota ei kuitenkaan muodostettu alueelle. Tornion kaupungin sekä Tervolan ja Ylitornion kuntien osalta kuntajakoselvittäjät eivät esittäneet kuntarakenteen muutoksia.

Tervolassa päätöksenteossa on kunnanvaltuuston linjauksen mukaisesti lähdetty siitä, että Tervolan kunta toimii itsenäisenä kuntana. Myös 8.11.2018 hyväksytyn Myönteisiä mahdollisuuksia Tervolan kuntastrategia 2019-2025 lähtökohtana on itsenäinen, elinvoimainen kunta.

2 Toimintaympäristön lähtökohdat

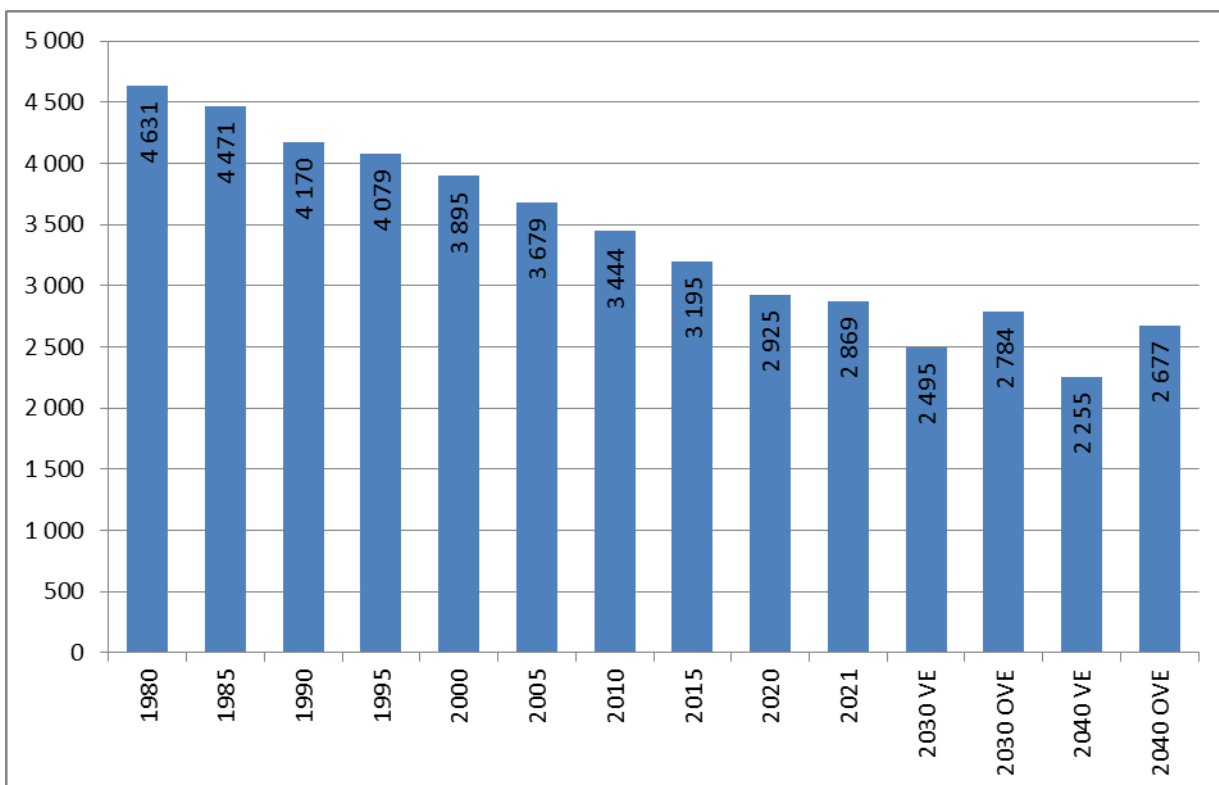
Tervolan kunta sijaitsee teollistuneella ja voimakasta vientiteollisuutta harjoittavalla Kemi–Tornio -talousalueella. Kunta rajoittuu etelässä Keminmaan ja Simon kuntiin, lännessä Tornion kaupunkiin, pohjoisessa Rovaniemen kaupunkiin, idässä Ranuan kuntaan ja luoteessa Ylitornion kuntaan. Maanmittauslaitoksen tilaston 1.1.2021 mukaan Tervolan kunnan kokonaispinta-ala on 1.592 neliökilometriä, josta vesipinta-ala on 32,3 neliökilometriä. Kunta on suhteellisen harvaan asuttu; asukkaita maaneliökilometriä kohti on alle 2. Kunnan halki virtaavan Kemi-joen ja myös sen sivujokien varsilla on alavaa maanviljelysaluetta, josta maa jatkuu loivasti kumpuillen kunnan rajoilla oleviin vaaroihin. Erilaiset suot muodostavat suurimman osan kunnan pinta-alasta.

2.1 Väestönkehitys

Väestötilaston tilastointiajankohta on vuoden viimeinen päivä. Väestön määrä 31.12.2020 oli 2925 henkeä, joista naisia oli 1385 ja miehiä 1540. Vuoden 2020 aikana väestön määrä väheni 79 henkilöllä. Luonnollinen väestönlisäys oli -25 (kuolleita 51, syntyneitä 26), kuntien välinen nettomuutto -56 ja nettomaahanmuutto 2.

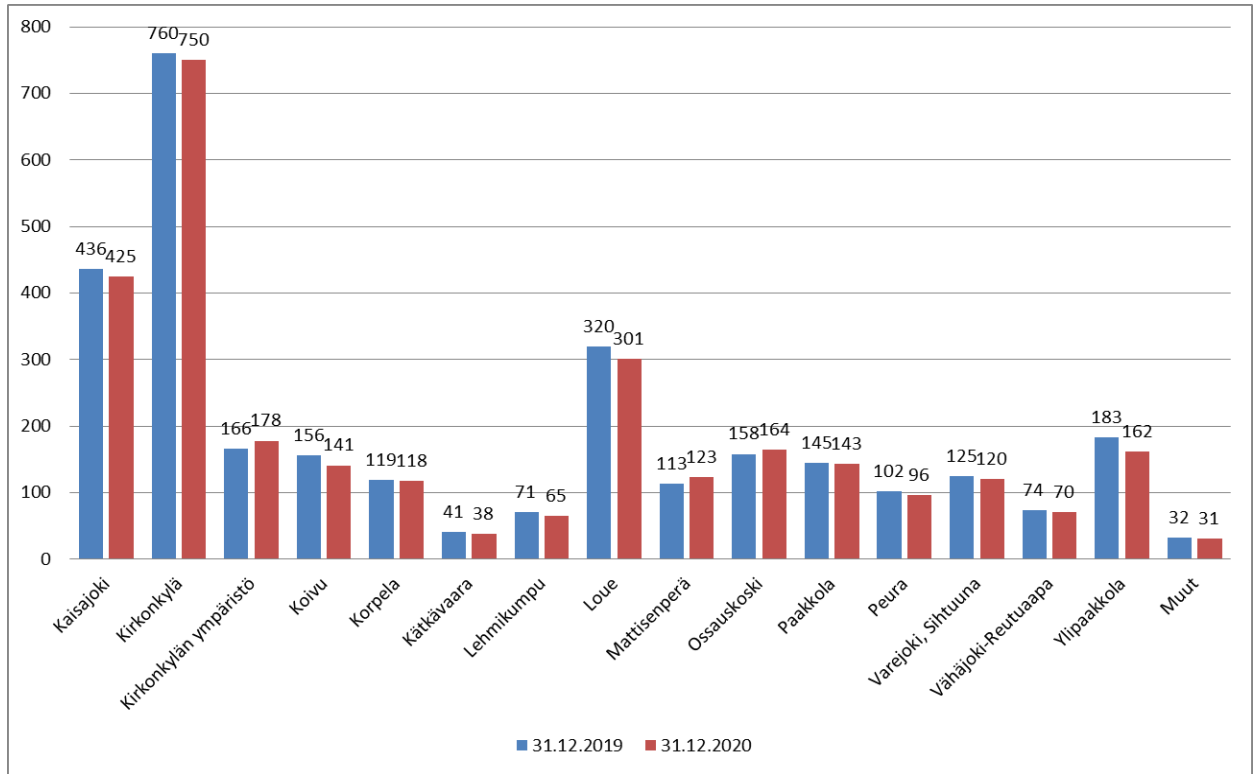
Tervolan väkiluku 31.8.2021 oli 2891, vähennystä vuodenvaihteeseen -34. Kuntien välinen nettomuutto näyttää Tervolan osalta -15, luku viime vuoden vastaavalla ajanjaksolla oli -26. Nettomaahanmuutto elokuun loppuun mennessä oli +10. Luonnollinen väestönlisäys elokuun lopussa oli -29 (kuolleita 41, syntyneitä 12).

Kuviossa 2 on esitetty Tervolan väestökehitys vuodesta 1980. Tilastokeskuksen laatimat väestöennusteet vuosille 2030 ja 2040 on esitetty kahden eri laskelman mukaan. Väestöennusteessa (VE) lasketaan, mikä olisi kunnan tuleva väestö, jos viime vuosien väestönkehitys jatkuisi samanlaisena. Omavaraisennuste (OVE) kuvaa, millainen väestönkehitys olisi ilman muuttoliikettä. Väestöennusteiden luvut päivitetään kolmen vuoden välein, viimeisin päivitys on tehty syksyllä 2019.

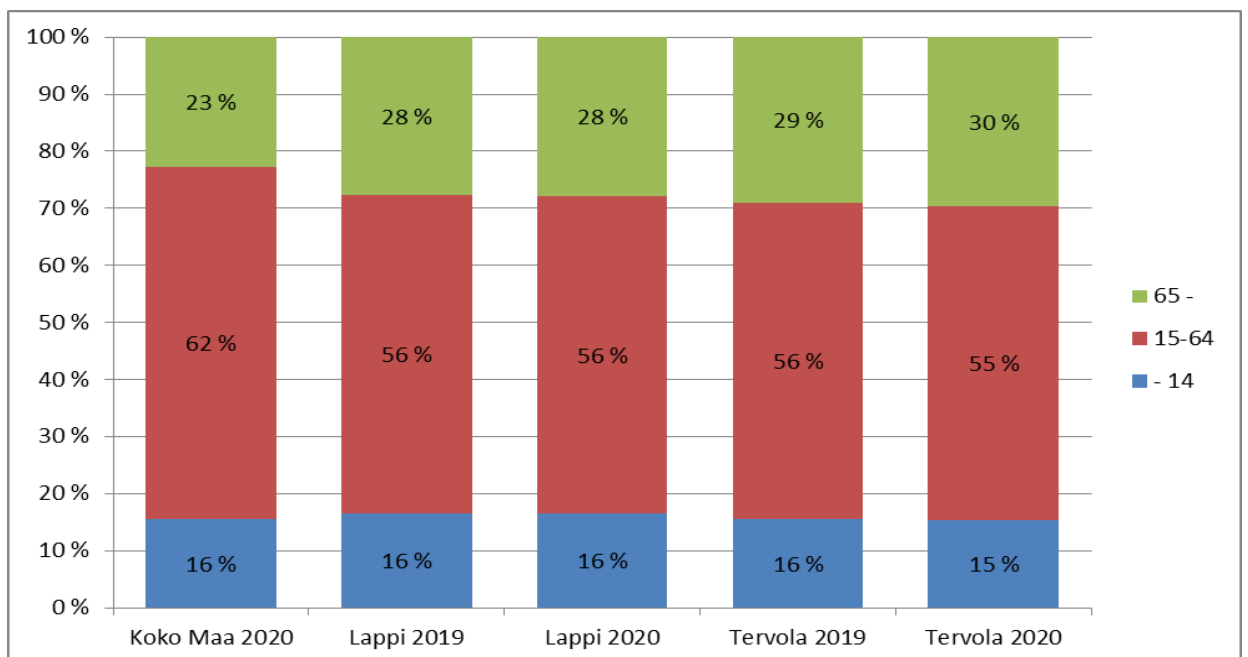
Kuvio 2 Väestökehitys vuodesta 1980 sekä ennuste vuosille 2030 ja 2040

Kuviossa 3 on esitetty kunnan väestö osa-alueittain 31.12.2019 ja 31.12.2020. Väestömäärällä mitattuna suurimpia kyliä ovat Kirkonkylä, Kaisajoki ja Loue. Vuoden 2020 aikana väestömäärä väheni lähes kaikissa kylissä, joista eniten Ylipaakkolassa ja Louella. Positiivista väestökehitystä tapahtui Kirkonkylän ympäristössä, Mattisenperällä ja Ossauskoskella.

Kuvio 3 Väestö osa-alueittain

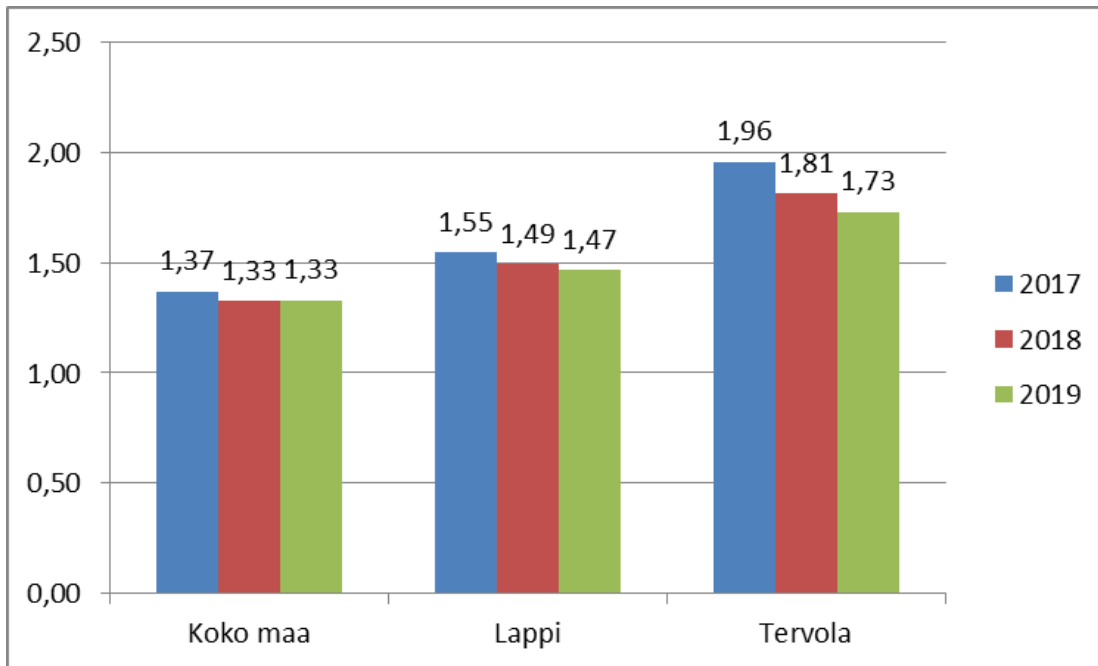
Tervolan väestön ikärakenne poikkeaa koko maan ikärakenteesta. Muuttoliike on vähentänyt erityisesti työikäistä väestöä. Yli 65-vuotiaiden 31.12.2019 osuus väestöstä oli 30 %, kun se Lapin maakunnassa oli 28 % ja koko maassa 23 %.

Kuvio 4 Väestö ikäluokittain

Väestön määrän ja ikärakenteen kehitykseen vaikuttaa luonnollisen väestönmuutoksen ohella muuttoliike. Muuttoliike on 1960-luvun alusta lähtien ollut negatiivista. Tämä näkyy erityisesti työikäisen väestön määrän vähene-
misenä ja vanhusten osuuden kasvuna.

Huoltosuhde kertoo, kuinka monta työhön osallistumatonta on yhtä työllistä kohden. Tervolassa huoltosuhde on heikentynyt vuodesta 2012 alkaen, mutta vuodesta 2017 alkaen huoltosuhde on kääntynyt hieman parempaan suuntaan. Huoltosuhde on Lapin maakunnassa ja valtakunnallisesti pysynyt viime vuodet lähes samana.

Kuvio 5 Taloudellinen huoltosuhde 2017–2019

2.2 Elinkeinoelämä ja työllisyys

Kunnan elinkeinopolitiikan perustavoitteena on luoda sellaiset toiminnalliset ja sosiaaliset olosuhteet, että paikakunnan työpaikkojen määrä lisääntyy yritystoiminnan tai muun kehittymisen kautta. Käytännön toimet painotuvat valittuihin painopistealueisiin: mekaaniseen puunjalostukseen, konepajateollisuuteen, uusiutuvaan energiaan, maa- ja metsätalouteen sekä näiden lisäksi kädentaitoihin perustuvaan yritystoimintaan, matkailuun ja elintarvikkeiden jatkojalostukseen sekä näitä painopistealueita tukeviin palveluihin. Tehtävät toimenpiteet tukevat Tervolan imagoa ja julkisuuskuva.

Elinmahdollisuuksien parantamista myös haja-asutusalueilla edistetään kyläsuunnittelun ja siihen liittyvien toimenpiteiden toteuttamisen kautta. Perinteisen maa- ja metsätalouden rinnalle on kunnassa lupaavasti kehittynyt monimuotoista yritystoimintaa mm. jalostuksen toimialalle. Lisäksi useilla alkutuottajilla on suunnitelmia tilatuotteidensa jatkojalostamiseksi. Tervolan kunta on mukana Leader-toimintaryhmätyössä Peräpohjolan Leader ry:n kautta EU-ohjelmakaudella 2021-2026. Toimintaryhmä on laatinut Elävät Jokivarret – lappilainen osa Eurooppaa – maaseudun kehittämissuunnitelman, jonka tavoitteena on jatkaa omaehtoista kehittämistä maaseudulla. Toimintaryhmän Leader-rahoituksella on mahdollista rahoittaa pienhankkeita, suurempien hankkeiden osalta tukeudutaan muihin rahoitusvaihtoehtoihin.

Kehittämishankkeita valmistellaan alueellisella ja paikallisella tasolla siten, että ne pohjautuvat olemassa olevaan yritystoimintaan, kunnan vahvuuksiin ja/tai potentiaaliin mahdollisuuksiin. Alueellista yhteistyötä hankkeissa jatketaan varsinkin mekaaniseen puunjalostukseen, uusiutuvan energian tuotantoon, teollisuuden sivuvirtojen

hyödyntämiseen, teollisuus- ja rakennustoimialan yritysten vientimahdollisuuksien parantamiseen, matkailun sekä elintarvikkeiden ja luonnontuotteiden jalostukseen liittyvän yritystoiminnan osa-alueilla.

Vuodelle 2022 on sitouduttu rahoittamaan erilaisia kehittämishankkeita. Näihin hankkeisiin sisältyvät mm. Vähähiilinen Lappi, Lapin kaasutaloushanke sekä Älykäs ja kansainvälistyvä Lappi. Kunnan hallinnoimia hankkeita ovat Kehittyvä Kätkä sekä Kätkän luolat ja rotkot -hanke. Kunnan panostuksia teollisuusalueille pyritään hyödyntämään tehostamalla yrityshankintaa puu- ja teräspuistoihin.

Vuoden 2022 aikana jatkuu Tervolan valokuituverkon hyödyntäminen. Verkon tuomia mahdollisuuksia tullaan tuomaan esiin kuntamarkkinoinnissa Tervolaan syntyville sekä paikkakunnalle muuttaville yrityksille. Rakentamista ja verkon ylläpitoa varten Tervolan kunta on perustanut vuonna 2014 Tervolan Palveluverkot Oy -nimisen yhtiön. Yhtiö on 100 % Tervolan kunnan omistama. Vuonna 2022 yhtiö tulee jatkamaan laajentumistaan rakentamalla Jaatilan kyläverkko 2. aluetta Rovaniemelle. Tervolan kunnan on erityisen tärkeää uudistaa ja kehittää palvelukonseptejaan siten, että palvelujen tuottamisessa pystytään entistä paremmin hyödyntämään huipputaiteja laajakaistayhteyksiä.

Yrittäjien ja muiden elinkeinopolitiikan kehittäjien kanssa käydään jatkuvaa vuoropuhelua. Yritysten perusneuvonta hoidetaan kuntatasolla hyödyntäen tarvittaessa yhteistyösopimuksiin pohjautuvia voimavaroja ja asiantuntijoita. Kunnan elinkeinopalveluita tuottaa kunnan kehittämissyhtiö Riverbank Oy, jonka tehtävänä on yrityspalveluiden lisäksi osallistua kehittämishankkeiden suunnitteluun, toimitilojen ja rakennuspaikkojen markkinointiin, yritysten toimintaympäristöjen kehittämiseen, kuntamarkkinointiin sekä elinkeino-ohjelman toteuttamiseen. Elinkeino-yhtiön palkkaama viestintäsuunnittelijan työpanosta myydään Tervolan kunnalle. Viestintäsuunnittelija vastaa kuntaviestinnän sisäisestä ja ulkoisesta kehittämisestä sekä antaa neuvontaa yrityksille ja yhdistyksille viestintään ja markkinointiin liittyen. Elinkeino-yhtiön kanssa tehtävässä ostopalvelusopimuksessa määritellään kunnan strategisten linjausten sekä toimintaympäristömuutosten perusteella elinkeino-yhtiön toiminnan painopistealueet.

Tervolan kunta on osakkaana Digipolis Oy:ssä. Hyväksi havaittua starttipalveluiden hankintaa jatketaan edelleen tarvittaessa yhdessä Business Tornion kanssa, lisäksi Tervolan kunta osallistuu tarvittaessa Riverbank Oy:n kautta laajoihin kehittämissuunnitelmiin ja –hankkeisiin, joita koordinoivat seutukunnan muut kehitysyhtiöt sekä koulutusorganisaatiot.

Yritysten suoraan tukemiseen kunnalla on käytössään erilaisia tukimuotoja, joiden myöntämisperusteet on uudistettu vuonna 2016. Aloitettavien yrittäjien tuki on suunnattu nimensä mukaisesti yrityksen perustaneille kannustukseksi ja kattamaan perustamiseen liittyviä kuluja. Koulutus-, markkinointi- ja tuotekehitystuki on suunnattu kaikille tervolalaisille yrityksille. Tuella kannustetaan yrityksiä hankkimaan ajantasaista tieto-taitoa kouluttamalla yrityksen henkilökuntaa. Markkinoinnin osalta tuetaan yritysten messuille osallistumista sekä muita markkinoinnista aiheutuneita kuluja. Tuotekehitystuella pyritään tukemaan yritysten innovatiivisia toimintoja uusien tuotteiden tai palveluiden kehittämisessä. Kunta kannustaa paikallisia yrityksiä hyödyntämään oppisopimuskoulutusta uuden ja ammattitaitoisen henkilöstön hankinnassa erityisellä oppisopimustuella. Vuonna 2016 on otettu käyttöön lisäksi kuntalais työttömän henkilön työllistäville yrityksille. Kuntalaisen tarkoituksena on parantaa yritysten mahdollisuuksia työllistää työttömiä työnhakijoita. Tuki osoitetaan työntekijän palkkauskuluihin, jolloin työllistettävän henkilön päivittäistä työaika tai/ja työllistämisen kokonaiskesto voidaan pidentää.

Maaseudulta Käsin -messut ovat vakiinnuttaneet paikkansa tervolalaisessa loppukesän ohjelmistossa tuhansine kävijöineen ja tapahtuman kehittämiseen tullaan panostamaan tulevaisuudessakin. Koronapandemian vuoksi messuja ei ole järjestetty vuosina 2020 ja 2021. Vuonna 2022 messujen konseptin kehittämistä tullaan jatkamaan entistä omaleimaisemmaksi maaseututapahtumaksi poikkeuksena muihin mahdollisesti samanaikaisesti

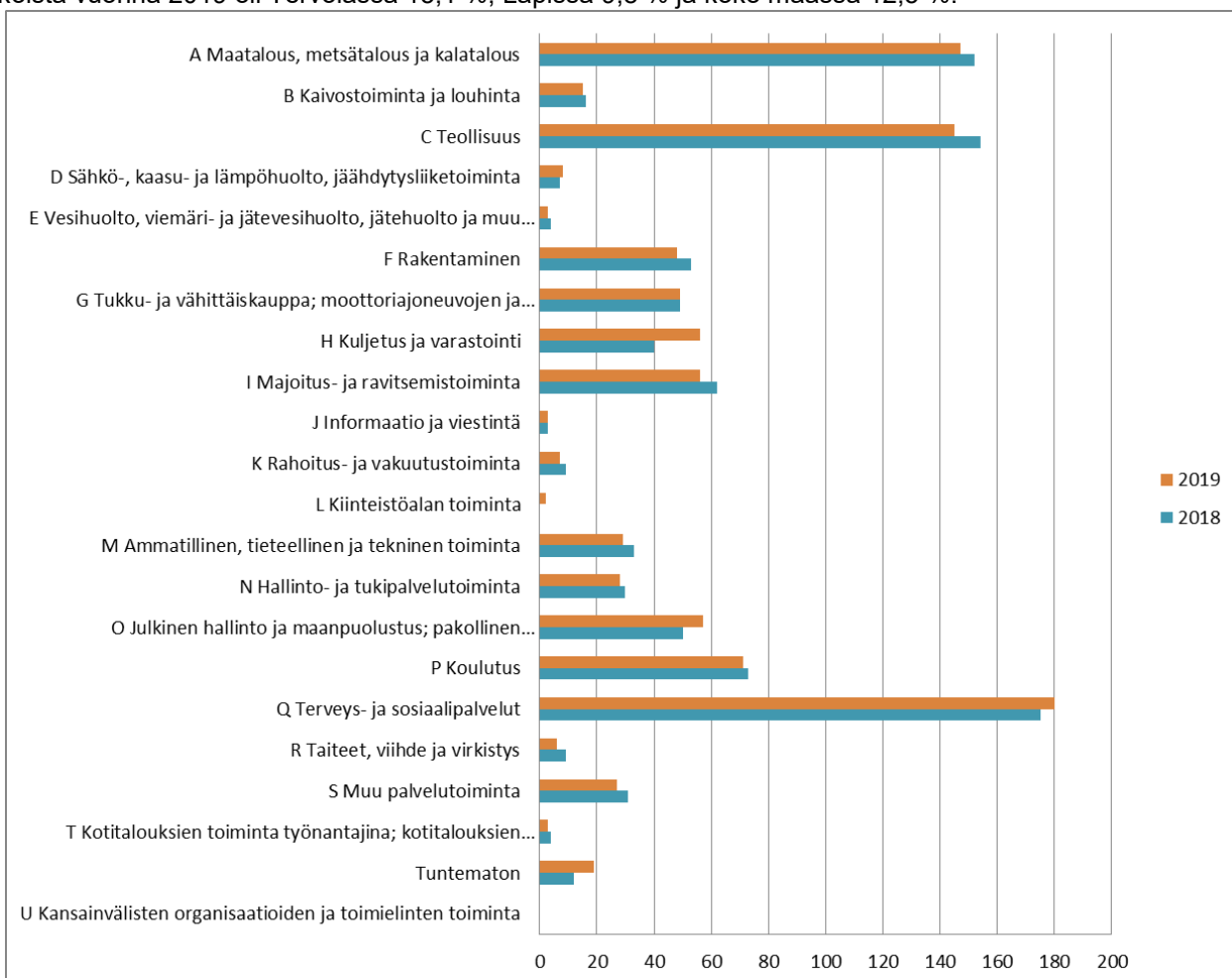
alueella järjestettäviin markkina- ja messutapahtumiin. Kunnan kehitysyritys Riverbank Oy avustaa kaikissa kunnan merkittävissä tapahtumissa tapahtuman toteuttajaa tai koordinoijaa.

Jo edellisinä vuosina tehtyjen periaatepäätösten mukaan muihin tapahtumiin, kuten Ämpäripää teemaan liittyviin, kunta ei osallistu tapahtuman vastuullisena tuottajana tai järjestäjänä. Kunta voi sen sijaan toimia tapahtumanjärjestäjän tukena hankkimalla ja kustantamalla tarpeellista infraa tai ohjelmalveluita talousarvion sallimissa raa-meissa. Maaseudulta käsin messutapahtuma järjestetään kunnan tuottamana, muille tapahtumille tulee osoittaa vastuullinen järjestäjä, joka ei ole Tervolan kunta tai kuntaomisteinen yritys.

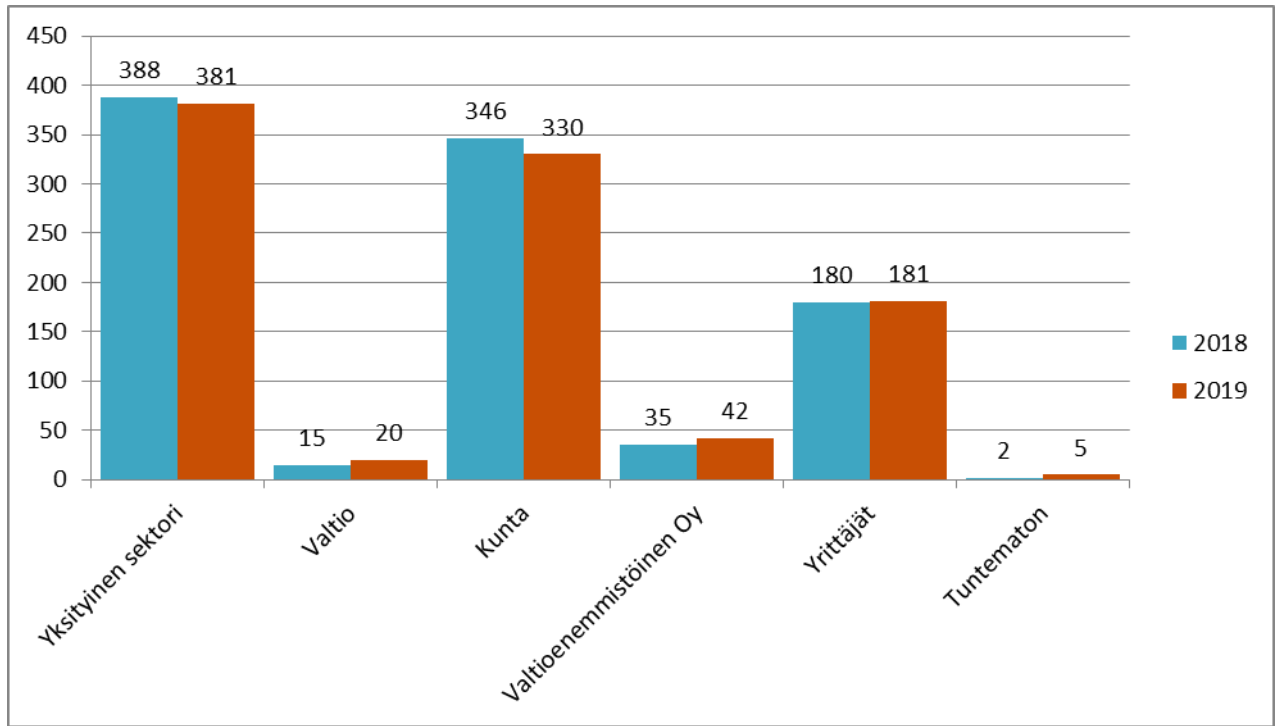
Työpaikat

Tilastokeskuksen tietojen mukaan työpaikkojen määrä vuoden 2019 lopussa oli 959 (v. 2018: 966, 2017: 940 ja v. 2016: 934). Edelliseen vuoteen verrattuna työpaikkojen määrä on vähentynyt seitsemällä eli 0,7 %:lla. Lapin maakunnassa työpaikat ovat lisääntyneet 540 eli 0,8 % ja koko maassa pysyneet lähes samana. Tervolassa henkilömäärältään suurinta lisäystä työpaikkoihin on tapahtunut kuljetus ja varastoinnissa (16 tp) ja terveys- ja sosiaalipalveluissa (5 tp). Teollisuuden työpaikat ovat vähentyneet lukumäärällisesti eniten yhdeksällä.

Tervolassa toimialoittain eniten työllistävät terveys- ja sosiaalipalvelut (180 tp), maa-, metsä- ja kalatalous (147 tp) ja teollisuus (145 tp). Terveys- ja sosiaalipalveluiden osuus on Tervolassa merkittävä, sillä niiden osuus työpaikoista vuonna 2019 oli Tervolassa 18,8 %, Lapissa 19,8 % ja koko maassa 17,2 %. Teollisuuden osuus työpaikoista vuonna 2019 oli Tervolassa 15,1 %, Lapissa 9,8 % ja koko maassa 12,5 %.

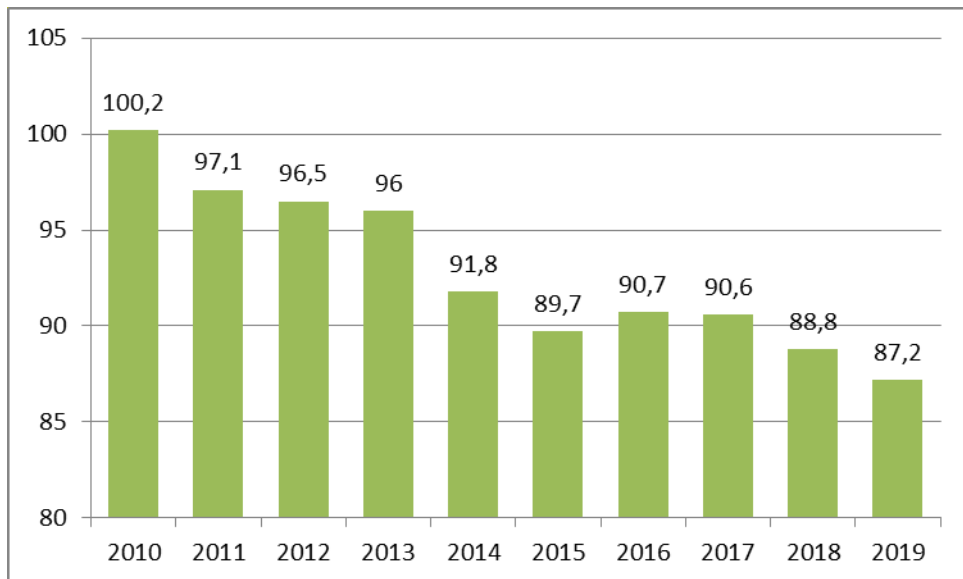

Kuvio 6 Työpaikat toimialoittain Tervolassa 2018–2019

Kuvio 7 Työpaikat työnantajasektoreittain 2018–2019

Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Korkein työpaikkaomavaraisuus oli vuonna 2010, jolloin Tervolan alueella työssäkäyviä oli enemmän kuin alueella asuvaa työllistä työvoimaa.

Kuvio 8 Tervolan työpaikkaomavaraisuuden kehitys

Maa- ja metsätalous pysyy suunnittelukaudella merkittävänä elinkeinona. Perinteisten tuotantosuintien, lypsykarjatalouden, naudanimalan tuotannon, lammastalouden ja metsätalouden rinnalle kehitetään muun muassa elintarvikkeiden jatkojalostusta, greencare hoivapalveluita, maaseutumatkailua, bioenergia- ja tuulivoimatuotantoa ja kokonaan uusia tuotannonaloja, joista esimerkkinä ovat kuntaan syntyneet ja muuttamassa olevat yritys- ja luonnontuotteita jalostavat yritykset. Yrittäjäpolven vaihdoksiin kannustamisella taataan yritysten toiminnan jatkuminen sekä työpaikkojen säilyminen. Tuotannolliset työpaikat lisääntyvät mekaanisessa puunjalostuksessa, metalliteollisuudessa ja elintarvikkeiden jalostuksessa. Louella toimiva Ammattiopisto Lappian maaseutuosaamiskeskus toimii biotalouden sen liitännäisistä hyödyntävien yritysten yrityshautomona. Alueelle on tämän vuoksi synty-

nyt elintarvikkeita jalostavia ja luonnontuotteita hyödyntäviä yrityksiä sekä tutkimustoimintaa, joka mahdollistaa uusien yritysten syntymistä. Lähialueiden matkailun, kaupallisen toiminnan ja kaivosteollisuuden vilkastumisen sekä alueelle suunniteltujen suurhankkeiden toivotaan vaikuttavan myönteisesti myös tervolalaisten työllistymismahdollisuuksiin.

Viime vuosina tehtyjen toimenpiteiden niin elinkeinopolitiikassa, maankäytön suunnittelussa kuin elinympäristön laadun parantamisessa, uskotaan kääntävän väestökehityksen positiiviseen suuntaan. Kemijokivarren uudelleen kaavoituksen myötä Tervolaan on syntymässä satoja uusia rakennuspaikkoja jokivarsitonteille. Erityisesti uusiutuva energiatuotanto nähdään merkittävänä tulevaisuuden alana. Vuoden 2013 aikana valmistui Varevaaraan Tuulivoima Oy:n 10 tuulimyllyn tuulivoimapuisto. Tuulivoiman lisärakentamista on suunnitteilla Tervolan ja Simon kuntien rajalla sijaitsevaan Hevosselkään, Löylyvaaraan, Kuorinkiin, Pitkämaahan, Valkiavaaraan ja Outojängälle. Lähikuntiin suunnitteilla olevat mittavat biotuotteita valmistavat laitokset lisäävät paikallisen raaka-aineen kysyntää ja lisäävät työpaikkoja myös Tervolassa.

Tervolan suurimmat yksityiset työnantajat ovat konepajateollisuudessa sekä mekaanisessa puunjalostuksessa. Yritystoiminnan merkittävä kasvun este on ammattitaitoisen työvoiman saatavuus, ongelmaa pyritään poistamaan yhdessä koulutusorganisaatioiden kanssa. Alueella toimivat puunjalostuslaitokset ovat investoineet merkittävästi viime vuosina, kehittämis- ja kasvuhaluus näyttää jatkuvan edelleen ja näkyy yritysten kasvuna tulevaisuudessa. Tervolan kunta on tukenut yritysten toimintaedellytyksiä rakentamalla yritystoimintaa palvelevaa perusinfrastruktuuria, sen lisäksi Tervolan kunnalla tulee olla tarjolla myös investointien rahoitusta tukevia toimintamenetelmiä ja malleja. Tervolaan on syntynyt viime vuosien aikana ennätysmäärä uusia yrityksiä ja uusyrityserustanta suhteessa väkilukuun on ollut koko talousalueen vilkkainta.

Tervolan maaperä on rikas ja lupaavia malmioita kartoitetaan eri puolilla kuntaa. Naapurikuntien alueella aivan Tervolan rajoilla olevat Ranuan Suhangon ja Ylitornio-Rovaniemen Rompaksen kaivoshankkeet luovat toteutuessaan työpaikkoja myös tervolalaisiin yrityksiin.

Työllisyys

Vuonna 2020 oli keskimäärin 161 työtöntä työnhakijaa, mikä tarkoitti 12,7 % työttömyysastetta. Vuonna 2021 syyskuun lopussa Tervolassa oli 1259 työvoimaan kuuluvaa, josta työttömiä työnhakijoita oli 9,9 % eli 125 työtöntä työnhakijaa. Pitkäaikaistyöttömiä oli syyskuun lopussa 40 henkeä (vastaava luku vuonna 2020 33, vuonna 2019 29, vuonna 2018 28). Tervolan työttömyysaste on laskenut ollen tammikuussa 2021 korkeimmillaan 12,3 % eli 155 työtöntä työnhakijaa. Lapin työttömyysaste vuonna 2021 on laskenut tammikuun 14,4 %:sta syyskuun 10,9 %:iin. Lapin työttömien määrä syyskuun lopussa oli 8 820 työtöntä työnhakijaa. Koko maassa työttömyys oli tammikuussa 2021 12,7 % ja syyskuussa 2021 10,1 %.

Työllisyyteen on pyritty vaikuttamaan työllisyyspoliittisten hankkeiden avulla sekä työnhakijoiden yksilöllisiä työllistymismahdollisuuksia selvittävän yksilövalmentajan tuella. Kunnan työllisyydenhoidossa painopiste on ollut pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työllistämässä.

Tervolalaisten pendelöinti, eli työssäkäynti oman asuinkunnan ulkopuolella, on vähentynyt. Vuonna 2019 tervolalaisia kävi töissä muissa kunnissa 382 henkilöä, (vuonna 2018 394, vuonna 2017 367). Tervolaan pendelöinti on myös vähentynyt. Tervolassa kävi muista kunnista töissä vuonna 2019 241 henkilöä (vuonna 2018 272, vuonna 2017 269).

2.3 Asuminen ja rakentaminen

Liikenneyhteydet kuntaan ovat hyvät. Kunnan halki etelä-pohjoinen suunnassa kulkevat Kemijoen länsipuolella rautatie, valtatie 4 ja itäpuolella maantie 926 Kemi-Rovaniemi. Itä-länsi -suunnassa maantieteyhteydet Simoon, Ranualle ja länsirajalle Tornioon ja Ylitorniolle ovat olemassa, mutta kaipaisivat parempaa kunnossapitoa. Lähin lentokenttä on Kemissä, minne etäisyys kuntakeskuksesta on 41 km. Lentovuorojen vähyys on siirtänyt matkustajia Oulun ja Rovaniemen kentille. Ajoksen satamaan Kemissä on matkaa 55 km. Kunnan hallinnolliset yhteydet suuntautuvat Kemin, Tornion ja Rovaniemen kaupunkeihin, joissa sijaitsevat valtion alueviranomaisten palvelut.

Tervolassa oli asuntoja vuonna 2020 yhteensä 1851, joista on vakinaisesti asuttu 1447. Vakinaisista asunnoista on lukumäärällisesti eniten ajanjaksolla 1980-1989 rakennettuja asuntoja (287). Asuntokuntia vuonna 2020 oli 1447. Asuntokunnan muodostavat kaikki samassa asuinhuoneistossa vakinaisesti asuvat henkilöt. Ahtaasti asuvien asuntokuntien määrä on pääsääntöisesti laskenut vuosien saatossa. Vuonna 2020 8,6 % (koko maassa 7,6 %) asuntokunnista eli 125 asuntokuntaa asui ahtaasti (vuonna 2019 9,0 %/132). Tervolassa on suhteellisesti enemmän ahtaasti asuvia asuntokuntia kuin Suomessa keskimäärin. Kuitenkin asuntojen koot asuntokuntaa kohti ovat Tervolassa isompia kuin maassa keskimäärin (91,1 m² / 80,9 m²). Myös asunnon pinta-ala henkilöä kohden on isompi kuin maassa keskimäärin (46,0 m² / 41,3 m²). Rivi- ja pientaloissa asuu 95,8 % tervolalaisista asuntokunnista.

Kemijokivarren osayleiskaava-alueiden ajantasaistaminen aloitettiin vuonna 2012 Lapin liiton valtuuston hyväksynnän Länsi-Lapin maakuntakaavan pohjalta. Tarkistuksen tavoitteena on suunnittelun kautta luoda edellytyksiä muodostaa ja palauttaa nauhamainen, perinteinen jokivarsikylärakenne ja hyödyntää nykyistä osayleiskaavaa tehokkaammin olemassa oleva infrarakenne. Tavoitteena on myös tiivistää ja luoda mahdollisuuksia täydennysrakentamiselle sekä mahdollistaa rakentaminen sinne, minne se luontaisesti sopii ja minne on myös aitoa tarvetta. Vetovoimaisille ranta-alueille sijoittuville rakennuspaikoille olisi kysyntää. Kemijoen ranta-alueella olevien rakennuspaikkojen tarjonta ja kysyntä eivät ole kohdanneet ja jokivarsitonttitarjontaa ei ole ollut riittävästi. Kunnanvaltuusto vahvisti Paakkola-Ylipaakkola kyläyleiskaavan huhtikuussa 2015. Kaavan myötä alueelle saatiin lähes 300 uutta rakennuspaikkaa, joista 81 sijoittuu ranta-alueelle. Kunnanvaltuusto hyväksyi Tervola-Varejoki-alueen osayleiskaavan kesäkuussa 2017. Kaavasta jätettiin valitus, jonka vuoksi kunnanvaltuusto palautti osayleiskaavan uudelleen valmisteltavaksi. Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan kesäkuussa 2018 uudelleen Tervola-Varejoki-alueen osayleiskaavan. Kaavasta jätettiin kaksi valitusta, jotka Pohjois-Suomen hallinto-oikeus hylkäsi 16.6.2020 antamallaan päätöksellä. Päätöksestä on haettu valituslupaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Palonperän asemakaavamuutos sai lainvoiman vuoden 2017 alkupuolella. Tarkistetulla Palonperän asemakaava-alueella on 76 vapaata omakoti- ja pientalotonttia (pääosin yksityisten omistuksessa). Kunnanhallitus hyväksyi 9.9.2019 Keskusurheilukentän asemakaavamuutoksen, jossa määritettiin mm. Urheilukujan uusi linjaus, rakennusoikeuksien kohdentaminen alueen rakennusalueille ja Kiviahon asemakaava-alueelta tulevan kevyenliikenteen väylän linjaus läpi urheilualueen Itäpuolentien alikululle. Hastinkankaan teollisuusalueen asemakaavamuutos on hyväksytty kunnanvaltuustossa 17.9.2020. Asemakaavamuutoksessa tarkistettiin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueiden rakennusoikeuksia ja niiden sekä katualueiden, puistoalueiden ja suojaviheralueiden maankäyttöä alueella toimivien yritysten toiminta- ja kehittämisedellytykset huomioiden.

Kaisajoen asemakaava-alueella korttelissa 353 sijaitsevista kunnan omistamista omakotitalojen rakennuspaikasta kaksi on vielä rakentamatta. Rakennuspaikat sijaitsevat Kemijoen välittömässä läheisyydessä. Kiviahon ja Hastinkankaan asemakaava-alueilla on kunnalla lähes 60 vapaata tonttia. Lisäksi kunta on ostanut tulevia tarpeita varten Kemijoki Oy:ltä Hastinrinteen ja Kemijoen välisiä maa-alueita, joiden kehittämiseksi kunta on teettänyt Westside hankkeen. Hankkeen päällimmäisenä tavoitteena oli Tervolan väkiluvun lisääminen uusia asukkaita

houkuttelemalla ja etätyömahdollisuuksien luominen innovoivaan ympäristöön alueella jo toimivan valokuituyhteyksien avulla. Hankkeessa selvitettiin mahdollisuus luoda alueesta energiaomavarainen ja osittain myös omat elintarvikkeet tuottava asuin- ja matkailualue ja laadittiin maankäytön yleissuunnitelma. Yleissuunnitelman valmistumisen jälkeen seuraavana on vuorossa osayleiskaavan tarkistus, johon on talousarviossa varauduttu..

Rakentamisen lupahakemuksia on v. 2021 lokakuun loppuun mennessä käsitelty 38 kpl. 2020 käsittelymäärän verrattuna hakemusten määrä on pysynyt samalla tasolla. Uusia omakotitaloja koskevia rakennuslupia on 31.10.2021 mennessä myönnetty 4, mikä on yksi vähemmän kuin edellisenä vuonna. Poikkeamislupia myönnettiin v. 2020 3 kpl ja v. 2021 lokakuun loppuun mennessä 4 kpl.

3 Taloudelliset lähtökohdat

3.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Kansantalous

Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,3 % v. 2021. Talouden toipuminen covid-19-pandemiasta on ollut nopeaa kuluvaan vuoteen keväästä alkaen. Varsinkin työllisyys on kohentunut nopeasti. Talouden elpyminen jatkuu syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joita rajoitukset vielä tällä hetkellä koskevat. Sen seurauksena talouskasvu pysyy edelleen vahvana loppuvuonna ja jatkuu v. 2022. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,9 % v. 2022 ja 1,4 % v. 2023. Julkisen talouden alijäämä pienenee tänä ja ensi vuonna voimakkaasti, kun talouden toipuminen ja nopea työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja. Myös covid-19-epidemiaan liittyvän rahan käytön ja tukitarpeen väistyminen vahvistavat julkista taloutta. Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa.

Yksityiset investoinnit kasvoivat jo vuoden 2021 alkupuolella, ja erityisesti asuntorakentamisen kehitys on ollut suotuisaa. Vuoden 2021 alkupuoliskolla maailmankauppa jatkoi vuoden 2020 lopulla alkanutta nopeaa kasvua. Maailmantalouden vahvistuminen, elvytystoimet ja Suomen vientituotteiden kysynnän kasvu tärkeillä kauppalueilla kasvattavat sekä vientiä että tuontia. Työllisyyden kasvu on vuoden ensimmäisellä puoliskolla nopeutunut merkittävästi. Työmarkkinat vetävät tällä hetkellä runsaasti työvoimaa ja potentiaalia olisi erällä toimialoilla parempaan.

Hallituksen esitys vuoden 2022 talousarvioksi on alijäämäinen 6,9 mrd. euroa. Hallitus esittää valtion vuoden 2022 talousarvion määrärahoiksi 64,8 miljardia euroa, mikä on 0,5 mrd. vähemmän kuin vuoden 2021 varsinaisessa talousarviossa. Tuloiksi arvioidaan 57,9 miljardia euroa. Alijäämä katetaan ottamalla uutta lainaa. Valtiovelan arvioidaan olevan vuoden 2022 lopulla noin 146 miljardia euroa.

Kuntatalous

Vuosi 2020 oli koronaepidemian vuoksi hyvin poikkeuksellinen myös kuntatalouden näkökulmasta. Valtio tuki kuntasektoria koronaepidemiaan liittyen hyvin huomattavalla tukipaketilla, joka lopulta ylitti kuntataloudelle aiheutuneet taloudelliset menetykset selvästi. Tuista merkittävä osa kohdennettiin peruspalvelujen valtionosuuksien kautta, joten valtionosuudet kasvoivatkin peräti noin 28 prosenttia vuodesta 2019. Kuntien verotulot kasvoivat ennakoitua enemmän ja toimintamenot ennakoitua vähemmän. Verotulojen kasvuun vaikutti osaltaan myös koronaepidemian tukipakettiin sisältynyt kuntien yhteisövero-osuuden 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus. Kuntatalouden yhteenlaskettu (kunnat ja kuntayhtymät yhteensä) vuosikate kaksinkertaistui edellisvuodesta noin 4,7 mrd. euroon. Vuosikate riitti kattamaan selvästi poistot ja käytännössä myös nettoinvestoinnit, mikä on varsin poikkeuksellista. Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä oli koko 2000-luvun pienin niiden määrän ollessa vain kaksi.

Vaikka kuntatalouden nettoinvestointien taso säilyi edellisvuosien tapaan korkeana, lainamäärän kasvu jäi selvästi vuotta 2019 maltillisemmaksi. Sen sijaan rahavarojen kasvu oli vahvaa (1,6 mrd. euroa) kasvun ollessa noin 150 milj. euroa suurempi kuin lainamäärän kasvu.

Kuntakonsernien tilinpäätökset olivat erityisesti tulorahoituksen osalta peruskuntien tapaan hyvin vahvat. Vuosikate vahvistui lähes 2,5 mrd. eurolla yhteensä noin 6,9 mrd. euroon riittäen kattamaan poistot noin 2,2 mrd. eurolla. Vuosikate oli negatiivinen vain yhdellä kuntakonsernilla. Kuntakonsernien taseen kertynyt ylijäämä kasvoi yli 2 mrd. eurolla lähes 14,7 mrd. euroon. Kuntakonsernien lainamäärän kehitys oli hieman maltillisempaa kuin

vuonna 2019, vaikkakin kehitys tulee jatkumaan nousujohteisena johtuen muun muassa investointien siirtymisestä yhä enemmän muualla kuin peruskunnissa toteutettaviksi. Toisaalta erilaiset leasing- ja vuokramallit ovat myös yleistymässä, jolloin investoinnit näkyvät lainakannan nousun sijasta kasvaneina toimintamenoina. Arviointimenettelyn kriteerit täyttyivät neljällä kuntakonsernilla, kahdella kunnalla ja kuudella kuntayhtymällä. Valtiovarainministeriö on tehnyt päätöksen arviointimenettelyn käynnistämisestä neljässä kunnassa.

(Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisemat Taloudellinen katsaus, syksy 2021 ja Kuntatalousohjelma vuodelle 2022, syksy 2021 -asiakirjat)

Vero- ja maksuperustemuutokset

Ansiotuloveroperusteisiin tehdään lukuisia muutoksia vuonna 2022. Muutokset pääsääntöisesti laskevat kunnallisverotuottoa. Ansiotuloveroperusteisiin tehdään v. 2022 hallitusohjelman mukaisesti indeksitarkistus ansiotuloindeksin muutosta vastaavasti, mikä vähentää kunnallisverotuottoa 209 milj. eurolla. Liikenteen työsuhde-etuja kasvatetaan vähäpäästöisten työsuhdeautojen verotusarvoa alentamalla 85 eurolla kuukaudessa vuosille 2022–2025, mikä tarkoittaa 3 milj. euron vähennystä kunnallisveroon. Kotitalousvähennystä korotetaan vuosina 2022 ja 2023 kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön osalta. Lisäksi kotitalousvähennystä korotetaan öljylämmityksestä luopumisen osalta lämmitystapamuutosten tukemiseksi. Muutos on määräaikainen ja se on voimassa vuosina 2022–2027. Kotitalousvähennykseen tehtävät muutokset pienentävät kunnallisveroa 17 milj. euroa. Asuntolainan korkovähennysoikeutta supistetaan hallitusohjelman mukaisesti. Vähennysoikeutta supistetaan vuosina 2021–2023 viisi prosenttiyksikköä vuodessa siten, että v. 2023 asuntolainan korkojen vähennyskelpoisuus poistuu kokonaan. Muutoksen arvioidaan lisäävän kunnallisveron tuottoa 4 milj. eurolla v. 2022. Vuonna 2020 toteutetun verotuksen maksujärjestelyjen ehtojen huojennuksen seurauksena kunnallisverotulojen kertymää siirtyy vuosilta 2020 ja 2021 arviolta 49 milj. euroa vuodelle 2022.

Osana koronaviruspandemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden kokonaisuutta kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettiin 10 prosenttiyksiköllä verovuosille 2020 ja 2021. Yhteisöverokertymän jaksotuksesta johtuen muutoksen arvioidaan kasvattavan kuntien yhteisöveron tilityksiä vuonna 2022 edelleen n. 40 milj. eurolla. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kuntien yhteisöverokertymää näiltä vuosilta yhteensä n. 4 milj. euroa vuodelle 2022.

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan siten, että uudistus tulee pääosaltaan voimaan vuoden 2023 verotuksessa. Uudistus siirtyy aiemmin suunnitellusta vuodelta. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kiinteistöverotulojen kertymää arviolta 5 milj. euroa vuodelle 2022.

Hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutoksista johtuvat kuntien verotulojen muutokset kompensoidaan kunnille nettomääräisesti.

Sote-uudistuksen yhteydessä kuntien verotuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Ansiotuloveroja siirretään noin 12,8 miljardia euroa ja yhteisöveroja noin 0,67 miljardia euroa vuoden 2022 tasossa arvioituna. Ansiotuloverotuksen muutokset toteutetaan nykyisen verojärjestelmän sisällä. Kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan yhtä monella prosenttiyksiköllä (vuoden 2022 tasossa arvioituna 12,39 prosenttiyksiköllä), ja valtion verotusta kiristetään vastaavasti. Valtionverotuksen kiristäminen toteutetaan muuttamalla tuloveroasteikkoa sekä useita eri ansiotuloverotuksen vähennysten parametreja. Samalla valtion- ja kunnallisverotuksen veropohjat yhdistetään. Tämä tarkoittaa sitä, että tulosta tehtävät vähennykset myönnetään jatkossa samoin perustein ja samansuuruisena sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa. Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pienennetään yhdellä kolmasosalla ja valtion osuutta kasvatetaan vastaavasti.

Valtionosuusmuutokset

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta kohtuullisella verorasituksella. Kunnan valtionrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus kattaa seuraavat tehtäväalueet:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- varhaiskasvatus (päivähoito)
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi (asukasperusteinen)
- taiteen perusopetus (asukasperusteinen).

Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmään sovelletaan ikäryhmituksen lisäksi seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyys, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta. Tämän lisäksi kunnille myönnetään valtionosuutta kolmen lisäosan perusteella, joita ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaiten kotiseutualue. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen vaikuttavat lisäksi valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset, järjestelmämuutoksen taseus ja verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus.

Laskennalliset valtionosuudet ovat yhteensä 9,1 mrd. euroa eli n. 0,3 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2021 varsinaisessa talousarviossa. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä on 2,65 mrd. euroa. Vuoden 2022 valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus on 563,5 milj. euroa, mutta valtionosuuteen tehdään vastaavan suuruinen vähennys johtuen kuntatalouden voimakkaasta tukemisesta koronaan liittyen. Valtionosuutta korotetaan kuitenkin erillisellä 245,7 milj. euron lisäyksellä. Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta (koulukuraattori- ja psykologimitoitus), minkä johdosta määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon lisäyksenä 8,4 milj. euroa. Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen lastensuojelulain 13 b §:n muuttamisesta (lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden henkilöstömitoitus), minkä johdosta määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon lisäyksenä 4,8 milj. euroa. Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen varhaiskasvatustalain muuttamisesta (pedagoginen tuki ja varhaiskasvatuksen rakenne), minkä johdosta määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon lisäyksenä 6,25 milj. euroa. Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen sairausvakuutuslain muuttamisesta (kuntoutustarpeen arvioinnin kehittäminen), minkä johdosta määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1,0 milj. euroa. Valtionosuuden tasossa on vuonna 2022 lisäksi huomioitu uusina ja laajenevina tehtävinä 43,7 milj. euroa vanhuspalvelulain muutoksesta (hoivahenkilöstön vähimmäismitoitus) johtuen, 28,0 milj. euroa asiakasmaksulain uudistuksesta johtuen, 12,0 milj. euroa lastensuojelun jälkihooltoon liittyen, 10,0 milj. euroa seulontaohjelman laajennukseen liittyen, 2,8 milj. euroa oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyen ja 2,0 milj. euroa liittyen kuntien velvollisuuteen osallistua sote-uudistuksen valmisteluun. Vuonna 2022 peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus on 2,5 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys 187,94 milj. euroa. Valtionosuuden tasossa on vuonna 2022 huomioitu 10,0 milj. euron vähennys liittyen kuntien harkinnanvaraiseen yhdistymisavustukseen (siirto momentille 28.90.31). Kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen osoitetaan 10,0 milj. euroa. Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee vuonna 2022 25,67 prosentista 23,59 prosenttiin. Peruspalvelujen kunnan omarahoitusosuus vuonna 2022 arvioidaan olevan 4 290,52 euroa/asukas.

Sote-uudistuksella on vaikutusta myös valtionosuusjärjestelmään. Verotuloihin perustuvan valtionosuuksien taseuksen peruslogiikka on tarkoitus säilyttää, joskin taseuslisä ja -vähennysprosentteja muutetaan paremmin

uuteen tilanteeseen soveltuviksi. Lisäksi kiinteistövero sisällytetään 50 prosentin osuudella tasauksessa huomioitaviin verotuloihin. Voimalaitosten osalta tasauksessa huomioidaan vain ydinvoimalaitokset, ja niiden veroprosentteina käytetään tasauksen laskennassa yleistä (keskimääräistä) kiinteistöveroprosenttia. Tasaussäprosentti nousee nykyisestä 80:sta 90:ään prosenttiin, mikä hyödyttää tasausrajan eli keskimääräisen laskennallisen verotulon alenemisesta kärsiviä kuntia. Tasausvähennysprosentiksi esitetään kiinteää 10 prosenttia, mikä taas hyödyttää niitä kuntia, joilta siirtyy suhteellisesti eniten verotuloja hyvinvointialueille. Nykyisin tasausvähennysprosentti on vähintään 30 ja kasvaa siitä ylöspäin lievästi progressiivisesti. Tasausraja on edelleen 100 prosenttia maan keskimääräisestä laskennallisesta verotulosta. Laskennallisella verotulolla tarkoitetaan koko maan keskimääräisillä kunnallis- ja kiinteistöveroprosenteilla laskettua verotuloa ja yhteisöverotuloa. Sote-tehtävien siirtymässä pois kunnilta suurin osa peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kautta jaettavasta rahasta määräytyy alle 16-vuotiaiden ikäluokkien perustella. Koska kunnilla on muutoksen jälkeen edelleen tärkeä rooli myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä sekä sosiaali- ja terveystenonjen ennaltaehkäisyssä, valtionosuusjärjestelmään ehdotetaan uutena kriteerinä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosaa. Uutena kriteerinä esitetään myös asukasmäärän kasvuun perustuvaa lisää, jolla vastataan väestömäärän kasvun aiheuttamiin palvelutarpeen lisäyksiin. Näiden lisäksi eräiden nykyisten kriteereiden laskentatapaa tarkistetaan hieman sekä yhtenäistetään ja poistetaan eräitä aiempia tasausjärjestelyjä. Lisäksi valtionosuusjärjestelmään esitetään toistaiseksi pysyvää, sote-kustannusten ja -tulojen siirrosta johtuvan muutoksen rajoitinta. Rajoittimessa ei huomioida valtionosuusjärjestelmän varsinaisia uusia kriteerimuutoksia, vaan pelkästään puhtaasti sote-tehtävien siirrosta aiheutuvat taloudelliset muutokset. Toisin sanoen rajoitin määritetään niin kutsutulla ”poikkileikkaushetkellä”, kun järjestämistä vastuu siirtyy vuodenvaihteessa 2022–2023. Rajoittimen suuruus on symmetrisesti 60 prosenttia eli kunnan vastuulle jää sekä positiivisesta että negatiivisesta muutoksesta 40 prosenttia.

Lakimuutokset

Kunnan talouteen ja toimintaympäristöön vaikuttavat myös lakimuutokset.

Hallitusohjelman mukaisesti kehitetään varhaiskasvatukseen soveltuva kolmiportaisen tuen rakenne. Varhaiskasvatustalain muutos tulisi voimaan elokuun alusta vuonna 2022. Oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan säätämällä oppilashuollon sitovista mitoituksista. Kuraattoreita koskeva mitoitus olisi lain voimaantultua 1 kuraattori 670 oppilasta kohti ja psykologeja koskeva mitoitus vastaavasti 1 psykologi 780 oppilasta kohti. Mitoitus tulee voimaan asteittain siten, että kuraattorien osalta mitoitus tulisi voimaan tammikuusta 2022 ja psykologien osalta elokuussa 2023. Vuodesta 2023 alkaen vastuu oppilas- ja opiskelijahuollon palvelujen järjestämisestä sekä sitä koskeva rahoitus siirretään hyvinvointialueille.

Laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista on vahvistettu heinäkuussa 2021. Kuntien ajoneuvo- ja liikennepalveluhankinnoissa tulee jatkossa vaatia vähimmäisosuudet ympäristöystävällisiä ja energiatehokkaita ajoneuvoja. Kyseessä ei ole uusi tehtävä kunnille, mutta velvoitteet koskevat kuntien lakisääteisten kuljetusten järjestämistä kuten esimerkiksi koulukyytejä. Kuntien lakisääteisten palveluiden kustannusten ei ennakoida nousevan merkittävästi.

Eduskunta hyväksyi 23.6.2021 hyvinvointialueiden perustamisen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamisen. Sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen sekä muiden erikseen säädettyjen palvelujen ja tehtävien järjestämistä vastuu siirtyy 21 hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta lähtien. Helsingin kaupunki vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä alueellaan. Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu aluksi pääosin valtion rahoitukseen. Sote-rahoitusjärjestelmä uudistetaan tarvekioituihin kriteereihin perustuvaksi. Hyvinvointialueiden verotusoikeutta selvitetään parlamentaarisesti. Hyvinvointialueiden asukkailla on äänioikeus aluevaaleissa, jossa valitaan valtuutetut hyvinvointialueen ylimpään päätöksentekoaimeen, aluevaltuustoon. Erityistason palvelujen turvaamiseksi muodostetaan viisi yhteistoiminta-

aluetta. Alueet pohjautuvat voimassaoleviin erityisvastuualueisiin (erva). Mahdollisuus käyttää sosiaali- ja terveyspalveluita yli maakuntarajojen säilytetään.

3.2 Tervolan kunnan talouden kehitysnäkymät

Vuosi 2020 oli koronan johdosta myös Tervolan kuntataloudessa poikkeuksellinen. Vuonna 2020 kunnan taloudenhoito toteutui kokonaisuudessaan talousarviossa ennakoitua paremmin etenkin valtion koronatukitoimenpiteiden johdosta. Toimintakatteeksi muodostui -21,67 milj. euroa ja vuosikatteeksi 1,77 milj. euroa. Tilikauden tulos oli 0,62 milj. euroa ja tilinpäätössiirtojen jälkeinen tilikauden ylijäämä 0,80 milj. euroa. Kunnan lainakanta laski 2,88 milj. euroon. Kertynyt ylijäämä 31.12.2020 oli 14,82 milj. euroa. Kunnan rahavarat vuoden 2020 päättyessä olivat 7,83 milj. euroa.

Vuosi 2021 tulee toteutumaan budjetoitua paremmin. Verotulot ovat ennusteiden perusteella ylittämässä budjetoitua ja osakkuussähkön tuotto on ollut huomattavasti budjetoitua korkeammalla tasolla.

Vuoden 2022 talousarvio on laadittu vuoden 2022 taloussuunnitelman pohjalta.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakate	-21,7	-22,5	-22,9	-11,1	-11,0
Verotulot	11,5	11,7	12,0	7,0	6,8
Valtionosuudet	11,7	11,4	11,8	4,9	4,9
Vuosikate	1,8	0,7	1,2	1,2	1,2
Poistot	-1,2	-1,2	-1,1	-1,3	-1,4
Tilikauden tulos	0,6	-0,6	0,1	-0,1	-0,2
Nettoinvestoinnit	-1,0	-2,6	-3,3	-1,4	-1,9
Lainakanta 31.12.	2,9	2,9	2,8	2,8	2,7

Taulukko 1 Tervolan kunnan talouden kehitys vuosina 2020–2024, milj. euroa

Vuoden 2022 talousarvion kokonaistulot ovat 28 220 600 euroa ja kokonaismenot 30 519 900 euroa. Arviot tuloista merkitsevät 3,2 prosentin kasvua vuoden 2021 talousarvioon. Kasvu selittyy pitkälti verotulojen ja valtionosuuksien kasvusta. Kokonaismenot ovat nousemassa 2,4 prosenttia johtuen mm. investointimenojen kasvusta.

Toiminta- ja investointimenojen kehitys suunnittelukaudella

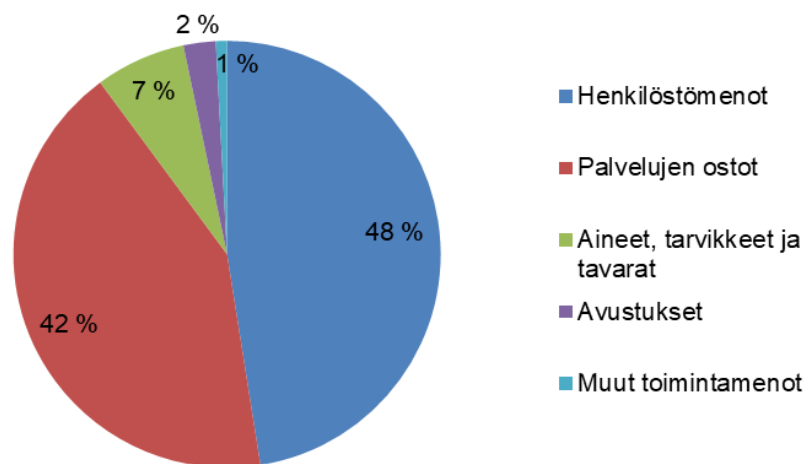
Toimintamenot

Kunnan ulkoiset toimintamenot vuonna 2022 ovat yhteensä 26,49 milj. euroa. Tästä henkilöstömenoja on 12,58 milj. euroa ja palvelujen ostoja 11,22 milj. euroa. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin arvioidaan käytettävän 1,81 milj. euroa, avustuksiin 0,65 milj. euroa ja muihin menoihin 0,22 milj. euroa.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muu- tos-% ed. v.	TS 2023	Muu- tos-% ed. v.	TS 2024	Muu- tos-% ed. v.
Toimintamenot (ulk.)								
Henkilöstömenot	-11 710 976	-12 139 800	-12 581 900	3,6	-7 531 000	-40,1	-7 637 300	1,4
Palvelujen ostot	-10 550 376	-11 382 500	-11 224 900	-1,4	-3 482 400	-69,0	-3 365 800	-3,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 646 335	-1 752 300	-1 811 300	3,4	-1 491 800	-17,6	-1 514 500	1,5
Avustukset	-733 533	-701 100	-646 100	-7,8	-383 600	-40,6	-385 400	0,5
Muut toimintamenot	-202 954	-215 600	-223 600	3,7	-201 200	-10,0	-203 600	1,2
	-24 844 174	-26 191 300	-26 487 800	1,1	-13 090 000	-50,6	-13 106 600	0,1
Toimintakate	-21 669 864	-22 552 300	-22 947 600	1,8	-11 098 600	-51,6	-11 049 200	-0,4

Taulukko 2 Ulkoisten toimintamenojen kehitys menolajeittain

Palvelujen organisoinnissa tapahtuneiden muutosten johdosta henkilöstökulut muodostavat alle puolet kunnan toimintamenoista. Nykyiset kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.4.2020–28.2.2022. Sopimukset noudattavat kustannustasoltaan ns. yleistä linjaa eli niiden kustannusvaikutus on 23 kuukauden sopimusjaksolla 3,04 prosenttia. Työnantajakohtainen työkyvyttömyyseläkemaksu on Tervolan osalta laskemassa 1,74 %:sta 1,65 %:iin, mutta on edelleen keskimääräistä maksua (1,1 %) korkeampi. Henkilöstökulut nousevat 3,6 prosenttia vuoteen 2021 verrattuna. Vuonna 2022 henkilöstökulut pienentyvät 40,1 %:lla sote-uudistuksesta johtuen. Vuonna 2024 henkilöstökulut kasvavat 1,4 %:lla.

Kuvio 9 Eri toimintamenoilajien jakautuminen talousarviossa 2022

Palvelujen ostot muodostavat noin 42 % kunnan toimintamenoista. Merkittävä osa palvelujen ostoista on erikoissairaanhoidon palvelujen ostoja, joiden arvioimisen tekee pienessä kunnassa vaikeaksi palvelutarpeisiin liittyvä satunnaisvaihtelu. Palvelujen ostot laskevat 1,4 prosenttia verrattuna vuoteen 2021. Vuonna 2023 palvelujen ostot pienenevät 69,0 %:lla. Vuonna 2024 palvelujen ostojen ennustetaan hieman vähenevän.

Loput toimintamenoista koostuvat pääosin aine-, tarvike- ja tavaraostoista, avustuksista ja vuokramenoista. Aine-, tarvike- ja tavarakustannukset ovat vuonna 2022 n. 1,81 milj. euroa/vuosi. Vuonna 2023 ne ovat n. 1,49 ja vuonna 2024 n. 1,51 milj. euroa. Avustusmenojen kehitykseen vaikuttaa paitsi lakisääteisiin tukiin tehtävät in-

deksitarkistukset, myös avustusten hakijoiden määrän vaihtelu. Avustukset laskevat vuodesta 2020 7,8 % ollen 0,65 milj. euroa. Suunnitteluvuosina avustusmenot laskevat n. 0,38 milj. euroon. Muut toimintamenot ovat vuonna 2022 0,22 milj. euroa ja laskevat suunnitteluvuosina n. 0,20 milj. euroon.

Investointimenot

Suunnittelukauden investointimenot ovat korkeimmillaan talousarviovuonna 2022. Talousarviovuodelle on budjetoitu yhteensä 3 566 000 euroa investointimäärärahoja. Investointimäärärahat nousevat vuoteen 2021 verrattuna 18,1 prosenttia. Myös investointien rahoitusosuudet nousevat ollen 213 800 euroa. Maanmyyntituloja on arvioitu kertyvän 36 000 euroa. Vuoden 2022 nettoinvestoinnit ovat 3 316 200 euroa eli ne nousevat vuodesta 2021 19,1 %.

Taloussuunnitelmavuosien nettoinvestoinnit vuonna 2023 ovat 1 440 800 euroa ja vuonna 2024 1 944 000 euroa.

Euromääräisesti merkittävimmät tulevien vuosien investoinnit kohdistuvat terveyskeskukseen ja uuteen keskusvarastoon. Suunnittelukauden investointeja esitetään yksityiskohtaisemmin talousarvion ja -suunnitelman investointiosassa.

Toiminnan ja investointien rahoitus suunnittelukaudella

Toimintatulot

Kunnan ulkoiset toimintatulot vuonna 2022 ovat yhteensä 3,54 milj. euroa. Tästä myyntituloja on 0,50 milj. euroa ja maksutuloja 1,78 milj. euroa. Tukia ja avustuksia arvioidaan saatavan 0,56 milj. euroa. Muita toimintatuloja arvioidaan kertyvän 0,70 milj. euroa.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos- % ed. v.	TS 2023	Muutos- % ed. v.	TS 2024	Muutos- % ed. v.
Toimintatulot (ulk.)								
Myyntitulot	534 219	525 600	504 000	-4,1	463 600	-8,0	463 600	0,0
Maksutulot	1 589 536	1 786 800	1 781 800	-0,3	350 900	-80,3	424 900	21,1
Tuet ja avustukset	396 863	629 200	557 000	-11,5	479 500	-13,9	471 500	-1,7
Muut toimintatulot	653 692	697 400	697 400	0,0	697 400	0,0	697 400	0,0
	3 174 310	3 639 000	3 540 200	-2,7	1 991 400	-43,7	2 057 400	3,3

Taulukko 3 Ulkoisten toimintatulojen kehitys tulolajeittain

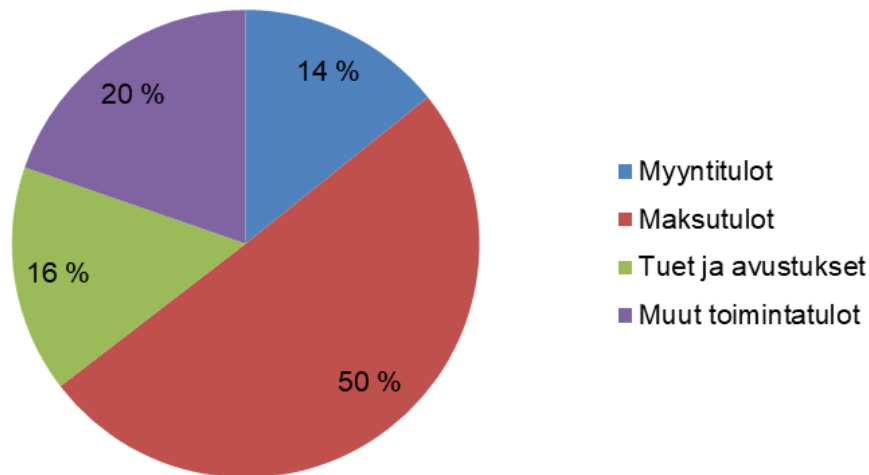
Vuodesta 2021 myyntitulot laskevat 4,1 % ollen 0,50 milj. euroa. Myyntituloja kertyy muun muassa kaukolämmön myynnistä. Palvelujen myyntihinnoissa on tärkeää huomioida tuotantokustannusten nousu. Myyntitulot laskevat 8,0 % vuodesta 2022 vuoteen 2023. Vuoden 2024 myyntituloja arvioidaan olevan vuoden 2023 tasolla.

Maksutuotot ovat vuonna 2022 1,78 milj. euroa eli 0,3 %:a vuotta 2021 pienemmät. Maksutuotot laskevat vuonna 2023 0,35 milj. euroon ja nousevat vuonna 2024 0,42 milj. euroon. Maksutuloista merkittävä osa kertyy perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen asiakasmaksuista, jonka johdosta sote-uudistus laskee kunnan maksutuottoja n. 80 %:a.

Tukien ja avustusten arvioidaan laskevan 11,5 % vuodesta 2021. Lasku vuodelle 2022 selittyy pääasiassa Westside-hankkeen päättymisellä. Tukien ja avustusten kehitys on riippuvainen muun muassa käyttötalouden

hankkeiden ja niihin haettavan ulkopuolisen rahoituksen toteutumisesta. Vuonna 2023 tukien ja avustusten arvioidaan laskevan 13,9 %: a ja vuonna 2024 1,7 %:a.

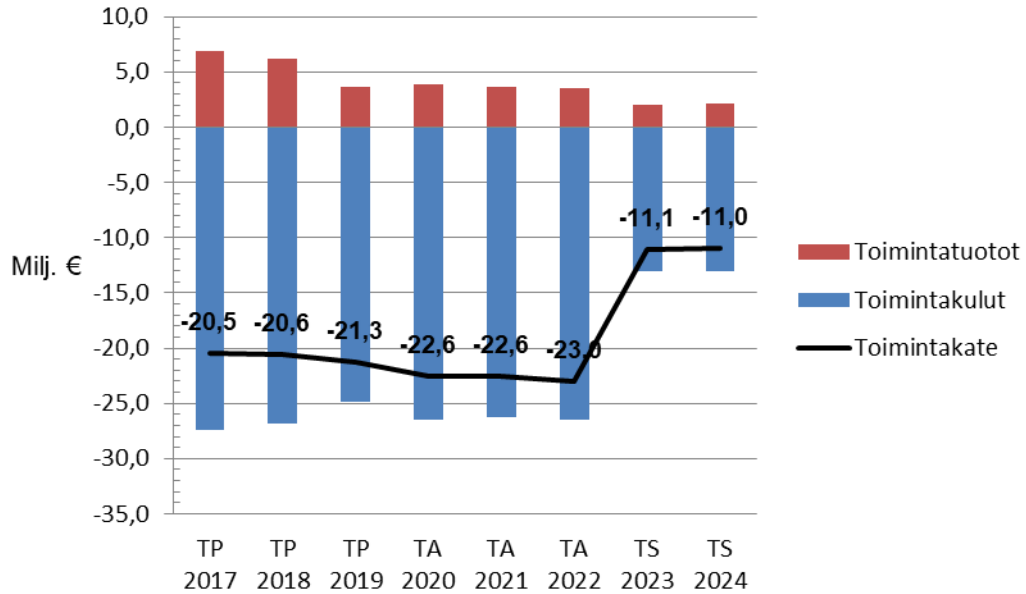
Muista toimintatuloista valtaosa kertyy asuin- ja liikehuoneistojen vuokrauksesta. Muiden toimintatulojen arvioidaan pysyvän vuoden 2021 tasolla koko suunnittelukauden. Muita toimintatuottaja kertyisi siis vuosittain 0,70 milj. euroa.

Kuvio 10 Eri toimintatulolajien jakautuminen talousarviossa 2022

Toimintakate

Vuoden 2022 talousarvion mukainen toimintakate eli toimintatulojen ja -menojen erotus on -22 947 600 euroa. Tämä tarkoittaa, että toimintamenoista saadaan katetuksi toimintatuloilla vain 13,4 prosenttia. Näin ollen verotuloista ja valtionosuuksista koostuvalla verorahoituksella jää katettavaksi 86,6 prosenttia. Vuonna 2017 toimintakate heikkeni 1,1 prosenttia, mutta parani 0,1 prosenttia vuonna 2018. Vuonna 2019 toimintakate oli 3,3 % edellisvuotta heikompi, Vuoden 2021 talousarvion mukainen toimintakate on 4,1 prosenttia vuoden 2020 tilinpäätöstä heikompi. Vuonna 2022 toimintakatteen odotetaan heikentyvän 1,8 prosenttia vuoden 2021 talousarvioon nähden. Vuonna 2023 toimintakate laskee 51,6 prosenttia. Vuoden 2024 toimintakatteen arvioidaan parantuvan 0,4 prosentilla. Toimintakatteen ilmaiseman maksurahoituksen jatkuva heikkeneminen lisää painetta verorahoituksen kasvulle.

Kuvio 11 Toimintakatteen kehitys vuodesta 2017 vuoteen 2024, milj. euroa

Verorahoitus

Tervolan kunnan kunnallisveroprosentti on ollut vuodesta 2008 vuoteen 2019 asti 19,50. Talousarviovuodelle 2020 kunnanvaltuusto päätti 7.11.2019 nostaa kunnallisveroprosenttia 0,50 prosenttiyksikköä 20,00 %:iin. Talousarviovuonna 2022 kunnallisveroprosentti säilyy 20,00 %:ssa. Kuntaliiton ennakkotiedon mukaan kuntien keskimääräinen painotettu veroprosentti vuonna 2022 tulee olemaan 20,01, kun se vuonna 2021 oli 20,02. Lapin kuntien keskimääräinen painotettu veroprosentti on vuonna 2021 21,18 (vuonna 2021 21,17). Talousarviovuodelle 2022 vahvistetut kiinteistöveroprosentit ovat samat kuin vuonna 2021 ja 2020.

VERO	%
Kunnan tulovero	20,00
Kiinteistövero:	
Yleinen kiinteistövero	0,95
Vakituinen asuinrakennus	0,50
Muu asuinrakennus	1,00
Voimalaitos	3,10
Yleishyödylliset yhteisöt	0,25

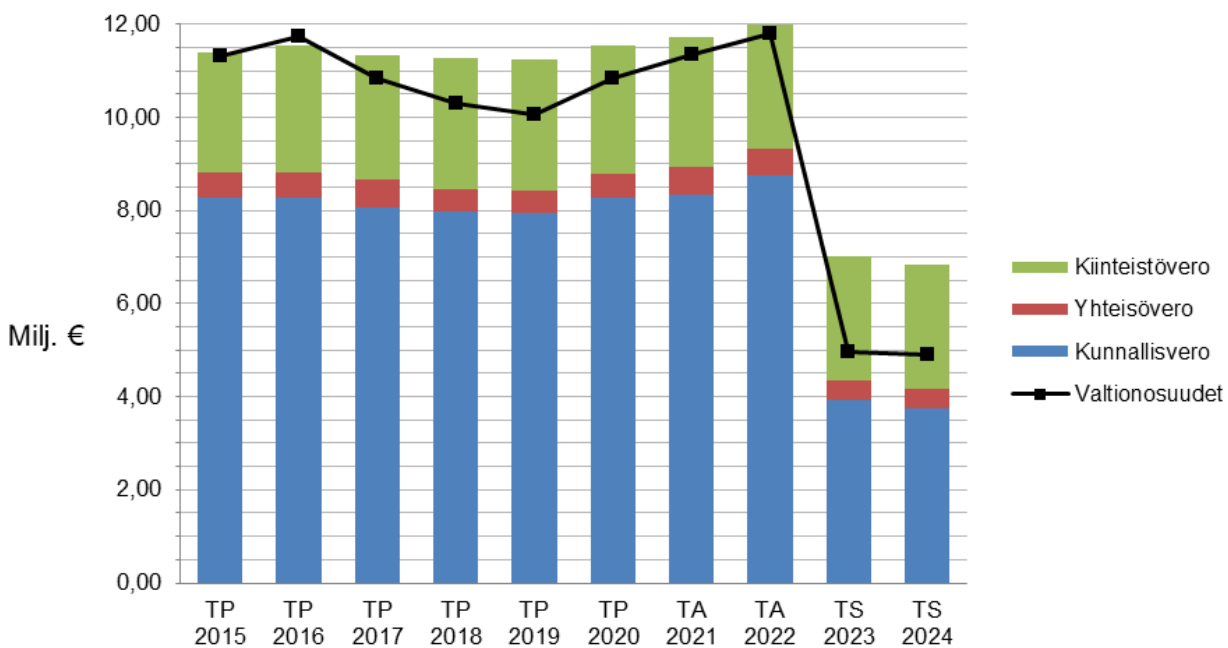
Taulukko 4 Kunnan veroprosentit vuonna 2022

Vuosien 2023-2024 verotuloarviot on laskettu kunnanvaltuuston 4.11.2021 vahvistamilla veroprosenteilla.

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2022 yhteensä 12 000 000 euroa. Tästä kunnallisveron tuotoksi on arvioitu 8 758 000 euroa, osuudeksi yhteisöveron tuotosta 564 000 euroa ja kiinteistöverotuloksi 2 678 000 euroa. Verotuloja arvioidaan kertyvän kaikkiaan 2,4 prosenttia vuodelle 2021 budjetoitua enemmän. Kunnallisverotulojen arvioidaan lähivuosina kehittyvän maltillisesti, koska väkiluku on edelleen voimakkaassa laskussa. Vuonna 2022 osuus yhteisöveron tuotosta laskee, koska määräaikainen kuntaryhmäosuuden 10 %-yks. korotus päättyy vuoteen 2021. Tosin korotuksen vaikutus näkyy vielä vuoden 2022 verotuloissakin. Kiinteistöverotuloon ei arvioida tulevan merkittäviä muutoksia. Kiinteistöverotuloarviossa ei ole huomioitu valmistelussa olevaa kiinteistöveroselvitystä. Sote-uudistus vaikuttaa leikkaavasti kunnallisverotuloon sekä osuuteen yhteisöveron tuotosta.

	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kunnallisvero	8 758 000	3 916 000	3 756 000
Yhteisövero	564 000	415 000	409 000
Kiinteistövero	2 678 000	2 678 000	2 678 000
Yhteensä	12 000 000	7 009 000	6 843 000

Taulukko 5 Kunnan verotulot 2022–2024

Kuvio 12 Verotulojen ja käyttötalouden valtionosuuksien kehitys vuosina 2015–2024, milj. euroa

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ja valtionosuusjärjestelmän muutos tulivat voimaan 1.1.2015. Valtionosuusuudistuksen aiheuttama menetys Tervolan kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen oli 233 euroa/asukas vuoden 2014 tasoon verrattuna. Valtionosuudet nousevat vuonna 2022 noin 0,45 milj. euroa vuoden 2021 talousarviosta.

Talousarviovuodelle 2022 on budjetoitu käyttötalouden valtionosuuksia 11 807 000 euroa, josta peruspalvelujen valtionosuus on noin 10,14 milj. euroa, verotulomenetysten kompensatio 1,77 milj. euroa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitus noin -0,10 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuus sisältää verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta 2,28 milj. euroa. Vuodelle 2023 valtionosuuksia on arvioitu kertyvän 4 963 000 euroa ja vuodelle 2024 4 907 000 euroa.

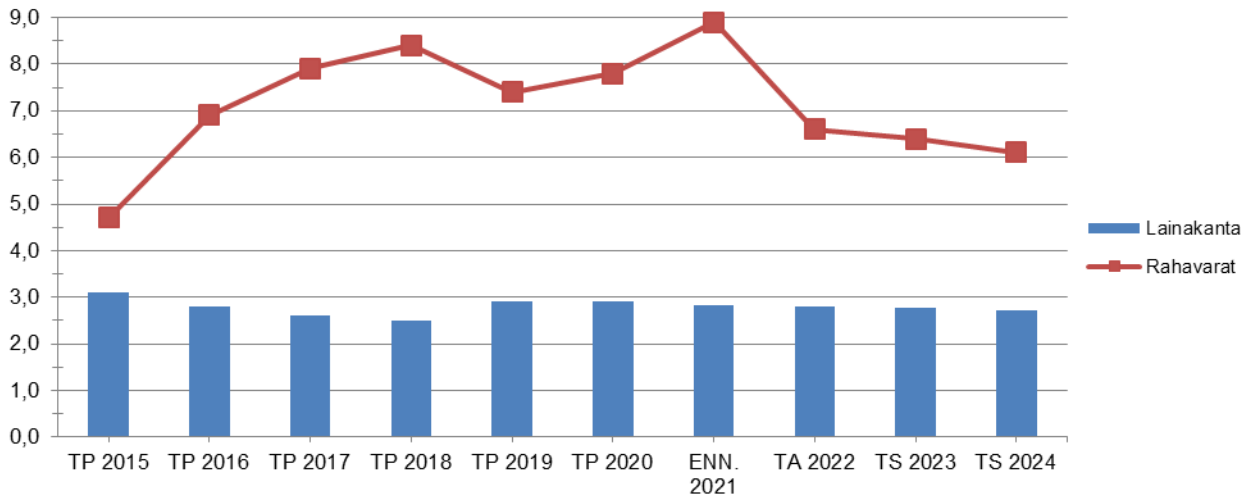
Rahoitustulot ja -menot

Talousarviovuodelle 2022 on budjetoitu yhteensä 537 900 euroa rahoitustuloja, mikä tarkoittaa 97,8 % nousua vuoden 2021 talousarvioon verrattuna. Rahoitustuloista 37 900 euroa arvioidaan kertyvän antolainojen ja muun rahoitustoiminnan koroista ja lopun 500 000 euron pääosin Lapin Sähkövoima Oy:n osakkeiden omistuksen perusteella saatavasta tulosta. Rahoitustuloja pienentävät vuosina 2022-2023 huomattavasti kunnanvaltuuston kesäkuussa 2019 hyväksymät konserniyhtiöiden lainajärjestelyt, jotka koskevat Tenergia Oy:ta, Tervolan Palve-

luverkot Oy:ta, Tervolan Vesi Oy:ta ja Tervolan Vuokratalot Oy:ta. Rahoitusmenoja on budjetoitu yhteensä 186 200 euroa, joista 26 200 euroa on pääosin nykyisten ja budjetoitujen lainojen korkomenoja ja 160 000 euroa muita rahoitusmenoja, joista suurimpana osakkuussähkön menot. Rahoitustulojen ja -menojen nettosumman arvioidaan laskevan vuonna 2023 n. 20 tuhannella eurolla, mutta kasvavan vuonna 2024 46,2 % 0,48 milj. euroon.

Lainakanta ja rahavarat

Mittavista investointien rahoitustarpeista johtuen kunnan lainamäärä kasvoi 2000-luvun alkupuolella lyhyessä ajassa huomattavasti. Tämän jälkeen lainamäärän kasvu on ollut hyvin maltillista ja viime vuosina lainamäärä on pääsääntöisesti pienentynyt. Vuosina 2011–2014 investoinnit toteutettiin tulorahoituksella eikä uusia lainoja tarvinnut nostaa. Vuonna 2015 on nostettu korkotukilainaa 0,9 milj. euroa tehostetun asumisyksikön rakentamista varten. Vuosina 2016-2017 ei ole nostettu uutta lainaa. Vuonna 2019 nostettiin korkotukilainaa Kotikulleron peruskorjaukseen. Suunnittelukauden alussa lainakanta on 2,9 milj. euroa, mikä tarkoittaa noin 986 euroa asukasta kohden.

Kuvio 13 Lainakannan ja rahavarojen kehitys vuosina 2015–2024, milj. euroa

Suunnittelukaudella ei esitetä uusia lainoja nostettavaksi. Lainojen lyhennyksiin on varattu n. 30 tuhatta euroa/vuosi. Taloussuunnitelman mukaan lainakanta on suunnittelukauden lopussa 2,7 milj. euroa eli n. 930 euroa asukasta kohden.

Taloussuunnitelmassa on huomioitu kunnan konserniyhtiöille myönnettyt lainat. Yhtiöiden arvioidaan nostavan loput myönnettyistä lainoista vuonna 2022.

Vuonna 2022 vuosikatteen arvioidaan kattavan poistojen määrän. Taloussuunnitelmavuosina vuosikatteen pysyessä poistoja pienempänä varsinaiseen toimintaan ja investointeihin on käytettävä kertyneitä rahavaroja tai nostettava lainaa. Taloussuunnitelmassa toiminnan ja investointien rahoitukseen käytetään kertyneitä rahavaroja. Tilinpäätöksessä 2020 rahavarojen määrä oli 7,83 milj. euroa. Vuoden 2021 päättyessä rahavarojen arvioidaan olevan noin 8,9 milj. euroa. Taloussuunnittelukaudella rahavarojen arvioidaan laskevan 6,1 milj. euroon.

Tervolan kunnan taloudellinen tilanne eräiden taloudellisten kriteerien mukaan

Taulukossa 6 tarkastellaan kuntakonsernin taloudellista tilannetta käyttäen raja-arvoja, jotka on määritelty kuntalain erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä koskevassa pykälässä. Aiemmin tarkastelu koski vain kuntia, mutta nyt tarkastelu on laajennettu koskemaan kuntakonserneja. Tarkasteluun on otettu vain päättyneitä tilikausia, koska talousarviota ei laadita konsernitasolla.

Talouden tunnusluvut	Raja-arvo	2018	2019	2020
Konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde	alle 80 %	105,6 %	55,9 %	130,3
Tulovero-%	väh. ka + 2 %-yks.	19,50	19,50	20,00
Konsernin lainat ja vuokravastuut e/asukas	väh. ka + 50 %	2 365	2 522	2 539
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate	alle 0,8	-	1,6	3,4

Taulukko 6 Taloudellisten kriteerien mukaisten tunnuslukujen arvot vuosina 2018-2020

Kunnan tulkitaan olevan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa, mikäli kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien tai mikäli kertynyt alijäämä/asukas on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1.000 € ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 €. Lisäksi arviointimenettely voidaan käynnistää, mikäli yllä olevan taulukon mukaiset rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat raja-arvot ovat täyttyneet kahtena vuonna peräkkäin. Vuonna 2020 kuntien keskimääräinen painotettu tuloveroprosentti oli 19,96 (v. 2021 20,02) ja kuntakonsernien keskimääräinen lainakanta ja vuokravastuut 8 762 euroa/asukas. Tervolan kuntakonsernissa raja-arvoista ei täyttynyt yksikään vuonna 2020.

4 Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma koostuu taulukko-osiosta ja tekstiosiesta. Taulukko-osiossa esitetään virkojen ja toimien lukumäärä, osa-aikaisuus sekä arviot työllistettävien lukumääristä ja sijaistarpeesta. Tuleville vuosille suunnitellut muutokset esitetään suhteessa talousarvion laadintavuoteen. Vertailutietona esitetään lisäksi tieto viimeksi päättyneeltä vuodelta. Henkilöstösuunnitelman tekstiosiossa esitetään kunnan henkilöstöjohtamiseen liittyvät tavoitteet ja periaatteet sekä perustellaan henkilöstömäärän kehitystä ja arvioidaan henkilöstömenojen kehitystä suunnittelukaudella. Henkilöstöä koskevia strategisia päämääriä ja tavoitteita on käsitelty kuntastrategiaosassa sekä kunnan toiminnan kehittämistavoitteiden yhteydessä.

Henkilöstöä koskevat periaatteet

Tervolan kunnan palvelussuhteet ovat pääsääntöisesti vakinaisia ja kokoaikaisia. Määräaikaisuutta voidaan käyttää työntekijän omasta pyynnöstä ja silloin, kun tehtävän sijaisuus, avoinna olevaan virkaan tai toimeen kuuluvien tehtävien hoidon järjestäminen tai muu vastaava syy sitä vaatii. Muu vastaava syy voi olla esimerkiksi työharjoittelun tai määrätyn työkokonaisuuden suorittaminen.

Vuosiloman sijaisia ei pääsääntöisesti palkata.

Osa-aikaisuutta voidaan käyttää työntekijän hakeutuessa omasta aloitteestaan kokoaikaisesta työstä osa-aikatyöhön sekä tämän seurauksena vapautuneen palvelussuhteen osan täyttämiseksi. Osa-aikaisuutta voidaan käyttää myös, mikäli tuotannolliset ja taloudelliset syyt sitä edellyttävät tai mikäli työn määrä ei ole tehtävän luonteen vuoksi riittävä kokoaikaiseen työsuhteeseen.

Periaatteet työttömyysuhanalaisten ja ikääntyneiden työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseksi sisällytetään yhdenvertaisuus- ja koulutussuunnitelmiin.

Yli 6 kk kestävät palvelussuhteet julistetaan pääsääntöisesti julkisesti haettaviksi hallintosäännön määräyksen mukaisesti. Työpaikkojen täytössä otetaan huomioon kunnan henkilöstön uralla etenemisen mahdollisuus. Avoimeksi tulevien virkojen ja toimien haettavaksi julistamisesta ja täyttämisestä on aina sovittava kunnanjohtajan kanssa ennen toimenpiteisiin ryhtymistä.

Henkilöstömäärän kehitys

Kunnan henkilöstömäärä 31.12.2020 oli 287 (v. 2019: 294). Henkilöstömäärään on laskettu mukaan kaikki vuoden viimeisenä päivänä kunnan palveluksessa työskennelleet henkilöt palvelussuhteen laadusta ja kestosta riippumatta. Henkilöstösuunnitelmassa esitetty henkilöstön määrä ei ole aivan yhteneväinen tilinpäätöksen lukujen kanssa, koska henkilöstösuunnitelmaan eivät sisälly kaikki sijaiset ja määräaikaiset. Vakinaisen henkilöstön määrä vuoden 2020 päättyessä oli 210 henkilöä (73 %). Erilaisissa määräaikaisissa palvelussuhteissa oli yhteensä 77 henkeä (27 %), joista sijaisia 41, työllistettyjä 14 ja muita määräaikaisia 22 henkeä.

Määräaikaisten palvelussuhteiden osuus on pysytellyt samalla tasolla viime vuosina. Määräaikaisuutta käytetään jatkossakin vain perustellusta syystä tai työntekijän omasta pyynnöstä. Määräaikaisista työ- ja virkasuhteista on käyty neuvottelut vuoden 2015 loppupuolella ammattijärjestöjen kanssa. Neuvottelujen tuloksena on kunnanhallitus esittänyt hallintokunnille, että ne harkitsisivat varahenkilöjärjestelmän käyttöönoton laajentamista tehtävissä, joissa tarvitaan paljon lyhytaikaisia sijaisia. Lisäksi hallintokunnille esitettiin, että toistaiseksi voimassa olevia virka- ja työsuhteita täytettäessä otettaisiin mahdollisuuksien mukaan entistä enemmän huomioon hakijan työkokemus Tervolan kunnan määräaikaisissa palvelussuhteissa. Sosiaali- ja terveystoimen varahenkilöstöjärjestelmää on laajennettu lisäämällä varahenkilöstöön sairaanhoitajan toimi.

Sijaisia talousarviovuonna arvioidaan tarvittavan lähinnä sosiaali- ja terveys- sekä sivistystoimessa.

Suunnittelukaudella vakinaisen henkilöstön määrä vähenee, mikäli kunnan palvelurakenteessa tapahtuu muutoksia, jotka mahdollistavat henkilöstömäärän pienenemisen. Sote-uudistus on huomioitu henkilöstösuunnitelmassa siirtyvän sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön osalta. Muilta osin sote-uudistusta ei ole vielä huomioitu henkilöstösuunnitelmassa, koska tietoa siirtävästä tukipalveluhenkilöstöstä ei vielä ole.

Kunnanjohtajan esitys sisältää uusia toimia ja virkoja. Teknisen osaston resurssia parannetaan uudella liikunta- paikkojen hoitajan toimella sekä määräaikaisella teknisellä suunnittelijalla. Tukipalveluksessa vahvistetaan siivoustyön johtamista uudella siivouspalveluesimiehen viralla. Kasvavien velvoitteiden takia varhaiskasvatukseen esitetään uutta varhaiskasvatuksen opettajan tointa. Mielenterveyshoitajan toimi muutetaan kodinhoitajan toimeksi.

Talousarviovuoden lopussa henkilöstön määrän työllistetyt mukaan lukien arvioidaan olevan 247 henkeä.

Henkilöstömenojen kehitys

Henkilöstömenot olivat vuoden 2020 tilinpäätöksen mukaan 11,71 milj. euroa. Vuoden 2021 talousarviossa henkilöstömenoihin on varattu 12,14 milj. euroa. Ennusteen mukaan henkilöstökulut tulevat toteutumaan talousarviossa esitettyä pienempinä. Vuonna 2022 henkilöstökulujen on arvioitu olevan 12,58 milj. euroa.

Nykyiset kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.4.2020-28.2.2022. Sopimukset noudattavat kustannustasoltaan ns. yleistä linjaa eli niiden kustannusvaikutus on 23 kuukauden sopimusjaksolla 3,04 prosenttia. Sopimuskauteen sisältyy 1.8.2020 ja 1.4.2021 voimaantulevat yleiskorotukset sekä 1.4.2021 jaettavat järjestelyerät. Edellä mainituista eristä on sopimusaloilla omat määräyksensä. Sopimusratkaisun seurauksena kilpailukyky sopimuksessa sovitut työajan pidennykset poistuivat 31.8.2020 lukien. OVTES:ssa työajan pidennys poistui 1.8.2020. Työajan pidennyksistä luopumisen vastapainoksi sopimuksissa sovittiin työnantajille tulevista ns. vastaavista hyödyistä. Lääkärisopimukseen työajan pidennykset jäivät.

Vuonna 2018 tehtiin valtuustoaloite, jossa esitettiin henkilökunnan palkitsemista hyvästä tuloksesta tulospalkkauksen muodossa. Aloitteen johdosta kunnanhallitus asetti tulospalkkausta selvittävän työryhmän, jonka tekemän esityksen henkilöstön palkitsemisesta kunnanhallitus hyväksyi 24.6.2019.

TERVOLAN KUNTA

11.11.2021

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2022-2024

Tehtävänimike	TP 2020	TA 2021	Muutokset +/- kpl		
			TA 2022	TS 2023	TS 2024
KUNNANHALLITUS					
YLEISJOHTO					
Kunnanjohtaja	1	1			
Hallintojohtaja	1	1			
Hallintosihteeri	1	1			
Toimistosihteeri		1			
Palvelusihteeri	1	1			
Suunnittelija		1		-1	
Suunnittelija (m.a)	0,5	0,5	-0,5		
Pääkirjanpitäjä	1	1			
Kirjanpitäjä	1	1			
Kirjanpitäjä-palkkasihteeri		0,5			
Kirjanpitäjä 50 %	1	1	-1		
Atk-tukihenkilö	2	2			
Yksilövalmentaja	1	1			
Työvalmentaja	1	1			
Pakolaistyö (m.a.) sosiaalihoaja 80 %	1	1			
HENKILÖSTÖ					
Palkkasihteeri	2	1			
Kirjanpitäjä-palkkasihteeri		0,5			
Suunnittelija (m.a)	0,5	0,5	-0,5		
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	15	17	15	14	14
MAASEUTULAUTAKUNTA					
MAASEUTUELINKEINOT					
Maaseutupäällikkö	1	1			
Maaseutusihteeri	1	1			
Maataloussihteeri	1				
Maaseutuasiamies	1	1			
Toimistosihteeri	2	1,5			
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	6	4,5	4,5	4,5	4,5
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
TEKNINEN JOHTO					
Tekninen johtaja	1	1			
Rakennusinsinööri	1	1			
Hallintosihteeri	1	1			
Toimistosihteeri	1	0,5			
Tekninen suunnittelija (m.a.)			1		-1
KIINTEISTÖT					
Kiinteistönhoitaja	3	3			
Kirvesmies	2	2			
YLEISET ALUEET					
Ulkoalueiden hoitaja	1	1	1		
Liikuntapaikkojen hoitaja	1	1			
TUKIPALVELUKESKUS					
Ravitsemispäällikkö	1	1			
Ravitsemistyöntekijä	8	9			
Ravitsemistyöntekijä (50 %)	3	3			
Ravitsemistyöntekijä (88 %)	1				
Keittolanhoitaja	1	1			
Siivouspalveluesimies			1		
Siivooja	10	11	-1		
Siivooja (52 %)	1	1			
Laitosapulainen	4	4			
Lähirooka-hankkeen työntekijä		1		-1	
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	40	41,5	43,5	42,5	41,5

Tehtävänimike	TP 2020	TA 2021	Muutokset +/- kpl		
			TA 2022	TA 2023	TA 2024
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
SIVISTYSTOIMEN JOHTO					
Sivistysjohtaja	1	1			
Hallintosihteeri	1	1			
VARHAISKASVATUS					
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1			
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1			
Varhaiskasvatuksen opettaja	2	2	1		
Varhaiskasvatuksen opettaja (m.a.)		1			
Lastenhoitaja	5	5			
Lastenhoitaja (m.a.)	5	6			
Päiväkotiapulainen (50 % tukipalv.keskukselle)	1	1			
Perhepäivähoitaja	2	2			
Perhepäivähoitaja (m.a.)	6	4			
Varhaiskasvatuksen avustaja (m.a.)	1	1			
PERUSKOULUTUS					
Rehtori	0,5	0,5			
Koulusihteeri	0,5	0,5			
Luokanopettaja	15	15			
Erityisopettaja	2	2			
Erityisluokanopettaja	1	1			
Lehtori	7	7			
Esiopettaja (osa-aik.)	1	1			
Päätoiminen tuntiopettaja	5	5			
Päätoiminen tuntiopettaja (m.a.)	1	2			
Koulunkäynninohjaaja (77,4-100 %)	6	6			
Koulunkäynninohjaaja (46,8-100) (ma)	3	3			
TOISEN ASTEEN KOULUTUS					
Lukio					
Rehtori	0,5	0,5			
Koulusihteeri	0,5	0,5			
Lehtori	3	3			
KIRJASTO					
Kirjastotoimenjohtaja	1	1			
Kirjastovirkailija	2	2			
Kirjastoavustaja	1	1			
VAPAA-AIKA					
Vapaa-aikaohjaaja	1	1			
Etsivä nuorisotyöntekijä	1	1			
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	78	79	80	80	80
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA					
SOSIAALITOIMEN JOHTO					
Sosiaalihoitaja	1	1			
Hallintosihteeri	2	2			
Palvelusihteeri	1	1			
SOSIAALIPALVELUT					
Sosiaalityö					
Sosiaalityöntekijä	2	2			
Sosiaalihoitaja		1			
Perhetyöntekijä	1				
Vanhuspalvelut					
Vanhustenhuollon johtaja	1	1			
Kehitysjohdaja		1			
Vanhuspalveluiden ohjaaja	2	2			
Sairaanhoitaja	1	1			
Kodinhoitaja	30	30	1	(1)	
Hoiva-avustaja/kodinhoitaja		1			
Perushoitaja	13	13			
Askarteluohjaaja	1				
Kotikuntoutuksen ohjaaja	1	1			
Viriketoiminnan ohjaaja		1			

Tehtävänimike	TP 2020	TA 2021	Muutokset +/- kpl		
			TA 2022	TA 2023	TA 2024
Kehitysvammahuolto					
Kehitysvammahuollon johtaja	1	1			
Hoitaja	10	10			
Hoitoapulainen	1	1			
TERVEYDENHUOLTO					
Terveyskeskuslääkäri	1	1			
Vuodeosaston osastonhoitaja	1	1			
Sairaanhoitaja ⁽²⁾	8	9			
Perushoitaja	8	8			
Mielenterveyshoitaja	1		-1	⁽¹⁾	
Hoiva-avustaja ⁽²⁾		1			
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	87	90	90		
Työllistetyt (m.a.) ⁽³⁾	14	14	14	14	14
YHTEENSÄ	240	246	247	155	154

Viran- tai toimensijaiset	TP 2020	TA 2021	Arvio sijaisten tarpeesta (lkm)		
			TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kunnanhallitus	1				
Maaseutulautakunta					
Tekninen lautakunta	3				
Sivistyslautakunta	8	10	10	10	10
Sosiaali- ja terveyslautakunta	29	30	30		
Yhteensä	41	40	40	10	10
HENKILÖSTÖ 31.12.	281	286	287	165	164

- 1) Mielenterveyshoitajan toimen muuttaminen kodinhoitajan toimeksi
- 2) Sairaanhoitaja varahenkilöstöön ja hoiva-avustaja vuodeosastolle (kh 27.9.2021)
- 3) Työllistetyt yhteensä

5 Kunnan toiminnan kehittämistavoitteet

Kuntalain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määrittellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Tervolan kuntastrategian kokouksessaan 8.11.2018 vuosille 2019-2025. Kuntastrategian päivitystyö on käynnistynyt kuntastrategiatyöryhmän nimeämisellä.

Myönteisiä mahdollisuuksia - Tervolan kuntastrategia 2019-2025 -asiakirjasta:

Missio

Tervolan kunta huolehtii kuntalaistensa hyvinvoinnista ja kunnan elinvoimaisuudesta.

Visio

Elinvoimainen Tervola on vastuullinen kestävän kehityksen ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjä.

Tervolan kunnan toimintaa ohjaavat arvot ovat:

Kestävä kehitys ja vastuullisuus:

- Noudatamme investoinneissa ja hankinnoissa kestävän kehityksen periaatteita.
- Edistämme kuntalaistemme hyvinvointia, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä.
- Biotalous on meille tärkeä.
- Olemme vastuullinen työnantaja ja kumppani.

Asukaslähtöisyys:

- Edistämme demokratiaa ja vuorovaikutteisuutta.
- Huomioimme kunnan asukkaiden eri elämänvaiheiden tarpeet ja palvelut.
- Kehitämme asuin ympäristön viihtyvyyttä.

Idearikkaus ja innovaatiokyky:

- Hyödynnämme Tervolan kehittämisessä uutta teknologiaa.
- Olemme mukana Tervolan tavoitteita tukevissa hankkeissa.
- Kumppanuudet ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa ovat meille tärkeitä uudistumisen ja kehittymisen väyliä.

Yrittäjähenkisyys:

- Kehitämme yritysten toimintaympäristöä ja toimintaedellytyksiä.
- Edistämme monipuolisen elinkeinorakenteen ja elinvoimaisuuden toteutumista.
- Olemme aktiivisia markkinoinnissa ja tiedottamisessa.

Strategiset päämäärät ja tavoitteet

1. *Panostamme kuntalaisten ja henkilöstön hyvinvointiin kehittämällä Tervolan palveluja ja kumppanuuksia.*

Tavoite: Tervolassa on toimivat palvelut ja kuntalaiset kaikissa eri elämäntilanteissa ovat tyytyväisiä.

Mittarit	2020	2022	2025
Asukastyytyväisyys	Mitatiin 1. kerran (8,3/10)	Tyytyväisyyttä parantavat toimenpiteet	Tulos paranee (8,6/10)
Viihtyvyys	Mitatiin 1. kerran (8,45/10)	Viihtyvyyttä parantavat toimenpiteet	Tulos paranee (8,8/10)

Toteutamme palvelujen kehittämisen idearikkaalla, innovatiivisella, uudistuvalla ja muutosvalmiilla suunnittelulla, hyvällä johtamisella ja osaavalla henkilöstöllä. Solmimme kumppanuuksia strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja hyödynnämme palvelutuotannossamme uutta teknologiaa sekä digitalisaatiomahdollisuuksia. Edistämme kumppanuuksia kolmannen sektorin toimijoiden kanssa monipuolistaaksemme palvelutarjontaamme.

Tuemme henkilöstön työkyvyn ylläpitämistä ja edistämme työhyvinvointia, sillä hyvinvoiva, osaava ja työssään viihtyvä henkilöstö on toimintamme keskeisin voimavara. Kehitämme hyvän johtamisen ja esimiestyön edellytyksiä.

2. *Panostamme kestäväan kehitykseen kunnan hankinnoissa ja investoinneissa muun muassa edistämällä uusiutuvan energian käyttöä.*

Tavoite: Tervolan kunta lisää lähiruuan sekä uusiutuvan energian käyttöä.

Mittarit	2020	2022	2025
Lähirookapäivät (Lähiiruuan osuus ruokahankinnoista)	5	9	15
Uusiutuvan energian osuus -Uusiutuvan energian osuus kunnan kiinteistöjen lämmityksestä	84 %	98 %	100 %

Sitoudumme noudattamaan ja edistämään biotalouden periaatteita. Tutkimme yhdessä eri asiantuntijaorganisaatioiden kanssa mahdollisuuksia ottaa käyttöön uusiutuvaa energiaa kunnan eri toiminnoissa. Panostamme ekologiseen ajatteluun ja toimintamalleihin. Teemme investoinneissamme kestäväan kehityksen mukaisia valintoja.

Huomioimme kunnan hankinnoissa ja investoinneissa strategiset tavoitteet, yritysvaikutukset ja Tervolan elinkeinon kehittämisen. Ulotamme tämän periaatteen koskemaan mahdollisuuksien mukaan toimeksiantoja, palvelusopimuksia ja muita kumppanuuksia.

3. *Lisäämme Tervolan houkuttelevuutta ja vetovoimaisuutta.*

Tavoite: Lapsi- ja perhemyönteisen Tervolan asukasluku kasvaa ja elinvoima lisääntyy.

Mittarit	2020	2022	2025
Asukasluku	3001	2950	2950
Poismuuttaneet ja Tervolaan muuttaneet (nettomuutto)	Positiivinen	Positiivinen	Positiivinen
Syntyneiden lasten määrä	25	25	30

Panostamme suunnitelmallisesti maankäyttöön tarjotaksemme kysyntää vastaavia laadukkaita asuinpaikkoja ja tontteja. Edistämme etätyömahdollisuuksia ja tuemme palvelutarjonnan lisäämistä valokuituverkossamme. Pa-

nostamme ympäristön viihtyvyyteen ja siisteyteen suunnitelmallisesti siten, että asuminen Tervolassa on viihtyisää ja turvallista.

Maaseutukylät ja kuntakeskus luovat asukkaillemme hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Koulujemme pienet ryhmäkoot takaavat turvallisen oppimisympäristön. Tervola tarjoaa kuntalaisille hyvät liikunta- ja harrastusmahdollisuudet, joiden käytettävyydestä viestimme aktiivisesti.

Luomme kuntalaisille vaikuttamismahdollisuuksia kyselyillä ja tapaamisilla ja tuemme kuntalaisten, vapaa-ajan asujien osallisuutta sekä järjestöjen toimintamahdollisuuksia. Tuemme vanhus- ja vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston osallisuutta kunnallisessa päätöksenteossa.

4. Toimimme niin, että elinkeinorakenteemme monipuolistuu ja yritystemme ja työpaikkojemme nettomäärä kasvaa.

Tavoite: Tervola on elinvoimainen ja toimielias.

Mittarit	2020	2022	2025
Yritysten määrä	305	315	355
Työpaikkojen määrä	965	975	1005
Työllisyysaste	Paranee edellisestä vuodesta	Paranee edellisestä vuodesta	Paranee edellisestä vuodesta
Työttömyysaste	11,5 %	9,5 %	Paranee edellisestä vuodesta
Kunnan osuus työmarkkinatuesta	Laskee edellisestä vuodesta	Laskee edellisestä vuodesta	Laskee edellisestä vuodesta
Yritysten määrän nettolisäys	10	10	10
Kunnan yritystuen hakijamäärä	85	75	85
Maksetut yritystuet	Budjetin mukaisesti	Budjetin mukaisesti	Budjetin mukaisesti

Kehitämme kunnan tarjoamaa yritysneuvontaa. Vastaamme yritysten tontti- ja toimitilatarpeisiin. Edistämme yritysten sijoittumista Tervolaan ja niiden toiminnan edellytyksiä elinkeino-ohjelmassa määritellyillä tavoilla. Päätöksenteossa arvioimme ratkaisun yritysvaikutukset.

5. Kehitämme ja monipuolistamme viestintäämme.

Tavoite: Kuntalaiset, kumppanit ja muut tahot saavat tietoa Tervolan kunnan toiminnasta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista.

Mittarit	2020	2022	2025
Internet-sivujen kävijät	100 000	125 000	125 000
Sosiaalisen median julkaisut	120	300	300
Kunnallisen tiedotuslehden ilmestymistiheys	Kahden viikon välein	Kahden viikon välein	Kahden viikon välein
Tiedotuslehden ilmestyminen jokaisessa tervolaisessa taloudessa	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu

Kehitämme markkinointia ja tiedotamme Tervolan mahdollisuuksista hyödyntäen vahvuuksiamme. Viestintämme on monikanavaista, vuorovaikutteista ja aktiivista. Kehitämme vuorovaikutteisuutta kuntalaisten ja järjestöjen kanssa, vastaamme ja reagoimme vuorovaikutuksessa saatuihin signaaleihin. Teemme kunnan strategiset tavoitteet ymmärrettäviksi ja näkyviksi aktiivisella tiedottamisella kunnan henkilöstön, sidosryhmien ja kuntalaisten parissa.

Toiminnan näkökulmat ja suunnittelukauden painopistealueet

Strategisen johtamisen työvälineenä käytetään Tervolan kunnassa tasapainotettua mittaristoa (Balanced Scorecard, BSC), jossa toiminnan tuloksellisuutta tarkastellaan neljästä eri näkökulmasta: vaikuttavuus, prosessit ja rakenteet, voimavarat ja talous sekä uudistuminen ja työkyky. Eri näkökulmien huomioimisella pyritään varmistamaan, ettei jokin toiminnan osa-alueista kärsi toisen kustannuksella, vaan kunnan kehittämisen painopistealueet ovat keskinäisessä tasapainossa.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 28.6.2021 hyväksynyt kunnan ja kuntakonsernin suunnittelua ohjaaviksi tavoitteiksi taloussuunnitelmakaudelle 2022-2024 seuraavat:

KOKO KUNTAKONSERNI

- * *viestinnän ja markkinoinnin parantaminen*
- * *tasapainoinen talous*
- * *kestävän kehityksen huomioiminen*
- * *viihtyisä ja turvallinen ympäristö*
- * *paikallisen tarjonnan hyödyntäminen*
- * *kotimaisen ja lähiruoan käytön lisääminen*
- * *etätyömahdollisuuksien parantaminen*
- * *työllisyysasteen nostaminen yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa*
- * *yhteistyön syventäminen*
- * *yritysten toimintaympäristöjen ja -edellytysten kehittäminen*

Kunnanvaltuusto asettaa hallintokunnille vuosittain talousarvion valmistelun ja hyväksymisen yhteydessä lyhyen tähtäimen toiminnalliset tavoitteet, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja valtuuston asettamista tavoitteista. Toiminnalliset tavoitteet esitetään talousarvion käyttötalousoosassa. Hallintokunnat vievät tavoitteet edelleen tulosalueille operatiivisen johtamisen tueksi. Tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti osana muuta talouden ja toiminnan seurantaa.

Myös erillisten toimialakohtaisten ohjelmien ja kehittämishankkeiden tulee olla kunnan strategisista tavoitteista johdettuja.

MAAPOLIITTINEN OHJELMA

Kunnan maapoliittisina tavoitteina on:

- osayleiskaavassa määritellyn hyvän ja tavoitteellisen yhdyskuntarakenteen turvaaminen
- kohtuuhintaisen tonttimaan tarjonnan turvaaminen
- yhdenvertaisuusperiaatteen toteuttaminen ja maakeinottelun estäminen
- viihtyisän ja virikkeellisen asuin ympäristön muodostumisen edistäminen
- yritystoiminnan toimintaedellytysten turvaaminen ja edistäminen

Maanhankinta

Rakennusmaan hankinnalla tulee turvata

- hyvä yhdyskuntarakenne ja kohtuuhintainen tonttimaa
- kunnan kehityksen kannalta merkittävien alueiden hankinta

Kunnan tulee pyrkiä hankkimaan omistukseensa rakentamiseen tarvittava raakamaa ennen alueen rakennuskaavoittamista.

Raakamaareservinä kunnalla tulee olla maareservi, joka vastaa vähintään viiden vuoden rakentamistarvetta ja sijaitsee siten, että kaikki käyttöönoton edellytykset ovat olemassa.

Maanhankinnalla tulee turvata kunnan omia hankkeita varten tarvittavien tonttien ja alueiden käyttöön saaminen (mm. yleiset tontit sekä virkistysalueet).

Maanhankintatavat

Maata hankitaan ensisijaisesti vapaaehtoisella kaupalla.

Vaihtoa voidaan käyttää maanhankinnassa, jos hinta on kohtuullinen tai vaihto edistää kohteena olevan alueen suunnitelmien toteuttamista.

Lunastusta käytetään raakamaan hankintaan erikseen niin päätettäessä, mikäli kunnan suunnitellun kehityksen kannalta on tärkeää saada määrätty alue kunnalle eikä vapaaehtoiseen kauppaan ole päästy. Asemakaava-alueilla lunastusta käytetään, mikäli kunta tarvitsee aluetta eikä vapaaehtoiseen kauppaan ole päästy.

Maan luovuttaminen ja tonttipolitiikka

Kunnan maanluovutuksen tavoitteena on kohtuuhintaisten tonttien luovuttaminen rakentamiseen ja kunnan suunnitelmallinen kehittäminen.

Kunnan kehittämistavoitteita ovat tonttipolitiikan kannalta muun muassa:

- yhdyskuntarakenteen eheyttäminen
- sosiaalisesti toimivien asuntoalueiden muodostaminen
- olemassa olevien investointien hyödyntäminen
- asuntorakentamiseen ja työpaikkarakentamiseen osoitettujen tonttien jatkuva ja riittävä tuottaminen.

Tonttien luovutusperiaatteet

Tontteja luovutetaan kunnanvaltuuston hyväksymien luovutusperiaatteiden ja ehtojen mukaisesti.

Tonttien luovutusehdot ja -hinnat

Luovutustapa

Tavoitteena tulee olla tonttien myyminen.

Tonttien hinnoittelu ja vuokra

Tontit hinnoitellaan käyvän hinnan mukaan.

Vuokrattaessa tontteja vuosivuokran suuruus on 5 % tontin myyntihinnasta.

Asemakaavan toteuttaminen

Mikäli kunnallistekniikan tehokas ja taloudellinen käyttö sitä vaatii, tulee käyttää rakentamiskehotusta tarvittaessa rakentamattomien tonttien toteuttamiseksi.

6 Kuntakonsernin omistajaohjaus ja tytäryhteisöille asetetut tavoitteet

Konsernijohto

Kuntakonsernitoimijoiden yhteistyön syventäminen konsernityöryhmän loppuraportin ja laaditun etenemissuunnitelman mukaisesti.

Konserniohjeen uudistaminen vuoden 2022 aikana.

Riverbank Oy

Toiminta-ajatus: Yhtiö tuottaa kunnalle elinkeinopalveluja, osallistuu kehittämishankkeiden suunnitteluun, toimitilojen ja rakennuspaikkojen markkinointiin, yritysten toimintaympäristön kehittämiseen, kuntamarkkinointiin sekä elinkeinostrategian toteuttamiseen.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2022-2024:

- Yritysten määrän nettolisäys vuosittain vähintään 10 ja uusia työpaikkoja Tervolaan vuosittain vähintään 10 kpl, sis. mm. toimitila- ja yritystonttimarkkinoinnin
- Kunnan palvelutuotantoa tukevan yritystoiminnan lisääntyminen
- Yrityshautomotoiminnan käynnistäminen suunnittelukaudella yhteistyössä ammattiopisto Lappian kanssa
- Kunnan elinkeino-ohjelman päivittäminen
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on vuosittain positiivinen

Riverbank Oy Taloudelliset tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Liikevaihto	120 000	120 000	144 000	144 000	144 000
Liikevoitto/tappio	-1 726	0	0	0	0
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	-1 454	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-1 454	0	0	0	0
Bruttoinvestoinnit					
Lainakanta 31.12.					
Henkilöstö, lkm	1	1,5	2	2	2

Tervolan Palveluverkot Oy

Yhtiön tarkoituksena on edistää Tervolan kuntalaisten tietoliikenneyhteyksiä joko itse taikka osittain tai kokonaan omistamiensa yritysten välityksellä ja laajakaistaverkon antamin edellytyksin tukea kestävästä kehitystä ja kuntalaisten tasavertaista kohtelua yhtiön toimialueella.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2022–2024:

- Valokuituverkon hyödyntäminen kunnan elinvoimaisuuden lisäämiseksi
- Liittymien aktiivinen markkinointi
- Tiedottamisen tehostaminen
- Yhtiön palvelutarjonnan laajentaminen naapurikuntiin
- Yhteistyö kunnan, Tervolan energia ja vesi Oy:n ja Tervolan Vuokratalot Oy:n kanssa syvenee
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on positiivinen
- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista

Tervolan Palveluverkot Oy Taloudelliset tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Liikevaihto	201 322	220 000	220 000	240 000	260 000
Liikevoitto/tappio	-64 758	5 000	44 000	28 000	35 000
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	-153 507	1 250	44 000	28 000	35 000
Tilikauden tulos	-153 507	1 250	44 000	28 000	35 000
Bruttoinvestoinnit	0	650 000	260 000	155 000	100 000
Lainakanta 31.12.	2 000 000	2 550 000	2 012 500	1 950 000	1 887 500
Henkilöstö, lkm	1	2,5	1	0,5	0,5

Tervolan Energia ja Vesi Oy

Vuoden 2022 alusta alkaen Tervolan Vesi Oy sulautuu osaksi Tenergia Oy:tä. Yhdistymisen jälkeinen yhtiö on nimeltään Tervolan Energia ja Vesi Oy.

Tervolan Energia ja Vesi Oy

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2022-2024:

- Yhtiön taksat ja maksut säilyvät kilpailukykyisinä verrattuna naapurikuntiin.
- Toimitusvarmuus paranee eli häiriöiden määrä vähenee.
- Rakennetun viemäriverkoston piirissä olevien talouksien liittymisaste on 100 %.
- Vesijohtoverkoston automaatioastetta nostetaan ja valvontaa parannetaan.
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on vuosittain positiivinen.
- Yhteistyö kunnan, Tervolan Vuokratalot Oy:n ja Tervolan Palveluverkot Oy:n kanssa syvenee.
- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista

Tervolan Energia ja Vesi Oy	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Liikevaihto	2 224 166	1 591 963	2 315 390	2 319 000	2 416 000
Liikevoitto	-149 440	199 718	272 810	260 000	342 000
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	202 000	539 658	259 958	280 000	340 000
Tilikauden tulos	202 168	0	259 958	280 000	34 000
Bruttoinvestoinnit	353 726	750 000	2 386 000	2 702 000	805 000
Lainakanta 31.12.	833 133	2 500 589	2 141 975	2 415 589	2 327 589
Henkilöstö, lkm	9	9	9	9	9

Tervolan Vuokratalot Oy

Toiminta-ajatus: Yhtiö tarjoaa kuntalaisille ja kuntaan muuttaville riittävän tasokasta asumispalvelua viihtyisässä ympäristössä kohtuulliseen hintaan.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2022–2024:

- Yhtiö jatkaa asuntokannan jalostamista nykyajan asumisen vaatimustason mukaiseksi
- Kunnan alueen asuntotarjontaa lisätään
- Nostaa asuntojen käyttöasteen 91 %:iin suunnittelukauden loppuun mennessä
- Yhteistyö kunnan, Tervolan Palveluverkot Oy:n ja Tervolan Energia ja Vesi Oy:n kanssa syvenee
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on vuosittain positiivinen
- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista

Tervolan Vuokratalot Oy Taloudelliset tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Liikevaihto	1 242 000	1 255 531	1 227 000	1 245 000	1 263 000
Liikevoitto/tappio	-102 279	-167 451	85 000	94 000	109 000
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	-146 050	-213 012	38 000	50 000	69 000
Tilikauden tulos	0	238 000	0	0	0
Bruttoinvestoinnit	0	0	380 000	253 000	254 000
Lainakanta 31.12.	3 631 362	3 491 362	3 483 000	3 092 000	2 698 000
Henkilöstö, lkm	2	3	3	3	3

7 Talousarvion osat ja sitovuus

Kunnan talousarvion ja -suunnitelman laadinta ja hyväksyminen sekä rakenne perustuvat kuntalain 110 §:ään. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio sekä kolmen tai useamman vuoden suunnitelmakaudelle taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelma on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Tervolan kunnassa suunnittelu-kauden pituus on kolme vuotta.

Kuntalain mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet ja laadinnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Toimintaa ja taloutta suunnitellaan käyttötalouden, tuloslaskennan, investointien ja rahoituksen osalta. Käyttötalous- ja investointiosa edustavat toiminnan ohjauksen näkökulmaa, tuloslaskelma- ja rahoitusosa kokonaistalouden näkökulmaa.

Edellä tämän asiakirjan yleisperusteluissa on tarkasteltu kunnan toiminnan ja talouden suunnitteluun vaikuttavia yleisiä tekijöitä. Käyttötalousosassa esitetään lisäksi yleisperusteluja tarkempia, tulosaluekohtaisia perusteluja. Käyttötalousosassa asetetaan toiminnalliset tavoitteet ja budjetoidaan palveluiden järjestämisen edellyttämät menot ja tulot.

Tuloslaskelmaosassa yhdistetään käyttötalousosan tulosalueiden ulkoiset menot ja tulot sekä budjetoidaan kunnan yhteiset tulot ja menot, joita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä mahdolliset satunnaiset erät. Lisäksi tuloslaskelmaosassa esitetään pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden suunnitelman mukaiset poistot, jotka lasketaan kunnanvaltuuston hyväksymän (14.12.2017) poistosuunnitelman mukaan.

Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden hankinnat, näiden rahoitusosuudet sekä omaisuuden myynti. Rakennuksiin sekä kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin liittyvät investoinnit suunnittelukaudella eritellään rakentamishjelmassa.

Rahoitusosassa esitetään yhteenvedona arviot varsinaiseen toimintaan ja investointeihin liittyvistä rahan lähteistä ja käytöstä. Rahoitusosassa budjetoitavia eriä ovat antolainojen muutokset ja pitkäaikaisten lainojen muutokset. Muita maksuvalmiuden muutoksia, kuten korottomien saamisten ja velkojen muutoksia, ei budjetoida.

Tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuus

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Valtuustoon nähden sitovat erät on määritelty seuraavasti.

Käyttötalousosan sitovuus

Valtuusto osoittaa käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot tulosalueittain. Kunnanhallituksen ja lautakuntien talousarvion sitovuus valtuustoon nähden on toimintakate eli tulojen ja menojen välinen erotus (nettoperiaate). Valtuusto päättää talousarviossa tulojen ja menojen erotuksen määrärahana tai tuloarviona. Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion kunnanhallitusta ja lautakuntia sitovaksi toimielintasolla, joten toimielin ei saa ylittää toimielintason talousarviota ilman valtuuston hyväksymistä. Määrärahojen korottamista tai tuloarvion alentamista koskeva talousarvion muutos on käsiteltävä valtuustossa riippumatta siitä, johtuuko poikkeama arvioitujen bruttomenojen ylittymisestä vai bruttotulojen alittumisesta. Toimielin voi tulosalueidensa sisällä ja välillä päättää määrärahojen siirroista. Valtuusto asettaa käyttötalousosassa lisäksi toiminnalliset tavoitteet, jotka ovat sitovia toimielimittain. Tulosalueittain esitettävät poistot ja muut laskennalliset erät sekä suoritemittarit eivät ole valtuustoon nähden sitovia.

Tuloslaskelmaosan sitovuus

Tuloslaskelmaosan määrärahojen ja tuloarvioiden osalta valtuustoon nähden sitova on vuosikate. Pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden poistoja ei budjetoida määrärahoina, vaan niiden sitovuus määritetään poistosuunnitelmassa. Tuloslaskelmaosassa esitetään lisätietona myös tulo-rahoituksen riittävyttä kuvaavia tunnuslukuja ja tavoitteita, jotka eivät ole valtuustoon nähden sitovia.

Investointiosan sitovuus

Valtuusto hyväksyy investointiosan määrärahat ja tuloarviot hankkeittain tai hankeryhmittäin. Pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden hankinnat on esitetty investointiosassa sitovuustason mukaisesti. Rakentamissuunnitelmassa eriteltävät suunnitelmakauden talonrakennus- ja kiinteiden rakenteiden hankkeet sekä energiahuollon investoinnit ovat sitovia hankkeittain.

Seuraavat euromääräiset rajat alittavat, yksittäiset hankinnat esitetään sitovina toimielimittäin hankeryhmätasolla:

- Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot: 30 000 euroa
- Maa- ja vesialueet: 100 000 euroa
- Rakennukset: 50 000 euroa
- Kiinteät rakenteet ja laitteet: 30 000 euroa
- Koneet ja kalusto sekä muut aineelliset hyödykkeet: 10 000 euroa
- Sijoitukset: 50 000 euroa

Rahoitusosan sitovuus

Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovaa on pitkäaikaisten lainojen muutos. Rahoitusosassa esitetään lisätietona myös toiminnan ja investointien rahoituksen tunnuslukuja ja tavoitteita, jotka eivät ole valtuustoon nähden sitovia. Kunnan ja kunnan kokonaan omistamien yhtiöiden väliset konsernin lainajärjestelyt ovat mahdollisia kunnanvaltuuston päätöksen (14.6.2012 / 50 §) mukaisesti: kunnan myöntämien lainojen kokonaismäärä yhtiötä kohti, samoin kuin kunnan yksittäiseltä yhtiöltä ottaman lainan määrä, voi olla kerrallaan enintään 300 000 euroa.

Tilivelvolliset ja seurantavastuu

Tilivelvollisia ovat seuraavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat:

- kaikkien toimielinten jäsenet (lukuun ottamatta valtuustoa)
- kaikkien toimielinten esittelijät
- kunnanjohtaja
- osastopäälliköt
- hallintojohtaja
- maaseutupäällikkö
- tekninen johtaja
- sosiaalijohtaja
- johtava lääkäri
- sivistysjohtaja

Tilivelvollisuus merkitsee vastuuta valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta, määrärahojen käytöstä ja tuloarvioiden kertymisestä talousarvion mukaisesti. Tilivelvollisten tulee huolehtia talousarvion toteutumisen seurannasta. Mahdollisessa määrärahan tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin.

Käyttösuunnitelmat

Kunnanvaltuuston vahvistettua talousarvion, jossa se on osoittanut toimielimille määrärahat, tuloarviot ja tavoitteet, toimielimet päättävät talousarvioehdotusten pohjaksi laatimiensa käyttösuunnitelmien tarkistamisesta siten, että ne vastaavat valtuuston hyväksymää talousarviota.

KÄYTTÖTALOUSOSA

8 Strateginen johto

8.1 Strategisen johdon toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Strategisen johdon toiminta-ajatuksena on hyvinvoinnin lisääminen tervolalaisen kulttuuriperinteen pohjalta maaseutuelämän myönteisiä mahdollisuuksia vahvistamalla. Hyvätasoiset kunnalliset palvelut turvataan ylläpitämällä vakaata talouspohjaa.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Valtuuston kokouksia, kpl	6	7	6	6	6
Valtuustoseminaareja/iltakouluja, kpl	4	4	5	4	4

8.2 Strategisen johdon määrärahat ja tuloarviot

Strategisen johdon tulosalue sisältää kunnanvaltuuston kokoustoiminnan ja seminaarien järjestämisen. Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kunnanvaltuusto on 8.9.2016 päättänyt, että kunnanvaltuustoon valitaan 17 valtuutettua. Uusi valtuustokausi alkoi poikkeuksellisesti 1.8.2021. Kunnanvaltuustolla on kokouksia vuosittain 6-7. Valtuustoseminaareja on järjestetty kaksi–neljä kertaa vuodessa. Tulosalue ei sisällä palkattua henkilöstöä.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
STRATEGINEN JOHTO					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-9 871	-13 900	-13 900	-13 900	-13 900
Palvelujen ostot	-7 526	-12 300	-12 200	-12 200	-12 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 383	-2 500	-900	-900	-900
TOIMINTAKULUT	-19 780	-28 700	-27 000	-27 000	-27 000
TOIMINTAKATE	-19 780	-28 700	-27 000	-27 000	-27 000
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 300			
Poistot ja arvonalentumiset		-1 300			
TILIKAUDEN TULOS	-19 780	-30 000	-27 000	-27 000	-27 000
Laskennalliset menot-tulot=netto	-610				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Kunnanvaltuuston menot koostuvat valtuuston työskentelyyn liittyvistä menoista, kokouspalkkioista ja ansionmenetyskorvauksista. Vuoden 2022 määrärahoissa ei ole merkittäviä muutoksia vuoden 2022 taloussuunnitelmaan.

9 Kunnanhallitus

9.1 Kunnanhallituksen toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Kunnanhallituksen toiminta-ajatuksena on kunnan väestöpohjan kasvattaminen toimeentulomahdollisuuksia luomalla aktiivisen elinkeino-, työllisyys- ja maapolitiikan avulla sekä hyvälaatuisten kunnallisten palvelujen edelleen kehittäminen ammattitaitoisen ja hyvinvoivan henkilöstön avulla.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKIJÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2022	TAVOITETA-SO 2024
VAIKUTTA-VUUS	<p>Työllisyysas-teen nostami-nen</p> <p>Monipuolinen ja laajasti käytetty elinkeinopalve-lu</p> <p>Aktiivinen kun-nan viestintä ja markkinointi</p>	<p>Työttömyyden vähentäminen</p> <p>Yritysoasaami-nen</p> <p>Sosiaalisen median hyö-dyntäminen</p> <p>Ajantasaiset, selkeät verkko-sivut</p>	<p>Työttömyysaste</p> <p>Yritysten ja työpaikkojen määrän muutos</p> <p>Sosiaalisen median julkai-sut</p> <p>Verkkosivu-uudistus</p>	<p>9,5 %</p> <p>Yritysten ja työpaikkojen määrä kasvaa</p> <p>300</p> <p>Toteutetaan uudistus kun-nan uuden brändin pohjal-ta</p>	<p>9,0 %</p> <p>Yritysten ja työpaikkojen määrä kasvaa</p> <p>300</p> <p>Verkkosivut päivitetään säännöllisesti</p>
PROSESSIT JA RAKEN-TEET	<p>Aktiivinen työl-lisyydenhoito</p> <p>Selkeät sisäiset prosessit</p> <p>Digitalisaation edistäminen</p> <p>Yritysten toi-mintaympäris-töjen ja -edellytysten kehittäminen</p>	<p>Yhteistyö TE-hallinnon kans-sa sekä kunnan sisällä</p> <p>Työllistämismallin luominen</p> <p>Ajantasaiset tehtäväkuvat</p> <p>Tietojärjestelmien ja sähköisten palveluiden tuntemus</p> <p>Yhteistyö yrittäjien kanssa</p>	<p>Yhteistyöpala-vereiden määrä</p> <p>Työllistämismalli</p> <p>Tarkistetut tehtäväkuvat</p> <p>Toimenpiteet</p> <p>Yrittäjätapaa-misten lukumäärä</p> <p>Yrittäjäbarometri</p>	<p>Vähintään 1</p> <p>Kunnan työllistämismahdollisuuksien selvittäminen</p> <p>Tehtäväkuvien tarkastus</p> <p>Nykyisten järjestelmien parempi hyödyntäminen</p> <p>Yrittäjätapaa-miset/ kehittämistilaisuudet väh. 4 kpl</p> <p>Vuoden 2020 barometrin tuloksiin reagointi</p>	<p>Vähintään 1</p> <p>Kunnassa käytössä oma työllistämismalli</p> <p>Tehtäväkuvien tarkastus</p> <p>Uusia tietojärjestelmiä ja sähköisiä palveluita tarpeen mukaan käyttöön</p> <p>Yrittäjätapaa-miset/ kehittämistilaisuudet väh. 4 kpl</p> <p>Vuoden 2022 barometrin tulosten parantaminen</p>

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2022	TAVOITETA-SO 2024
	Päätösten vaikutusten järjestelmällinen ennakoarviointi	Arviointimene- telmän valinta ja jalkauttami- nen	Toimenpiteet	Otetaan käyt- töön päätösten vaikutusten ennakoarvi- ointi	Päätösten vai- kutusten en- nakoarviointi osana päätök- sentekoa
VOIMAVARAT JA TALOUS	Tasapainoinen talous	Hyvä kustan- nusten hallinta Toimintatulojen lisääminen Ajantasainen taloustieto	Toimintamenot Toimintatulot Raportointi	Kasvun hillit- seminen Taksojen ja maksujen tar- kistus 1 krt/kk	Kasvun hillit- seminen Uusien toimin- tatulojen kartoit- tus 1 krt/kk
UUDISTUMI- NEN JA HEN- KILÖSTÖ	Osaava ja am- mattitaitoinen oppiva henki- löstö Hyvinvoiva, työkykyinen henkilöstö	Koulutustarpei- den tunnistami- nen ja kou- luttautumisen mahdollistami- nen Työhyvinvointi Työmotivaatio	Ajanmukainen koulutus ja riittävä täyden- nyskoulutus Työhyvinvointi- kyselyn tulos Kehityskeskus- telujen suori- tus-% Osasto- /tiimipalavereid en lukumäärä	Koulutus hy- väksytyyn koulu- tussuunnitel- man mukaisesti Jokaisella vä- hintään 2 kpv Työhyvinvointi- kyselyn pohjal- ta työilmapiiriä kehittävien toimenpiteiden jatkaminen Kehityskeskus- telut 100 % Vähintään 3	Koulutus hy- väksytyyn koulu- tussuunnitel- man mukaisesti Jokaisella vä- hintään 2 kpv Työhyvinvointi- kyselyn pohjal- ta työilmapiiriä kehittävien toimenpiteiden jatkaminen Kehityskeskus- telut 100 % Vähintään 3

9.2 Kunnanhallituksen määrärahat ja tuloarviot tulosalueittain

Kunnanhallitus sisältää yleisjohdon, henkilöstön, elinkeinojen kehittämisen ja julkisen liikenteen tulosalueet.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
KUNNANHALLITUS					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	133 918	182 000	179 700	158 200	158 200
Maksutuotot	50 544	73 000	73 000	73 000	73 000
Tuet ja avustukset	296 315	500 500	446 500	446 500	428 500
Muut toimintatuotot	8 729	7 900	7 900	7 900	7 900
TOIMINTATUOTOT	489 506	763 400	707 100	685 600	667 600
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 209 408	-1 269 100	-1 268 300	-1 290 900	-1 312 100
Palvelujen ostot	-1 334 150	-1 566 300	-1 585 600	-1 493 700	-1 498 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 263	-60 500	-70 500	-65 100	-66 000
Avustukset	-192 788	-203 600	-203 600	-203 600	-203 600
Muut toimintakulut	-9 932	-16 000	-16 000	-16 000	-16 000
TOIMINTAKULUT	-2 782 541	-3 115 500	-3 144 000	-3 069 300	-3 096 500
TOIMINTAKATE	-2 293 035	-2 352 100	-2 436 900	-2 383 700	-2 428 900
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-23 864	-44 600	-51 000	-59 200	-44 400
Poistot ja arvonalentumiset	-23 864	-44 600	-51 000	-59 200	-44 400
TILIKAUDEN TULOS	-2 316 899	-2 396 700	-2 487 900	-2 442 900	-2 473 300
Siitä sisäiset tulot	12 574	19 800	18 000	13 900	13 900
Siitä sisäiset menot	-54 460	-60 100	-58 300	-58 300	-58 300
Laskennalliset menot-tulot=netto	178 043				

YLEISJOHTO

Yleisjohdon tulosalue vastaa kunnanhallituksen ja -valtuuston kokousasioiden valmistelusta, täytäntöönpanosta ja seurannasta sekä muista em. luottamustoimielinten tehtävistä sekä kunnan omistajapolitiikan toteutumisen seurannasta. Kunnan hallinnon ohjaus ja erityisesti kunnallistalouden suunnittelu ja seuranta ovat korostuneet valtionosuusjärjestelmän ja verotulojen jakoperusteiden muututtua ja muuttuessa. Yleisjohdon vastuulla olevia muita merkittäviä tehtäviä ovat kunnan laskentatoimi, keskitetysti hoidettavat henkilöstöasiat, kunnan tietojärjestelmät ja tietoliikenneyhteydet, työllisyydenhoito, keskusarkiston hoito ml. nimikirja ja luottamushenkilökortisto, edunvalvonta, pakolaistyö, puhelinvaihteen ja julkisten kuulutusten ilmoitustaulun hoito.

Suunnittelukaudella panostetaan edelleen viestintään ja markkinointiin yhteistyössä Riverbank Oy:n kanssa. Työllisyydenhoitoa kehitetään parantamalla yhteistyötä kunnan eri viranomaisten, TE-hallinnon ja muiden yhteistyökumppaneiden kesken. Tavoitteena on luoda tervolalaisen työllistämisen malli. Kunnan palkkatukityöllistämällä pyritään ennen kaikkea työllistettävän työmarkkinakelpoisuuden parantamiseen. Erityinen huomio työllisyydenhoidossa on nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistämässä. Kunnassa toimii työpaja, josta tällä hetkellä hoidetaan kuntosali, hyötyjäteasema ja kierrätyskeskus.

Kunnan jo olemassa olevien tietojärjestelmien hyödyntämistä parannetaan. Uusia tietojärjestelmiä ja sähköisiä palveluja otetaan käyttöön tarvelähtöisesti kuitenkin kustannukset huomioiden.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
YLEISJOHTO					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	123 948	156 900	154 600	134 400	134 400
Maksutuotot	50 544	53 000	53 000	53 000	53 000
Tuet ja avustukset	212 636	236 000	232 000	232 000	232 000
Muut toimintatuotot	8 729	7 900	7 900	7 900	7 900
TOIMINTATUOTOT	395 858	453 800	447 500	427 300	427 300
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-999 212	-1 035 700	-1 065 100	-1 083 000	-1 103 400
Palvelujen ostot	-857 518	-908 400	-924 000	-896 400	-896 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30 950	-35 600	-38 300	-36 900	-37 800
Avustukset	-155 203	-171 600	-171 600	-171 600	-171 600
Muut toimintakulut	-9 687	-10 700	-10 700	-10 700	-10 700
TOIMINTAKULUT	-2 052 571	-2 162 000	-2 209 700	-2 198 600	-2 219 900
TOIMINTAKATE	-1 656 713	-1 708 200	-1 762 200	-1 771 300	-1 792 600
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-23 864	-42 900	-35 300	-43 500	-40 000
Poistot ja arvonalentumiset	-23 864	-42 900	-35 300	-43 500	-40 000
TILIKAUDEN TULOS	-1 680 577	-1 751 100	-1 797 500	-1 814 800	-1 832 600
Siitä sisäiset tulot	12 574	19 000	17 200	13 400	13 400
Siitä sisäiset menot	-51 701	-54 800	-53 500	-53 500	-53 500
Laskennalliset menot-tulot=netto	173 833				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Yleisjohdon tulosalueella ei ole merkittäviä muutoksia verrattuna taloussuunnitelmaan. Pelastustoimen kustannukset nousivat n. 30.000 euroa verrattuna taloussuunnitelmaan. Kunnanhallituksen toimistoresurssia koskevan päätöksen vaikutukset on huomioitu henkilöstökuluissa. Siivouspalvelun järjestäminen sisältyy edelleen yleisjohdon tulosalueen tehtäviin.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Hallituksen kokouksia, kpl	18	17	16	16	16

HENKILÖSTÖ

Tulosalueeseen kuuluu henkilöstöpalveluiden, koulutuksen ja yhteistoiminnan hoitaminen. Henkilöstöpalvelut koostuvat muun muassa palkanlaskennasta ja kunnan henkilöstön työterveyshuollosta. Koulutus pitää sisällään koulutusmäärärahan, jota ei jaeta hallintokunnittain. Yhteistoimintaan kuuluvat muun muassa keskitetysti hoidettavat henkilöstöasiat, pääsopijajärjestöjen luottamusmiehille maksettavat palkkiot, työsuojelutoiminta ja henkilöstötoimikunta.

Kuntastrategian mukaisesti hyvinvoiva, osaava ja työssään viihtyvä henkilöstö on toiminnan keskeisin voimavara. Henkilöstön työkykyyn ja työhyvinvointiin kiinnitetään entistä suurempaa huomiota, jotta työkyvyttömyyseläkeistä ja sairauslomista johtuvia kustannuksia saadaan laskettua. Suunnittelukauden tavoitteena on luoda korvaavan työn malli, jossa työkyvyttömyyden uhatessa työntekijälle pyritään löytämään hänen työkykyään vastaavaa työtä. Myös esimiestyön laadulla on vaikutusta henkilöstön hyvinvointiin, joten hyvän johtamisen ja esimies-

työn edellytyksiä kehitetään. Esimiestyötä tuetaan mm. koulutuksella ja esimiesten yhteisillä tilaisuuksilla. Esimiesten ja työntekijöiden välisten kehityskeskustelujen säännölliseen suorittamiseen kiinnitetään huomiota. Henkilöstölle järjestetään ergonomia- ja työhyvinvointikoulutuksia. Kunnan henkilöstön etätömahdollisuuksia edistetään edelleen.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Työkyvyttömyyseläkemaksu, %	1,92	1,74	1,65	1,60	1,55

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
HENKILÖSTÖ					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	9 089	7 300	7 300	6 300	6 300
Tuet ja avustukset	51 182	65 500	55 500	55 500	37 500
TOIMINTATUOTOT	60 271	72 800	62 800	61 800	43 800
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-157 835	-180 800	-174 800	-179 500	-180 300
Palvelujen ostot	-131 313	-141 100	-165 500	-101 200	-106 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 111	-4 700	-7 700	-7 700	-7 700
Muut toimintakulut	-244	-300	-300	-300	-300
TOIMINTAKULUT	-293 504	-326 900	-348 300	-288 700	-294 600
TOIMINTAKATE	-233 232	-254 100	-285 500	-226 900	-250 800
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot			-15 700	-15 700	-4 400
Poistot ja arvonalentumiset			-15 700	-15 700	-4 400
TILIKAUDEN TULOS	-233 232	-254 100	-301 200	-242 600	-255 200
Siitä sisäiset menot	-2 744	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300
Laskennalliset menot-tulot=netto	66 218				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Henkilöstön tulosalueella on varauduttu työhyvinvoinnin kehittämishankkeeseen vuonna 2024 aiemman vuoden 2021 sijasta. Henkilöstön kehittämismäärärahaan ja ePassiin on varattu vuodelle 2022 yhteensä 28.000 euroa, koska henkilöstön vuoden 2021 käyttämätön ePassi-saldo siirtyi vuodelle 2022. Saldoa korotettiin vuodelle 2021 kiitoksena korona-ajan työstä ja jaksamisesta. Määrärahalisäystä esitetään lisäksi sähköisen arkistoinnin käyttöönottoon palkkahallinnon järjestelmän osalta.

ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN

Elinkeinojen kehittämisen tulosalue sisältää elinkeinoneuvonnan, Maaseudulta Käsin –messujen järjestämisen, yritystoiminnan tukemisen, markkinoinnin, ja hanketoiminnan. Kunnan elinkeinopolitiikan perustavoitteena on luoda sellaiset toiminnalliset ja sosiaaliset ulkoiset olosuhteet, että paikkakunnan työpaikkojen määrä lisääntyy yritystoiminnan tai muun kehittymisen kautta. Käytännön toimet painottuvat valittuihin painopistealueisiin: mekaaniseen puunjalostukseen, konepajateollisuuteen, uusiutuvaan energiaan, maa- ja metsätalouteen sekä näiden lisäksi kädentaitoihin perustuvaan yritystoimintaan, matkailuun ja elintarvikkeiden jatkojalostukseen. Tulosalueen henkilöstöön ei kuulu vakinaisesti palkattua henkilöstöä, määräaikaaisesti palkattuina ovat mahdolliset projektityöntekijät ja messuhenkilöstö.

Kuntastrategian pohjalta kunnan markkinointiin panostetaan suunnitelmallisilla toimenpiteillä. Vuoden 2022 jatketaan kuntabrändin tunnetuksi tekemistä. Kunnan toimitilatarjontaan pyritään löytämään etätöiden tekemiseen soveltuvia tiloja, joita markkinoidaan aktiivisesti.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	881	17 800	17 800	17 500	17 500
Maksutuotot		20 000	20 000	20 000	20 000
Tuet ja avustukset	17 606	178 000	138 000	138 000	138 000
TOIMINTATUOTOT	18 487	215 800	175 800	175 500	175 500
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-52 361	-52 600	-28 400	-28 400	-28 400
Palvelujen ostot	-224 810	-398 800	-374 100	-374 100	-374 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 202	-19 600	-23 900	-19 900	-19 900
Avustukset	-37 585	-32 000	-32 000	-32 000	-32 000
Muut toimintakulut		-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
TOIMINTAKULUT	-315 958	-508 000	-463 400	-459 400	-459 400
TOIMINTAKATE	-297 471	-292 200	-287 600	-283 900	-283 900
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 700			
Poistot ja arvonalentumiset		-1 700			
TILIKAUDEN TULOS	-297 471	-293 900	-287 600	-283 900	-283 900
Siitä sisäiset tulot		800	800	500	500
Siitä sisäiset menot	-15	-2 000	-1 500	-1 500	-1 500
Laskennalliset menot-tulot=netto	-49 876				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Määrärahoissa on varauduttu omien hankkeiden toteuttamiseen sekä osallistumiseen muiden hallinnoimiin hankkeisiin. Määräraha on vuosittain myös Maaseudulta Käsin –messujen järjestämiseen. Kunnan brändiin liittyville hankinnoille on tehty määrärahavaraus.

JULKINEN LIIKENNE

Julkisen liikenteen tulosalueeseen kuuluvat mm. asiointiliikenteen järjestäminen, seudullisen joukkoliikenteen rahoitusosuus sekä liikenneturvallisuustyöryhmän toiminta. Kunnan tuella on kuntalaisille pyritty turvaamaan mahdollisuus hakea välttämättömät palvelut joukkoliikennevälinein ja asioida kuntakeskuksessa vähintään kerran viikossa. Samalla pyritään turvaamaan koululaiskuljetusten kannalta tärkeät reitit. Julkisen liikenteen osalta lähitulevaisuus edellyttää maaseutuliikenteen uusien mahdollisuuksien etsimistä ja toteuttamista. Varsinkin haja-asutusalueella joukkoliikenteen käyttäjät ovat vähenemässä ja väestörakenteen kehitys luo haasteita sopivien liikennepalvelujen tarjoamiseksi. Tavoitteena on turvata toimivat liikennepalvelut ja sitä kautta tukea maaseudulla asumista.

Kunta järjestää asiointiliikennettä Lehmikummusta, Kätkävaarasta, Suolijoelta, Koivusta, Kuusikosta ja Paakkolasta sekä Ylipaakkolasta kirkonkylälle. Asiointikuljetukset on kilpailutettu vuonna 2020 yhdessä koulu- ym. kuljetusten kanssa. Sopimukset ovat voimassa 31.7.2025 asti.

Tervolan kunta on mukana Meri-Lapin joukkoliikenteen seudullista kunnallista viranomaista koskevassa yhteistoimintasopimuksessa. Tulosalue ei sisällä palkattua henkilöstöä.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
JULKINEN LIIKENNE					
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset	14 890	21 000	21 000	21 000	21 000
TOIMINTATUOTOT	14 890	21 000	21 000	21 000	21 000
TOIMINTAKULUT					
Palvelujen ostot	-120 509	-118 000	-122 000	-122 000	-122 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-600	-600	-600	-600
TOIMINTAKULUT	-120 509	-118 600	-122 600	-122 600	-122 600
TOIMINTAKATE	-105 619	-97 600	-101 600	-101 600	-101 600
TILIKAUDEN TULOS	-105 619	-97 600	-101 600	-101 600	-101 600
Laskennalliset menot-tulot=netto	-12 131				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Julkisen liikenteen tulosalueen tulot muodostuvat joukkoliikenteen ostamiseen saatavasta valtionavustuksesta. Tervolan kunta on ollut mukana Kemi - Tornio seudun seutulippujärjestelmässä, joka on korvattu uudella toteutustavalla syksyllä 2020. Määrärahoissa on varauduttu Kemi-Tornio -alueen seutuliikenteen kustannuksiin. Taloussuunnitelmaan verrattuna tulosalueelle esitetään menojen lisäystä, koska uusien asiointiliikennesopimusten myötä kustannukset kohosivat arvioitua enemmän. Kunnan rahoitusvastuu alueellisesta liikenteestä on kasvanut merkittävästi markkinaehtoisen linja-autoliikenteen vähentyessä ja matkustajamäärien pienentyessä koronan johdosta.

10 Tarkastuslautakunta

10.1 Tarkastuslautakunnan toiminnalliset tavoitteet

Tarkastuslautakunta valmisteleo kunnanvaltuuston käsiteltäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä hankkii tarvittaessa selvitykset ja lausunnot tilivelvollisilta ja kunnanhallitukselta. Lautakunta esittää myös arvion, miten kunnanvaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa ovat toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittaminen. Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa kyseiset ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan toiminta painottuu tarkastustoiminnan suunnitteluun, käytännön työn järjestämiseen ja valvontaan sekä erityisohjeiden antamiseen tilintarkastajalle. Tarkastustoimi on jonkin verran ohjannut ja neuvonut toimialoja taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden määrittelyssä. Painopiste tarkastustyössä on kuitenkin asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seurannassa. Tarkastustoiminnalla varmistetaan kunnan hallinnon ja taloudenhoidon laillisuus ja tuloksellisuus, sisäisen valvonnan toimivuus, kirjanpidon ja muun laskentatoimen sekä tilinpäätöksen ja sen keskeisen talous- ja tulostiedon oikeellisuus ja riittävyys sekä varat ja velat.

10.2 Tarkastuslautakunnan määrärahat ja tuloarviot

Tarkastustoimen tulosalue sisältää kunnan tilien ja hallinnon tarkastuksen sekä koko kuntakonsernin tilintarkastuksen yhteensovittamisen. Tulosalueen toimintamenot syntyvät tarkastuslautakunnan kokoustoiminnasta ja JHTT-tilintarkastajan tekemästä varsinaisesta tarkastustyöstä. Vuosien 2017–2020 hallinnon ja talouden tarkastusyhteisöksi on kunnanvaltuusto kokouksessaan 23.3.2017 valinnut Julkispalvelut EY Oy:n. Kunnanvaltuusto päätti 13.2.2020 käyttää sopimuksen mukaisen option vuosien 2021–2022 tarkastuksen osalta. Päävastuullisena tilintarkastajana ja tarkastuslautakunnan sihteerinä toimii JHT, KHT Anne Räisänen. Tulosalue ei sisällä palkattua henkilöstöä.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TARKASTUSTOIMI					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-4 581	-3 900	-3 900	-3 900	-3 900
Palvelujen ostot	-16 309	-13 900	-13 900	-13 900	-13 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-100	-100	-100	-100
TOIMINTAKULUT	-20 891	-17 900	-17 900	-17 900	-17 900
TOIMINTAKATE	-20 891	-17 900	-17 900	-17 900	-17 900
TILIKAUDEN TULOS	-20 891	-17 900	-17 900	-17 900	-17 900
Siitä sisäiset menot	-58				
Laskennalliset menot-tulot=netto	-3 825				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Ei merkittäviä muutoksia verrattuna taloussuunnitelmaan.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Lautakunnan kokouksia, kpl	6	5	5	5	5

11 Keskusvaalilautakunta

11.1 Keskusvaalilautakunnan toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Keskusvaalilautakunnan toiminta-ajatuksena on vaalien järjestäminen keskusvaalilautakunnan, yhden vaalilautakunnan ja yhden vaalitoimikunnan avulla. Kunta muodostaa yhden äänestysalueen.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKIJÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2022	TAVOITETA-SO 2024
VAIKUTTA-VUUS	Demokratian toteutuminen poliittisen järjestelmän kautta Ennakoäänestyksen aktivointi	Äänestysaktiivisuus Tehokas tiedottaminen äänestysajoista Vaalikuljetus	Äänestysprosentti	Mahdollisimman korkea äänestysprosentti	Mahdollisimman korkea äänestysprosentti
PROSESSIT JA RAKEN-TEET	Ennakoäänestyksen järjestäminen Laitos- ja kotiäänestyksen järjestäminen Vaalipäivän äänestyksen järjestäminen	Tiedottaminen äänestysmahdollisuuksista	Ennakoäänestys-% Äänestysprosentti	Mahdollisimman korkea ennakoäänestys-% Mahdollisimman korkea äänestys-%	Mahdollisimman korkea ennakoäänestys-% Mahdollisimman korkea äänestys-%
VOIMAVARAT JA TALOUS	Ennakoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen järjestäminen annetuilla talousresursseilla	Vaalien järjestäminen taloudellisesti ja kattavasti	Kokonaiskustannukset vaalien toimittamisesta	Järjestetään vaalit mahdollisimman taloudellisesti ja kattavasti	Järjestetään vaalit mahdollisimman taloudellisesti ja kattavasti
UUDISTUMI-NEN JA HEN-KILÖSTÖ	Motivoituneet ja ammattitaitoiset vaalitoimitsijat ja aktiiviset luottamushenkilöt	Koulutus	Koulutukseen osallistujat	Koulutukseen osallistuminen	Koulutukseen osallistuminen

11.2 Keskusvaalilautakunnan määrärahat ja tuloarviot

Kunta muodostaa eduskuntavaaleissa, tasavallan presidentin, europarlamentti- sekä alue- ja kuntavaaleissa yhden äänestysalueen, johon kunnanhallitus asettaa vaalilautakunnan. Laitoksissa tapahtuvasta äänestyksestä vastaa kunnanhallituksen asettama vaalitoimikunta. Lisäksi valtuusto asettaa toimikaudekseen keskusvaalilautakunnan.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
VAALIT					
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset			5 000	5 000	15 000
TOIMINTATUOTOT			5 000	5 000	15 000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut		-11 600	-11 700	-10 400	-30 600
Palvelujen ostot		-1 700	-2 100	-2 100	-5 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-1 900	-1 900	-1 800	-3 900
Avustukset					-1 800
TOIMINTAKULUT		-15 200	-15 700	-14 300	-42 000
TOIMINTAKATE	0	-15 200	-10 700	-9 300	-27 000
TILIKAUDEN TULOS	0	-15 200	-10 700	-9 300	-27 000

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Muissa vaaleissa kuin kuntavaaleissa oikeusministeriö suorittaa kunnalle kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän jokaisesta kyseisissä vaaleissa äänioikeutetusta kunnan asukkaasta. Poikkeuksellisesti vuoden 2022 aluevaaleista maksetaan myös kertakorvaus, koska vaalit järjestetään erillisinä. Jatkossa aluevaalit järjestetään yhdessä kuntavaalien kanssa. Henkilöstömenot muodostuvat vaalilautakunnan, vaalitoimikunnan ja keskusvaalilautakunnan palkkioista sekä vaalitoimitsijoiden ja keskusvaalilautakunnan sihteerin palkoista. Palvelujen ostoissa ovat vaalikuljetukset. Vuonna 2022 järjestetään aluevaalit, vuonna 2023 eduskuntavaalit ja vuonna 2024 presidentin vaalit sekä europarlamenttivaalit.

12 Maaseutulautakunta

12.1 Maaseutulautakunnan toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Maaseutuelinkeinot tuottaa maaseutuyrityksille monipuolisia ja laadukkaita palveluja.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKIJÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2022	TAVOITETA-SO 2024
VAIKUTTA-VUUS	Asiakaskeskeinen toiminta Vahva perusmaatalous koko yhteistoiminta-alueella Asiakaspalvelujen saatavuus Maaseudun kehittäminen	Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö Vahvan ammattitaidon omaava henkilöstö ja luotettavat suhteet sidosryhmiin Toimipisteet, sijaistaminen Kehitetään strategisesti koko aluetta yhteistyössä toimijoiden kanssa	Maksajavirastosopimuksen vaatimat henkilöstöresurssit Aikataulujen mukaiset maksatukset ja mautilojen kehittyminen Viranhaltijoiden tavoitettavuus Neljännesvuosittain sähköpostit maaseudun kehittämistä asiantuntijapalveluilla	5 hlöä Yhteistoiminta-alueen laadukas toiminta Riittävä määrä osaavaa henkilöstöä Viidellä alueella kehitetään maaseutua aktiivisesti toimijoiden kanssa	5 hlöä Yhteistoiminta-alueen toiminta ja kehittyminen Riittävä määrä osaavaa henkilöstöä Kuudella alueella kehitetään maaseutua aktiivisesti toimijoiden kanssa
PROSESSIT JA RAKEN-TEET	Lainmukaisuus Sähköinen tukihaku	Riittävä henkilöstö Tiedotus ja koulutus	Tarkastukset, maksatus, päätökset, kuulemiset, takaisinperinnät, sitoumukset Sähköisten tukihakemusten määrä	Toiminta säädösten mukaisesti 97 %	Toiminta säädösten mukaisesti 99 %
VOIMAVARAT JA TALOUS	Kustannustehokkuus Tasapainoinen talous	Toiminta- ja taloussuunnitelman sisäistäminen Lainmukaisuus Talouden ja toiminnan seuranta	Tilinpäätös Tilinpäätös Seurannan tiheys	Talous tasapainossa Uusien tehokaiden toimintamallien omaksuminen Lautakunta 3 krt/vuosi	Talous tasapainossa Jatkuva tehokkuus Lautakunta 3 krt/vuosi

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2022	TAVOITETA-SO 2024
UUDISTUMI-NEN JA HEN-KILÖSTÖ	Osaamistarpei-den ennakointi ja kohdentami-nen	Tarkoituksen-mukainen täy-dennyskoulutus	Osaamisen ylläpitäminen	Henkilökohtai-set tavoitteet	Ammattitaitoi-nen henkilöstö
	Tiedon lisäämi-nen	Toimivat sidos-ryhmäsuhteet	Asiakaspalautte	Ammattitaitoi-nen henkilöstö	Kyky vastata haasteisiin
	Hyvä strategi-nen johtaminen	Täydennyskou-lutus Hyvä esimies- ja alaistyö	Kehittämiskes-kustelut	100 %	100 %

12.2 Maaseutulautakunnan tuloarviot ja määrärahat tulosalueittain

Tehtävä

Maaseutuelinkeinojen tehtävänä on hoitaa maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) säädetyn lain mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetty viranomaistehtävät sekä maaseutuelinkeinojen kuntien kehittämistehtävät. Maksajavirastosopimus edellyttää Tervolan kuntaa hoitamaan maataloustukiin liittyvät asiat komission maksajavirastoasetuksen (EY) N:o 907/2014 mukaisesti.

MAASEUTUELINKEINOT

Maaseutuhallinnon palvelusuunnitelma

Tervolan kunta on allekirjoittanut maksajavirastosopimuksen Ruokaviraston (entinen Maaseutuvirasto eli MAVI) kanssa lokakuussa 2012. Sopimuksessa Tervolan kunnalle delegoidaan maksajavirasto- ja hallintoviranomais-tehtävät. Maataloushallinnon yhteistoiminta-alue käsittää Keminmaan, Ranua, Simon, Tervolan ja Tervolan kun-nat sekä Kemin, Rovaniemen ja Tornion kaupungit. Asiakaspalvelu järjestetään hajautettuna yhteistoiminta-alueen kunnissa asiakaslähtöisyyden perusteella. Maaseututoimistolla on toimipisteet viidessä sopijakunnan toimipisteessä. Maksajavirastosopimus määrittelee tarvittavat henkilöstöresurssit. Tervolan yhteistoiminta-alueen maaseutuhallinnossa työskenteli vuonna 2021 viisi vakituista työntekijää.

Yhteistoiminta-alue täyttää maksajavirastosopimuksessa määritellyt vuosittaiset palvelutavoitteet ja maatalous-tukien käsittely hoidetaan säädösten ja ohjeiden mukaisesti. Viljelijäkoulutukset järjestetään yhdessä sidosryh-mien kanssa. Annetaan neuvontaa asiakkaille ja tiedotetaan ajankohtaisista asioista yhteistoiminta-alueen tuen-hakijoille sekä kehitetään sähköisten palvelujen käytön lisäämistä. Vuonna 2021 yhteistoiminta-alueella oli yh-teensä 583 tuenhakijaa. Henkilöstön ammattitaitoa ylläpidetään Ruokaviraston järjestämällä koulutuksilla.

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Maaseutuhallinnon talousarvion määrärahavaraukset kohdistuvat lähes yksinomaan lakisääteisten tehtävien suorittamiseen. Maksutulot koostuvat maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen sopijakuntien maksamista kuntaosuuksista sekä kuntien kanssa tehdyistä asiantun-tijasopimuksista.

Kunta	Tiloja kpl	vähennystä v:sta 2020
Kemi	2	
Keminmaa	34	-1
Ranua	116	-4
Rovaniemi	158	+5
Simo	55	+2
Tervola	94	-2
Tornio	124	+1
Yhteensä	583	-4

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
MAASEUTUELINKEINOT					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	338				
Maksutuotot	246 594	269 300	269 300	269 300	269 300
TOIMINTATUOTOT	246 932	269 300	269 300	269 300	269 300
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-182 306	-244 700	-226 800	-226 800	-226 800
Palvelujen ostot	-6 319	-17 100	-18 000	-18 000	-18 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 846	-6 300	-10 700	-10 700	-10 700
Avustukset	-17 084	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000
Muut toimintakulut		-3 200	-3 200	-3 200	-3 200
TOIMINTAKULUT	-210 554	-293 300	-280 700	-280 700	-280 700
TOIMINTAKATE	36 378	-24 000	-11 400	-11 400	-11 400
TILIKAUDEN TULOS	36 378	-24 000	-11 400	-11 400	-11 400
Siitä sisäiset tulot	50 952	51 000	51 000	51 000	51 000
Siitä sisäiset menot	-823	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Laskennalliset menot-tulot=netto	-8 353				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Maaseutuhallinnon talousarvion määräraharaukset kohdistuvat lähes yksinomaan lakisääteisten tehtävien suorittamiseen. Maksutulot koostuvat maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen sopijakuntien maksamista kuntaosuuksista sekä kuntien kanssa tehdyistä asiantuntijasopimuksista. Lomituspalvelut siirtyivät Ylitornion hallinnoimaksi 1.1.2019.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Lautakunnan kokouksia, kpl	2	2	3	3	3	3
Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
tiloja	596	587	583	560	560	
lohkoja kpl	13 178	12 940	12 817			
peltoa ha	27 122	24 846	26 873			
maksettuja tukia €	25 144 721	25 021 668	n. 25 milj.			
tukipäätöksiä kpl	3 795	3 215				
sähköisiä tukihakemuksia	565	561	557	547	547	

13 Tekninen lautakunta

13.1 Teknisen lautakunnan toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Tekninen toimi huolehtii kunnan rakennetun ympäristön toimivuudesta, ympäristön tarkoituksenmukaisesta käytöstä, edistää rakentamista, toimivan yhdyskuntarakenteen kehittymistä, terveellisen ja turvallisen ja asuin- ja elinympäristön muodostumista sekä huolehtii kunnan keskitetystä ruokahuollosta ja siivouspalveluista.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2022	TAVOITETA-SO 2024
VAIKUTTA-VUUS	Palveluiden tuottaminen kunnalle ja kuntalaisille kustannustehokkaasti ja asiantuntevasti	Toimiva hallinto ja päätöksenteko	Läsnäolo lautakunnan kokouksissa	90 %	90 %
		Hankkeiden ennakointi	Seuraavan vuoden rakennushankkeiden esi- ja hanke-suunnitelmat laadittu	55 %	65 %
		Kustannustietoisuus ja -tehokkuus	Päätyneiden hankkeiden kustannusarvio/ toteutuma	+/- 15 %	+/- 15 %
	Vetovoimaiset rakennuspaikat teollisuudelle ja asuinrakentamiselle	Monipuolinen tonttitarjonta	Kaavoitus- ja ympäristöhankkeet	Kaavoituksia vireillä 1 hanketta Ympäristöhankkeita toteutuksessa 2	Kaavoituksia vireillä 1 hanketta Ympäristöhankkeita toteutuksessa 2
	Lähiruoan käytön lisääminen	Lähiruokien tuottajat/ tarjoajat	Lähiruokapäiviä vuodessa	9	11
Toimiva ja kehittyvä tukipalvelutoiminta	Yhteistyö eri asiakasryhmien kanssa	Asiakaspalautteet ruokapalveluista ja siivouksesta	Asiakastyytyväisyyskyselyn toteuttaminen 2 asiakasryhmälle ja tavoitetaso 3,5 (ast.1-5)	Asiakastyytyväisyyskyselyn toteuttaminen 2 asiakasryhmälle ja tavoitetaso 4 (ast.1-5)	
PROSESSIT JA RAKEN-TEET	Itse tuotettujen palveluiden, kuntakonsernin yhtiöiden ja ostopalveluiden tasapaino ja niiden rajapintojen selkeys	Resurssien oikea kohdentaminen ja riittävyys	Perustehtävä, työnjako ja tavoitteenasettelu kunnan sisällä selkeä		
		Selkeät prosessit ja tehtäväkokonaisuudet	Rakentamishojelman toteuttaminen suunnitelmien mukaan %	75 %	80 %

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2022	TAVOITETA-SO 2024
VOIMAVARAT JA TALOUS	Palveluiden ja toimintojen oikea taksarakenne ja tasapainoinen talous	Ajantasainen taksarakenne ja kustannus-seuranta	Taksojen ja maksujen tarkastukset	55 %	65 %
	Ostopalveluiden käyttö	Palveluiden ostonsuunnitelmällisuus	Talousarvion mukaisten ostopalveluiden toteutuminen	90 %	90 %
	Toimivat tietojärjestelmät ja työvälineet	Asianmukaiset järjestelmät ja työvälineet			
UUDISTUMINEN JA HENKILÖSTÖ	Osaavan ja motivoituneen työvoiman riittävyys	Kehittämiskeskustelut	Kehittämiskesk. lukumäärä/hlö/vuosi	1	1
	Osaamisen kehittäminen	Henkilöstön koulutus	Koulutuspäivien määrä/henkilö	Keskimäärin 0,75 pv/henkilö	Keskimäärin 1 pv/henkilö

13.2 Teknisen lautakunnan määrärahat ja tuloarviot tulosalueittain

Teknisen toimen päävastuualue sisältää tekninen johto, yleiset alueet, kiinteistöt, lämpökeskus, kaavoitus ja ympäristö sekä tukipalvelukeskus tulosalueet.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	558 173	536 100	555 500	537 800	537 800
Maksutuotot	51 235	25 100	25 100	25 100	25 100
Muut toimintatuotot	643 277	689 500	689 500	689 500	689 500
TOIMINTATUOTOT	1 252 685	1 250 700	1 270 100	1 252 400	1 252 400
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 663 819	-1 837 400	-1 917 800	-1 962 800	-1 947 200
Palvelujen ostot	-1 135 994	-806 800	-850 800	-879 100	-885 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 264 142	-1 345 300	-1 376 500	-1 385 400	-1 405 100
Avustukset	-37 747	-12 500	-12 500	-13 000	-13 000
Muut toimintakulut	-165 561	-178 200	-184 200	-168 100	-170 500
TOIMINTAKULUT	-4 267 263	-4 180 200	-4 341 800	-4 408 400	-4 421 600
TOIMINTAKATE	-3 014 578	-2 929 500	-3 071 700	-3 156 000	-3 169 200
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-945 025	-1 010 600			
Poistot ja arvonalentumiset	-945 025	-1 010 600			
TILIKAUDEN TULOS	-3 959 603	-3 940 100			
Siitä sisäiset tulot	256 367	231 100	250 500	232 800	232 800
Siitä sisäiset menot	-242 408	-211 400	-231 400	-231 400	-231 400
Laskennalliset menot-tulot=netto	1 832 162				

TEKNINEN JOHTO

Tulosalueeseen kuuluvat teknisen osaston hallintopalvelut sekä teknisen lautakunnan kokoustoiminta. Tavoitteena on teknisten palvelujen ylläpitäminen ja kehittäminen luotettavalla, tehokkaalla ja taloudellisella tavalla.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TEKNINEN JOHTO					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	12 647	13 000	13 000	13 000	13 000
TOIMINTATUOTOT	12 647	13 000	13 000	13 000	13 000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-183 031	-195 300	-229 000	-248 000	-206 000
Palvelujen ostot	-8 456	-10 400	-10 500	-10 700	-10 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 212	-1 500	-1 500	-1 600	-1 700
Muut toimintakulut	-2 165	-5 000	-5 000	-5 000	-5 300
TOIMINTAKULUT	-195 863	-212 200	-246 000	-265 300	-223 900
TOIMINTAKATE	-183 216	-199 200	-233 000	-252 300	-210 900
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 876	-3 400			
Poistot ja arvonalentumiset	-1 876	-3 400			
TILIKAUDEN TULOS	-185 092	-202 600			
Siitä sisäiset menot	-903	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
Laskennalliset menot-tulot=netto	-8 218				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Tulosalueelle on esitetty määräaikaisen Teknisen suunnittelijan palkkakustannuksiin vuodelle 2022 31 000 €:n (8 kk) ja vuodelle 2023 46 000 €:n (12 kk) palkkamäärärahat. Palkkaamista perustellaan toiminnan kehittämistyön vaatimien aineistokokonaisuuksien valmistelutarpeella. Kiinteistöstrategian laadinta vaatii laajaa taustatietoa kiinteistökannasta, mikä tukee myös uuden kiinteistöohjelman käyttöönottoa. Tie- ja katuinvestointisuunnitelmat vaativat kohteiden inventointia ja leikkipuistojen kehittäminen niiden nykytilan ja toimenpidetarpeiden kartoitusta. Laaja henkilöstön vaihtuvuus on aiheuttanut sen, ettei suunnitelmalliseen suunnittelutyöhön ole ollut käytössä riittävää henkilöstöresurssia. Määräaikaisen toimen kautta kyetään mahdollistamaan kokonaisuuksien parempi hallinta ja hankkeiden ennakoitavuus jatkossa.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Lautakunnan kokouksia, kpl/v	8	10	10	10	10

YLEISET ALUEET

Tulosalue sisältää liikenneväylien ja yleisten alueiden (puistot, leikkikentät, liikuntapaikat, reitistöt ja venesatama) rakentamisen ja kunnossapidon, sekä yksityisteiden avustustoiminnan sekä jätehuollon. Tavoitteena on pieni- ja keskisuurien maaseutumiljööseen sopeutuva viihtyisä ja turvallinen elinympäristö, mikä on taloudellinen rakentaa ja ylläpitää. Katuja on rakennettu kaikkiaan n. 20 km, joista suurin osa on päällystetty.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
YLEISET ALUEET					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	550	600	600	600	600
TOIMINTATUOTOT	550	600	600	600	600
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-88 871	-104 800	-133 300	-136 000	-139 000
Palvelujen ostot	-345 157	-313 000	-346 500	-342 000	-368 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-51 242	-55 000	-56 000	-57 000	-58 000
Avustukset	-7 111	-12 500	-12 500	-13 000	-13 000
Muut toimintakulut	-577	-1 000	-1 000	-1 500	-1 500
TOIMINTAKULUT	-492 958	-486 300	-549 300	-549 500	-579 500
TOIMINTAKATE	-492 408	-485 700	-548 700	-548 900	-578 900
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-265 773	-348 400			
Poistot ja arvonalentumiset	-265 773	-348 400			
TILIKAUDEN TULOS	-758 181	-834 100			
Laskennalliset menot-tulot=netto	-96 290				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Aiemmin hyväksytyjen taloussuunnitelmien mukainen monikäyttöreitistöjen kunnossapitomääräraha (20 000 €) v.2022-2023 on poistettu, koska hankkeen toteutus siirtyy vuodelle 2023. Kunnossapitomääräraha on lisätty v. 2024 talousarvioesitykseen. Liikuntapaikkojen kunnossapitoon on esitetty 20 000 €:n määrärahalisäystä, koska määrärahat eivät ole kattaneet syntyneitä kustannuksia aikaisempina vuosina. Yksitysteiden kunnossapitoon liittyvät määrärahat on pidetty edellisen suunnitelmakauden mukaisina, koska lopullisia päätöksiä niiden muuttamisesta ei ole ollut käytettävissä. Yksitysten teiden järjestäytymiseen liittyvien koulutusten ja asiantuntemuksen järjestämiseen on esitetty ostopalveluihin 10 000 €:n määrärahaa vuodelle 2022. Lisäksi tulosalueen henkilökuntaan on esitetty lisähenkilön palkkausta, koska tehtävien hoitamiseen on käytetty jo pitempi aika määrärahaista työvoimaa. Myös tuleva reitistöjen kunnossapito aiheuttaa lisähenkilöstön tarvetta eli yhden henkilön lisäys on perusteltua.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tiestön kunnossapito; €/km/v	1 912	1 400	1 700	1 700	1 700

KIINTEISTÖT

Tulosalue sisältää keskitetyn kiinteistöhuollon, rakennukset ja huoneistot, maa-alueet ja asumisen. Tavoitteena on pitää kunnan kiinteistöt käyttökuntoisina ja tarjota asianmukaiset, viihtyisät, terveelliset ja turvalliset toimi- ja asuintilat. Kiinteistöhoitotyö käsittää kaikki kunnan suorassa omistuksessa olevat rakennukset, joita on yhteensä 27 kpl ja joiden tilavuus on n. 98 000 m³. Em. lisäksi kunnalla on osakkeita kahdessa kiinteistöyhtiössä. Tekninen osasto huolehtii myös ASPA:n palveluasumisyksikön kiinteistöhoitotoista. Maa-alueita kunnan omistuksessa on yhteensä n. 750 ha. Kunnan suoraan omistamia vuokra-asuntoja kunnan kiinteistöillä on 61 kpl. Luku sisältää tehostetun palveluasumisen asunnot. Lisäksi kunnalla on vuokralla ASPA:n omistamien kiinteistöjen 13 huoneistoa. Vuoden 2022 aikana markkinoidaan kokeiluluonteisesti kunnan haja-asutusalueilla sijaitsevia rakennustontteja yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Kunnan sähköisen tonttipörssin hyödyntämistä pyritään aktivoimaan markkinoimalla tonttipörssiä myyjille ja ostajille.

Suunnittelukaudella tullaan laatimaan kiinteistöstrategia kunnanvaltuuston hyväksymien talouden tasapainottamistoimenpiteiden mukaisesti sekä tarkastelemaan kunnan omistamien talousmetsien hyödyntämistä nykyistä tehokkaammin.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
KIINTEISTÖT					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	32 565	27 500	27 500	10 000	10 000
Maksutuotot	5 720	4 500	4 500	4 500	4 500
Muut toimintatuotot	643 277	689 500	689 500	689 500	689 500
TOIMINTATUOTOT	681 562	721 500	721 500	704 000	704 000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-287 105	-330 700	-348 200	-356 000	-363 000
Palvelujen ostot	-623 708	-261 000	-263 900	-295 000	-273 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-624 155	-632 300	-657 300	-657 800	-662 900
Muut toimintakulut	-159 845	-170 700	-176 700	-160 000	-162 000
TOIMINTAKULUT	-1 694 814	-1 394 700	-1 446 100	-1 468 800	-1 460 900
TOIMINTAKATE	-1 013 252	-673 200	-724 600	-764 800	-756 900
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-551 961	-541 100			
Poistot ja arvonalentumiset	-551 961	-541 100			
TILIKAUDEN TULOS	-1 565 212	-1 214 300			
Siitä sisäiset tulot	14 319	17 500	17 500		
Siitä sisäiset menot	-241 310	-210 000	-230 000	-230 000	-230 000
Laskennalliset menot-tulot=netto	625 405				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Talousarvioesityksestä ja talousarviosuunnitelmista on poistettu yritysten toimitilojen rakentamiseen liittyneet tulo- ja menomäärät. Koska on todennäköistä, että terveyskeskuksen laajennuksen valmistuminen siirtyy 2022/2023 vuodenvaiheeseen, on hammashoitolan väistötilojen poisvientiin aiemmin varattu 27 000 €:n määrärahavaraus siirretty vuodelle 2023. Taloussuunnitelmassa v. 2023 on varauduttu myös muutaman kuukauden vuokra- ja käyttökustannuksiin väistötilojen osalta sekä nykyisen keskusvaraston purkamiskustannuksiin 100 000 €:n määrärahalla. Sote-uudistuksen aiheuttamia muutoksia ei ole huomioitu v. 2023 – 2024 taloussuunnitelmissa.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kiinteistöjen kunnossapitokustannukset; €/m ³ /vuosi	13	12	12	12	12

LÄMPÖKESKUS

Tulosalue sisältää kunnan kaukolämpötoiminnan. Tavoitteena on lämpöenergian tuottaminen kilpailukykyiseen hintaan sekä varalämmitysjärjestelmien (öljykattilat) käyttövalmiuden ylläpito. Lämpölaitoksen kokonaiskapasiteetti on 4,7 MW, josta kiinteän kotimaisen polttoaineen käyttökapasiteetti on 2,5 MW. Lämpötuotanto v. 2020 oli n. 8 400 MWh. Koulukeskuksen vanha lämpölaitos toimii varalämmönlähteenä. Kaukolämpöliittymiä on 60. Verkoston pituus on n. 4,8 km.

Suunnittelukaudella tullaan tarkastelemaan mahdollisuudet varalämmitysjärjestelmien muuttamiseksi joko kokonaan tai osittain uusiutuvaa energiaa hyödyntäviksi. Öljyn käytön vähentäminen tai siitä kokonaan luopuminen lämpökeskuksella tukisi kuntastrategian tavoitetta uusiutuvan energian käytön lisäämisestä.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
LÄMPÖKESKUS					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	482 512	460 000	480 000	480 000	480 000
TOIMINTATUOTOT	482 512	460 000	480 000	480 000	480 000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-38 274	-48 000	-39 000	-40 000	-41 000
Palvelujen ostot	-35 469	-21 000	-22 000	-22 500	-23 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-231 450	-273 000	-278 000	-280 000	-288 000
TOIMINTAKULUT	-305 193	-342 000	-339 000	-342 500	-352 000
TOIMINTAKATE	177 319	118 000	141 000	137 500	128 000
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-112 558	-102 800			
Poistot ja arvonalentumiset	-112 558	-102 800			
TILIKAUDEN TULOS	64 761	15 200			
Siitä sisäiset tulot	240 131	210 000	230 000	230 000	230 000
Laskennalliset menot-tulot=netto	-32 149				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Tulosalueella ei ole suunnittelukaudelle odotettavissa merkittäviä toiminnallisia muutoksia.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kotimaisen polttoaineen osuus, %	96	90	90	90	90

KAAVOITUS JA YMPÄRISTÖ

Tulosalue sisältää kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja ympäristön tulosityksiköt.

Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluvat erityislakeihin perustuvat lupapäätökset ja hyväksynyt sekä rakennustyön valvontaan liittyvät katselmukset ja tarkastukset. Lisäksi rakennusvalvonnan tehtäviä ovat luvattoman rakentamisen ja rakennetun ympäristön hoidon valvonta sekä rakentamisen yleinen neuvonta. Rakennusvalvonnan tavoitteena on valvoa rakentamista yleisen edun kannalta sekä edistää rakennusten turvallisuutta ja terveellisyyttä sekä viihtyisää ympäristöä.

Alkuvuodesta 2022 rakennusvalvonnan palveluja kehitetään kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti ottamalla käyttöön sähköinen lupahakujärjestelmä. Järjestelmän hankinnalla sujuvoitetaan lupien hakemista ja käsittelyä.

Ympäristö-tulosityksiköön kuuluvat ympäristönsuojelu, ympäristöterveysvalvonta, öljyvahinkojen torjunta ja ajoneuvojen siirto. Ympäristönsuojelun palvelut ostetaan Rovaniemen kaupungilta ja ympäristöterveyden palvelut Meri-Lapin ympäristöpalveluilta. Ostopalvelusopimukset ovat kuntastrategian mukaisia kumppanuuksia.

Kaavoitus-tulosityksikön tavoitteena on turvallisen ja viihtyisän elinympäristön ylläpitäminen ja kehittäminen sekä vetovoimaisten rakennuspaikkojen lisääminen.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
KAAVOITUS JA YMPÄRISTÖ					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	44 964	20 000	20 000	20 000	20 000
TOIMINTATUOTOT	44 964	20 000	20 000	20 000	20 000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-37 415	-42 000	-39 700	-41 800	-43 000
Palvelujen ostot	-77 934	-138 000	-139 000	-142 000	-144 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-691	-3 500	-3 700	-4 000	-4 000
Muut toimintakulut	-888				
TOIMINTAKULUT	-116 928	-183 500	-182 400	-187 800	-191 000
TOIMINTAKATE	-71 964	-163 500	-162 400	-167 800	-171 000
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 595	-4 300			
Poistot ja arvonalentumiset	-3 595	-4 300			
TILIKAUDEN TULOS	-75 559	-167 800			
Siitä sisäiset tulot	727				
Laskennalliset menot-tulot=netto	-4 218				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Tulosalueella ei ole suunnittelukaudelle odotettavissa merkittäviä toiminnallisia muutoksia.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myönnetyt rakentamisen luvat ja käsitellyt ilmoitukset	68	70	70	70	70

TUKIPALVELUKESKUS

Tukipalvelukeskuksen tulosalue sisältää kunnan yhteiskeittiöpalvelut (ruokapalvelu) ja kiinteistöhoitoon liittyvät siivouspalvelut.

Siivouspalvelujen tavoitteena on tuottaa asiakkaille taloudellisesti, tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti siisti ja turvallinen asuin- ja työskentely-ympäristö ottaen huomioon jokaisen kohteen erityispiirteet. Oikein suoritettuna ja ammattitaitoisella siivoustyöllä on suuri merkitys kiinteistöjen kunnolle ja tulevaisuuden investointitarpeille.

Ruokapalvelujen tavoitteena on tarjota asiakkaille laadukasta ja monipuolista ruokaa eri ikäryhmien ravitsemussuosituksia ja elintarvikkeisiin liittyvä lainsäädäntö huomioiden. Elintarvikkeiden korkea kotimaisuusaste on ruokapalvelulle tärkeä perusta ja lähiruokatarjontaa lisätään saatavuuden ja resurssien puitteissa. Ruokapalvelu vastaa valtakunnallisiin suosituksiin lisäämällä mm. kala- ja kasvisruokien tarjontaa sekä vähentämällä punaisen lihan osuutta ja vastaavasti lisäämällä siipikarjan lihan käyttöä. Lähellä tuotettujen elintarvikkeiden ja raaka-aineiden hankkimisen ja käytön mahdollisuutta selvitetään, mikäli siihen osoitetaan riittävät resurssit.

Tukipalvelukeskuksessa työskentelee ammattinsa hallitseva, motivoitunut ja hyvin koulutettu henkilökunta. Päivittäisessä työssä huomioidaan ympäristövaikutukset mm. ruokahävikkiä vähentäen, ekologisia puhdistusaineita ja työmenetelmiä käyttäen sekä materiaaleja kierrättäen.

Tukipalvelukeskuksen toiminta-ajatuksena on luoda asiakkaille viihtyisiä ympäristöjä ja edistää hyvinvointia.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TUKIPALVELUKESKUS					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	30 449	35 600	35 000	34 800	34 800
TOIMINTATUOTOT	30 449	35 600	35 000	34 800	34 800
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 029 122	-1 116 600	-1 128 600	-1 141 000	-1 155 200
Palvelujen ostot	-45 270	-63 400	-68 900	-66 900	-66 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-354 393	-380 000	-380 000	-385 000	-390 500
Avustukset	-30 636				
Muut toimintakulut	-2 086	-1 500	-1 500	-1 600	-1 700
TOIMINTAKULUT	-1 461 507	-1 561 500	-1 579 000	-1 594 500	-1 614 300
TOIMINTAKATE	-1 431 058	-1 525 900	-1 544 000	-1 559 700	-1 579 500
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 261	-10 600			
Poistot ja arvonalentumiset	-9 261	-10 600			
TILIKAUDEN TULOS	-1 440 319	-1 536 500			
Siitä sisäiset tulot	1 189	3 600	3 000	2 800	2 800
Siitä sisäiset menot	-195				
Laskennalliset menot-tulot=netto	1 347 633				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Henkilöstösuunnitelmassa on esitetty yhden siivoojan toimen muuttamista siivouspalveluesimieheksi, jolloin hän toimisi siivoojien lähiesimiehenä. Tällä pystytään muuttamaan organisaatorakennetta siten, ettei lähiesimiehille asetettu 25 vakituisen työntekijän määrä ylity. Palkkamäärärahoihin on tämän johdosta esitetty 4 000 €:n määrärahalisäystä työtehtävän vaativuuden noususta ja esimiesasemasta johtuen.

Suunnitelmakaudella tullaan kokeilemaan oppisopimuskoulutusta yhtenä rekrytointivaihtoehtona. Siivouspalvelun osalta vuoden 2022 aikana on odotettavissa eläköitymisiä, joiden aiheuttama vajetta voidaan korvata osin perinteisin rekrytoinnein ja osin mahdollistamalla kouluttautuminen tehtäviin oppisopimuskoulutuksen kautta. Ruokapalvelun osalta sijaisuuksien tarve on ollut suurehkoa ja tämän osalta harkitaan oppisopimuskoulutusta paikkaamaan osin sijaistarvetta. Mahdollisiin oppisopimuskoulutuksiin otettavien henkilöiden kustannusvaikutus voidaan kattaa eläköitymisten ja osin sijaisuuksiin aiemmin varattujen määrärahojen kautta, joten varsinaisen kustannusvaikutuksen voidaan arvioida jäävän henkilöstömäärärahojen kokonaisuuden sisälle.

Siivouspalvelujen ohjelmistokustannuksiin on esitetty v. 2022 määräraha siivousmitoitushjelman käyttöönottoon (3 000 €) ja ylläpitoon (2 500 €/vuosi). Sote-uudistuksen aiheuttamia muutoksia ei ole huomioitu v. 2023 – 2024 taloussuunnitelmissa.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Valmistettavia aterioita; kpl/pv	770	750	750	750	750

14 Sivistyslautakunta

14.1 Sivistyslautakunnan toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Sivistyslautakunta tarjoaa kuntalaisille mahdollisuuksia monipuoliseen itsensä kehittämiseen ja osallistumiseen ylläpitämällä ja kehittämällä varhaiskasvatus-, koulutus-, kirjasto- ja vapaa-aikapalveluita.

NÄKÖ-KULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAIN-TEKIJÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2022	TAVOITETASO 2024
VAIKUT-TAVUUS	Kehittyvät sivistystoimen palvelut Kierrättäminen osana kestävää kehitystä Aktiivinen ulkoinen viestintä ja markkinointi	Systemaattinen arviointi Säännöllinen asiakaspalautteen kerääminen Kierrättämisen mahdollistavat olosuhteet Viestintä pohjautuu kuntastrategiaan ja hyvään hallintoon	Arviointijärjestelmä Palautekyselyt Kierrättävien toimipisteiden lkm Toimenpiteet	Laatu- ja arviointijärjestelmän kehittämisen tulosalueilla käynnissä Vähintään 1 sivistystoimen palveluita koskeva palautekysely Kierrättäminen laajenee uusiin sivistystoimen yksiköihin Sivistystoimi näkyy ja kuuluu positiivisesti ulospäin	Laatu- ja arviointijärjestelmä käytössä Suunnitelmalliset ja säännölliset palautekyselyt Kierrättäminen toimii kaikissa sivistystoimen yksiköissä Sivistystoimi näkyy ja kuuluu positiivisesti ulospäin
PROSES-SIT JA RAKEN-TEET	Lapsi- ja perhemyönteisyys Hyvinvoiva lapsi ja nuori	Lasten oikeudet tunnetaan ja ne toteutuvat Selkeät palvelut ja toimiva yhteistyö kuraattori- ja psykologipalveluiden siirtyessä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle	Toimenpiteet Toimenpiteet	Tutustuminen Unicefin lapsiystävällinen kunta -malliin ja lapsistrategiaan Palveluista ja toimintatavoista sopiminen	Lapsiystävällisen kunnan rakenteiden tarkastelu sivistystoimessa Toimintatavat on hiottu toimiviksi yhdyspinoiksi
VOIMAVARAT JA TALOUS	Tasapainoinen sivistystoimen talous	Talouden ja toiminnan jatkuva seuranta ja reagoitavuus Hankerahoitusmahdollisuus	Seurannan tiheys Saadut hankerahoitukset kpl	Esimiehet 1 krt/kk Lautakunta 4 krt/v 4 kpl	Esimiehet 1 krt/kk Lautakunta 4 krt/v 4 kpl

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKIJÄT	MITTARIT	TAVOITETASO 2022	TAVOITETASO 2024
		suuksien hyödyntäminen			
UUDISTUMINEN JA HENKILÖSTÖ	Hyvä johtaminen	Johtamisosaaminen	Esimiehillä suoritettuna Jet tai vastaava johtamiskoulutus	100 %	100 %
		Hyvien johtamiskäytäntöjen jakaminen	Toimenpiteet	Sivistystoimen esimiesten vertaisverkoston toiminta	Toiminta vakiintuu
	Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Säännölliset kehityskeskustelut	Käytyt kehityskeskustelut % henkilöstöstä	100 %	100 %
		Henkilöstökoulutuksen mahdollistaminen	Koulutukseen osallistuminen % henkilöstöstä	100 %	100 %

14.2 Sivistyslautakunnan määrärahat ja tuloarviot tulosalueittain

Sivistyslautakunta sisältää sivistystoimen johdon, varhaiskasvatuksen, peruskoulutuksen, lukiokoulutuksen, aikuiskoulutuksen, kirjaston ja vapaa-ajan tulosalueet.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	59 808	55 400	34 300	14 300	14 300
Maksutuotot	126 297	132 700	117 700	34 500	108 500
Tuet ja avustukset	98 419	99 700	80 100	28 000	28 000
Muut toimintatuotot	840				
TOIMINTATUOTOT	285 365	287 800	232 100	76 800	150 800
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-3 675 525	-3 833 400	-3 920 600	-4 022 300	-4 102 800
Palvelujen ostot	-515 416	-1 117 000	-996 100	-1 031 100	-999 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-261 864	-229 700	-252 800	-257 800	-257 800
Avustukset	-306 846	-175 000	-145 000	-145 000	-145 000
Muut toimintakulut	-15 379	-12 000	-13 900	-13 900	-13 900
TOIMINTAKULUT	-4 775 029	-5 367 100	-5 328 400	-5 470 100	-5 518 600
TOIMINTAKATE	-4 489 664	-5 079 300	-5 096 300	-5 393 300	-5 367 800
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-134 183	-123 100	-36 400	-37 000	-37 300
Poistot ja arvonalentumiset	-134 183	-123 100	-36 400	-37 000	-37 300
TILIKAUDEN TULOS	-4 623 847	-5 202 400	-5 132 700	-5 430 300	-5 405 100
Siitä sisäiset menot	-4 326	-7 000	-6 800	-6 800	-6 800
Laskennalliset menot-tulot=netto	-1 413 636				

SIVISTYSTOIMEN JOHTO

Sivistystoimen johdon tulosalueen tehtävänä on mahdollistaa sivistyslautakunnan päätöksenteko sekä sivistysosaston palveluiden tuottaminen. Tulosalueella työskentelee sivistysjohtaja sekä hallintosihteeri, jonka työpanoksesta 10 % menee Kivalo-opiston tehtäviin.

Sivistystoimen johto vastaa sivistysosaston strategisesta, toiminnallisesta ja taloudellisesta suunnittelusta ja seurannasta sekä osaston henkilöstörekrytoinneista. Lähivuosien keskeisenä tavoitteena on saada aikaan sivistystoimen laatu- ja arviointijärjestelmä, jonka avulla palveluita kehitetään suunnitelmallisesti palautteisiin ja arviointeihin perustuen. Samoin strategiaperustaisena tavoitteena on ulkoisen viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen siten, että sivistystoimi näkyy ja kuuluu positiivisesti ulospäin.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
SIVISTYSTOIMEN JOHTO					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot				3 700	3 700
Maksutuotot	3 672	3 700	3 700		
TOIMINTATUOTOT	3 672	3 700	3 700	3 700	3 700
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-81 954	-83 200	-87 200	-88 900	-90 700
Palvelujen ostot	-6 973	-7 200	-6 500	-6 500	-6 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 113	-2 700	-1 000	-1 000	-1 000
TOIMINTAKULUT	-91 040	-93 100	-94 700	-96 400	-98 200
TOIMINTAKATE	-87 368	-89 400	-91 000	-92 700	-94 500
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot		-2 000	-2 500	-7 500	-12 500
Poistot ja arvonalentumiset		-2 000	-2 500	-7 500	-12 500
TILIKAUDEN TULOS	-87 368	-91 400	-93 500	-100 200	-107 000
Siitä sisäiset menot	-1 488	-1 100	-1 300	-1 300	-1 300
Laskennalliset menot-tulot=netto	-4 348				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Toimintatuotot muodostuvat hallintosihteerin 10 % työpanoksen myymisestä Kivalo-opistolle.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Lautakunnan kokouksia kpl	8	7	7	7	7

VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka. Tulosalueen tehtävänä on varhaiskasvatuspalveluiden järjestäminen tervolalaisille perheille heidän tarpeidensa mukaisesti.

Varhaiskasvatuspalveluita tarjotaan Lapinniemen päiväkodissa (kolme osastoa), Louen ja Kirkonkylän ryhmäperhepäiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Lisäksi varhaiskasvatuspalveluita hankitaan palveluseleillä yksityisiltä palveluntuottajilta. Lapinniemen päiväkotitoimii myös vuorohoitopäiväkotina. Varhaiskasvatuksen tulosalueeseen sisältyy lisäksi Kelan kautta maksettavat lastenhoidon tuet. Toimintakauden 2021 - 2022 alkaessa varhaiskasvatuksessa oli 121 lasta ja 23 kunnallista työntekijää. Lasten kotihoidon tuen piirissä oli 31 lasta. Varhaiskasvatuksen palvelutarve on viime vuosien aikana merkittävästi noussut. Tämä johtunee varhaiskasvatukseen muutoksista, parantuneesta työllisyystilanteesta sekä varhaiskasvatuksen arvostuksen noususta. Tulevaa kysyntää on kuitenkin edelleen vaikeaa ennustaa. Vuonna 2019 syntyi 19 lasta, vuonna 2020 26 lasta ja vuodelle 2021 odotetaan syntyvän 18 lasta. Syksyllä 2020 perustettiin Lapinniemen päiväkodille kolmas osasto tila- ja muutosten myötä (14 paikkaa).

1.8.2022 varhaiskasvatukseen on tulossa muutos, jossa säädetään varhaiskasvatuksessa olevan lapsen oikeudesta tarvitsemaansa tukeen sekä varhaiskasvatuksessa annettavan tuen rakenteesta. Lakimuutos luo nykyistä vahvemman jatkumon esi- ja perusopetukseen luomalla vastaavat kolmiportaisen tuen rakenteet myös varhaiskasvatukseen. Tämä lakimuutos lisää erityisopetuksen tarvetta ja -osaamista varhaiskasvatuksessa. Osin tämän johdosta henkilöstösuunnitelmaan esitetään 1.8.2022 perustettavaksi uusi varhaiskasvatuksen opettajan toimi

päiväkodille. Tämän ratkaisun avulla varhaiskasvatuksen erityisopettajan resurssi voitaisiin keskittää pelkästään erityisopetukseen nykyisen osittaisen osastotyön sijaan.

Suunnitelmakauden tavoitteena on syventää varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaista pedagogista ja erityispedagogista osaamista ja toimintaa. Strategiaperustaisina tavoitteina on lapsilähtöisen toiminnan omaksuminen lasten oikeuksiin perustuen sekä varhaiskasvatuksen ja kodin välisen viestinnän vakiinnuttaminen uuden sähköisen asiakasjärjestelmän avulla.

Sivistyslautakunta on vuonna 2021 tehdyn valtuustoaloitteen pohjalta päättänyt, että perheille tarjotaan 12 kuukauden ajan maksutonta varhaiskasvatusta alkaen 1.1.2022. Tällöin hoidossa olevat lapset ensin kerryttävät vuoden ajan oikeutta maksuttomuuteen ja sen jälkeen saavat vuoden ajan hoitoa maksutta. Ensimmäiset maksuttomat jaksot voisivat siis alkaa 1.1.2023.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
VARHAISKASVATUS					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	101 034	105 000	85 000	5 500	79 500
Tuet ja avustukset	9 893	9 700	35 100		
TOIMINTATUOTOT	110 926	114 700	120 100	5 500	79 500
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-849 804	-900 000	-943 200	-985 500	-1 005 200
Palvelujen ostot	-14 806	-214 000	-209 100	-244 100	-212 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 089	-12 100	-12 300	-12 300	-12 300
Avustukset	-287 145	-152 000	-122 000	-122 000	-122 000
Muut toimintakulut	-1 007				
TOIMINTAKULUT	-1 168 851	-1 278 100	-1 286 600	-1 363 900	-1 351 600
TOIMINTAKATE	-1 057 925	-1 163 400	-1 166 500	-1 358 400	-1 272 100
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 858	-7 700	-7 600	-3 400	-600
Poistot ja arvonalentumiset	-12 858	-7 700	-7 600	-3 400	-600
TILIKAUDEN TULOS	-1 070 783	-1 171 100	-1 174 100	-1 361 800	-1 272 700
Siitä sisäiset menot	-125	-700	-500	-500	-500
Laskennalliset menot-tulot=netto	-293 164				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Varhaiskasvatusmaksut alenivat 1.8.2020 tulleen lakimuutoksen myötä erityisesti pieni- ja keskituloisilla perheillä. Yhä useampi lapsi on oikeutettu tämän myötä maksuttomaan varhaiskasvatukseen. Tämän muutoksen myötä varhaiskasvatuksen maksutuottojen arvioidaan pienenevän n. 15 000 €. Maksutuottoja arvioidaan kertyvän 85 000 € vuonna 2022. Tämän lisäksi varhaiskasvatuksen tulosalueella on käytettävissä hankerahoitusta 35 100 €. Vuoden 2022 määrärahaesitykseen on lisätty 5 kuukauden palkkamäärärahat (17 000 €) henkilöstösuunnitelmassa esitetyille varhaiskasvatuksen opettajalle. Vuodesta 2023 eteenpäin nämä määrärahat ovat vuositasolla 40 000 €.

Sivistyslautakunnan päätös 12 kuukauden maksuttomasta varhaiskasvatuksesta 1.1.2022 alkaen vaikuttaa talousarvioon siten, että vuonna 2023 maksutuottoja kertyy vain 5 500 euroa ja vuonna 2024 79 500 euroa. Lisäksi vuodelle 2023 palvelusetelikulut kasvavat n. 35 000 euroa ja vuonna 2024 n. 3000 euroa vuoden 2022 tasoon verrattuna. Nämä määrärahalisäykset ja tulomenetykset on sisällytetty talousarvioesitykseen.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Lapsia (keskimäärin vuoden aikana)	131	110	110	110	110
Hoitopäiviä	*	18 200	18 200	18 200	18 200

*Tietojärjestelmävaihoksen vuoksi hoitopäivien määrää ei voitu luotettavasti laskea

PERUSKOULUTUS

Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden ja se on maksutonta. Opetussuunnitelman perusteet antavat yhtenäisen pohjan paikallisille opetussuunnitelmille ja siten vahvistavat koulutuksen tasa-arvoa koko maassa.

Perusopetusta järjestetään Kaisajoen, Louen ja Mattisen kouluissa esi-6-luokille sekä Lapinniemen koulussa esi-9-luokille. Erityisen tuen oppilaat opiskelevat joko yleisopetuksen luokkiin integroituina tai Lapinniemen koulun pienryhmässä. Valmistavan opetuksen ryhmä perustetaan tarvittaessa Lapinniemen koululle. Peruskouluissa on oppilaita lukuvuonna 2021 - 2022 esioppilaat ja valmistavan luokan oppilaat mukaan lukien 331, joista kuljetus-edun saa 40 % oppilaista. Opettajia on 36, joista osa opettaa myös lukiossa ja koulunkäynninohjaajia on 9. Iltapäivätoimintaa järjestetään Lapinniemen ja Louen kouluilla. Kaisajoen ja Mattisen kouluilta järjestetään kuljetus Kirkonkylän iltapäivätoimintaryhmään. Oppilasennusteen mukaan syksyllä 2024 Louen oppilasennuste näyttäisi putoavan 25 oppilaaseen ja edelleen pienevän siitä eteenpäin.

Suunnitelmakauden tavoitteena on syventää opetussuunnitelman mukaista pedagogista osaamista ja toimintakulttuuria. Strategiaperustaisena tavoitteena on hyvinvoiva lapsi ja nuori. Tämän tavoitteen osalta keskiössä on valmistautuminen tulevaan Sote -uudistukseen ja sen myötä hyvien toimintatapojen ja yhteistyökäytänteiden luominen oppilashuollossa, koska kuraattori- ja psykologipalvelut siirtyvät hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Lisäksi tavoitteena on kestävän kehityksen edistämiseksi lisätä koulujen konkreettisia mahdollisuuksia kierrätykseen.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
PERUSKOULUTUS					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	59 808	55 400	34 300	10 600	10 600
Maksutuotot	12 688	15 000	20 000	20 000	20 000
Tuet ja avustukset	62 573	63 500	22 000	5 000	5 000
Muut toimintatuotot	720				
TOIMINTATUOTOT	135 789	133 900	76 300	35 600	35 600
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-2 087 083	-2 169 300	-2 147 400	-2 190 300	-2 234 100
Palvelujen ostot	-369 351	-677 600	-579 800	-579 800	-579 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-176 383	-144 500	-157 500	-157 500	-157 500
Muut toimintakulut	-9 058	-8 000	-8 400	-8 400	-8 400
TOIMINTAKULUT	-2 641 875	-2 999 400	-2 893 100	-2 936 000	-2 979 800
TOIMINTAKATE	-2 506 086	-2 865 500	-2 816 800	-2 900 400	-2 944 200
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-117 115	-108 900	-18 500	-17 600	-17 700
Poistot ja arvonalentumiset	-117 115	-108 900	-18 500	-17 600	-17 700
TILIKAUDEN TULOS	-2 623 201	-2 974 400	-2 835 300	-2 918 000	-2 961 900
Siitä sisäiset menot	-1 618	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Laskennalliset menot-tulot=netto	-935 262				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Toimintatuotot muodostuvat kotikuntakorvauksista, iltapäivätoiminnan maksutuotoista sekä hankerahoituksista. Iltapäivätoiminnan maksutuottojen oletetaan hieman nousevan tehtyjen hinnantarkistusten johdosta. Taloussuunnitelmavuosien toimintatuotot tulevat kokonaisuudessaan pienenemään kotikuntakorvausten pienentyessä. Kuraattori- ja psykologipalveluiden siirtymistä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023 alusta ei ole määrärahoissa huomioitu.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Oppilaita	319	328	327	313	316
Oppilaita, 11-v oppivelvollisuus	6	6	5	5	5
Iltapäivätoimintaan osallistuvia	21	22	25	25	25

LUKIOKOULUTUS

Lukiokoulutus tuottaa opiskelijalle laaja-alaisen yleissivistyksen ja antaa valmiudet aloittaa opiskelu yliopistossa, ammattikorkeakoulussa ja lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa. Lukio-opintojen päätteeksi suoritetaan valtakunnallinen ylioppilastutkinto. Lukiokoulutus on luvanvaraista toimintaa ja luvan myöntää Opetus- ja kulttuuriministeriö. Hallitusohjelmaan sisältyneen oppivelvollisuuden laajentamisen myötä myös lukio-opetus muuttui maksuttomaksi opiskelijalle. Laki tulee voimaan ikäluokka kerrallaan syksystä 2021 alkaen. Nykyisinkin maksuttomien opetuksen ja kouluruokailun lisäksi opiskelija saa jatkossa maksutta tarvittavat työvälineet (mm. tietokoneet), oppikirjat tai sähköiset oppimateriaalit sekä muut materiaalit, koulumatkat ja ylioppilaskokeet.

Tervolan lukiossa opiskelee lukuvuonna 2021 - 2022 39 varsinaista opiskelijaa ja yksi aineopiskelija. Rehtori ja koulusihteeri sekä liki kaikki opettajat ovat yhteisiä Lapinniemen koulun kanssa. Oppilasennusteen mukaan taloussuunnitelmavuosina lukion opiskelijamäärä näyttäisi olevan keskimäärin 40 opiskelijaa. Tervolan keskustasta on lähimpään lukioon matkaa 38 km ja reuna-alueilta huomattavasti enemmän. Oma lähilukio onkin merkittävä palvelu tervolalaisille nuorille ja perheille sekä kunnalle tärkeä vetovoimatekijä.

1.8.2019 astui voimaan uusi lukiolaki ja uusi laki ylioppilastutkinnosta. Lukion opetussuunnitelman perusteet uudistuivat jälleen. Uudet perusteet on otettu käyttöön portaittain syksystä 2021 alkaen. Uudistuksen tavoitteena on kehittää lukion opetusta niin, että se vahvistaa laaja-alaista yleissivistystä ja korkeatasoista osaamista, tukee opiskelijoiden hyvinvointia, antaa opiskelijoille jatko-opinto- ja työelämävalmiuksia nykyistä kattavammin sekä tukee opiskelijoiden yksilöllisiä tarpeita ja oppimista..

Tervolan lukio tarjoaa turvallisen opiskelu ympäristön sekä laadukkaan ja ajanmukaiseen pedagogiikkaan perustuvan lukio-opetuksen kelpoisten opettajien järjestämänä. Strategiaperustaisena tavoitteena on oppilashuollon palveluiden turvaaminen myös Sote -uudistuksen astuessa voimaan. Kestävä kehitys on ollut lukion tärkeä arvo jo pitkään ja viime aikoina onkin oppilaitoksen konkreettisia mahdollisuuksia kierrätykseen lisätty.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
LUKIOKOULUTUS					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	6 473	2 000	2 000	2 000	2 000
Tuet ja avustukset	9 979	14 000	8 000	8 000	8 000
TOIMINTATUOTOT	16 452	16 000	10 000	10 000	10 000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-416 180	-416 100	-464 300	-473 600	-483 100
Palvelujen ostot	-16 844	-40 000	-30 000	-30 000	-30 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 837	-16 100	-30 000	-35 000	-35 000
Muut toimintakulut	-5 461	-4 000	-5 500	-5 500	-5 500
TOIMINTAKULUT	-449 322	-476 200	-529 800	-544 100	-553 600
TOIMINTAKATE	-432 870	-460 200	-519 800	-534 100	-543 600
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2				
Poistot ja arvonalentumiset	-2				
TILIKAUDEN TULOS	-432 872	-460 200	-519 800	-534 100	-543 600
Siitä sisäiset menot	-416	-600	-600	-600	-600
Laskennalliset menot-tulot=netto	-112 074				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Toimintatuotot muodostuvat Kelan koulumatkatukiosuuksista.

Oppivelvollisuuden laajeneminen ja sen mukanaan tuoma maksuton koulutus nostaa lukion kustannuksia 2021-2024 välisenä aikana sitä mukaa, kun uudet ikäluokat aloittavat maksuttomat opintonsa. Vuodelle 2022 hankintojen lisämäärärahatarpeeksi on arvioitu 13 900 €. Tämä määrärahatarve järjestyy sivistystoimen talousarvion sisältä. Vuoden 2023 lisämäärärahatarpeeksi arvioidaan 5 000 €.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Opiskelijoita	39	37	42	39	39
Yo-tutkintoja	17	14	13	9	14

AIKUISKOULUTUS

Kivalo-opisto on seudullinen kansalaisopisto, joka toimii Kemin, Keminmaan, Simon ja Tervolan kuntien alueella. Isäntäkuntana toimii Kemin kaupunki. Päätöksenteosta vastaa Kemin kaupungin vapaan sivistystyön jaosto, jossa Tervolalla on kaksi edustajaa. Opistossa on tarjolla kansalaistaitoihin valmentavia ja yhteiskunnallisia opintoja, yleissivistäviä opintoja sekä harrastuksellista, omaan mielenkiintoon perustuvaa tietojen ja taitojen kartuttamista. Vapana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista.

Sivistystoimen tavoitteena on hankkia Tervolaan vuosittain noin 4300 opetustuntia reilulle 800 opiskelijalle. Kirkonkylän lisäksi opetusta pyritään järjestämään mahdollisimman monella kylällä lähellä kuntalaisia. Tavoitteena on, että opisto palvelee kaikenikäisiä kuntalaisia ja tarjoaa vuosittain paitsi tuttuja, myös uutuuskursseja ja uusia harrastusmahdollisuuksia.

Opistopalveluiden keskeisenä strategiaperustaisena tavoitteena on toiminnallaan lisätä kuntalaisten hyvinvointia ja viihtymistä sekä kasvattaa yhteisöllisyyttä.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
AIKUISKOULUTUS					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	10				
TOIMINTATUOTOT	10				
TOIMINTAKULUT					
Palvelujen ostot	-62 800	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
TOIMINTAKULUT	-62 826	-103 000	-103 000	-103 000	-103 000
TOIMINTAKATE	-62 816	-103 000	-103 000	-103 000	-103 000
TILIKAUDEN TULOS	-62 816	-103 000	-103 000	-103 000	-103 000
Laskennalliset menot-tulot=netto	-6				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Ei tiedossa olevia muutoksia.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Opiskelijoita	613	800	800	800	800
Oppitunteja	2 475	4 300	4 300	4 300	4 300

KIRJASTO

Kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon.

Tervolan kunnan pääkirjasto sijaitsee Lapinniemen koulun kiinteistössä, ja Louen koulun yhteydessä toimii lähikirjasto. Kirjastossa työskentelee neljä työntekijää. Omatoimikirjastopalvelu otettiin käyttöön syksyllä 2020, ja sen myötä asiakkaat voivat käyttää kirjaston palveluita ja tiloja omatoimisesti säännöllisten asiakaspalveluaikojen ulkopuolella. Aukiolotuntien määrä onkin kasvanut merkittävästi: asiakaspalvelua on saatavilla noin 1900 aukiolotuntia, ja omatoimista asiointiaikaa vajaan 2200 tuntia vuoden aikana. Vuosittain lainausoikeuttaan käyttää vajaan 1100 asiakasta.

Koko Lapin kattava Lapin kirjasto -kimppa on syventänyt alueen kirjastojen yhteistyötä monella osa-alueella ja monipuolistanut myös tervolalaisten asiakkaiden käytettävissä olevia palveluita ja aineistoja. Tulevina vuosina Lapin kirjastot panostavat yhteisesti mm. e-aineistopalveluihin. Kirjasto järjestää vuosittain erilaisia tapahtumia sekä kirjastotiloissa että hakeutuvasti niiden ulkopuolella. Kirjaston perinteisten palveluiden rinnalle on noussut entistä keskeisempään rooliin muita kirjastohenkilökunnan asiantuntijuutta vaativia toimintoja, kuten kansalaisten digineuvonta, lukemaan innostamis- ja sisältöjen avaamistyö sekä erilaiset yksilöllisemmät palvelut, esim. kirjaston kotipalvelu.

Kirjaston keskeisenä tavoitteena on tarjota kattavat ja monipuoliset palvelut kaikille asiakasryhmille vauvasta vaariin. Strategialähtöisenä tavoitteena on olla aktiivinen paikallinen toimija ja yhteistyökumppani sekä osallistua kirjastojen maakunnalliseen ja seudulliseen yhteistyöhön. Kirjasto on myös sitoutunut ympäristötietoisuuden lisäämiseen ja kierrätyksen edistämiseen toiminnassaan ja palveluissaan. Lisäksi kirjastoon liittyvistä asioista ja

palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Kuntalaisille tarjotaan mahdollisuuksia vaikuttaa kirjastopalveluihin mm. kyselyiden ja asiakasraadin kautta.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
KIRJASTO					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	2 421	3 000	3 000	3 000	3 000
Muut toimintatuotot	120				
TOIMINTATUOTOT	2 541	3 000	3 000	3 000	3 000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-152 514	-156 400	-157 300	-160 400	-163 600
Palvelujen ostot	-14 290	-17 300	-18 600	-18 600	-18 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-52 665	-46 500	-44 300	-44 300	-44 300
Muut toimintakulut	148				
TOIMINTAKULUT	-219 321	-220 200	-220 200	-223 300	-226 500
TOIMINTAKATE	-216 780	-217 200	-217 200	-220 300	-223 500
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 343	-3 700	-7 800	-8 500	-6 500
Poistot ja arvonalentumiset	-3 343	-3 700	-7 800	-8 500	-6 500
TILIKAUDEN TULOS	-220 123	-220 900	-225 000	-228 800	-230 000
Siitä sisäiset menot	-77	-400	-200	-200	-200
Laskennalliset menot-tulot=netto	-47 488				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Toimintatuotot muodostuvat kirjaston perimistä maksutuotoista.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2022	TS 2024
Lainoja	41 946	48 000	48 000	49 000	50 000
Asiakaskäyntejä	17 323	44 000	16 000	17 000	17 000
Verkkopalvelukäyntejä	12 435 *	10 000	11 000	12 000	12 000

*kunnan verkkosivujen kävijämäärästä oli saatavissa tiedot vain kesäkuusta 2020 lähtien

VAPAA-AIKA

Vapaa-ajan tulosalue tuottaa liikunta-, nuorisotapahtumat, nuorisotyön eri muodot, etsivän nuorisotyön, terveysliikunnan, vapaa-aikatoimen avustustoiminnan sekä kotiseutuarkistotyön. Lisäksi tulosalue sisältää Meri-Lapin musiikkiopiston ja Jousikvartetin Tervolan kuntaosuudet.

Vapaa-aikatoimen käytössä on yksi nuorisotila Kirkonkylällä. Vapaa-aikatoimessa työskentelee vapaa-aikaohjaaja sekä etsivä nuorisotyöntekijä, joka työskentelee myös perusnuorisotyössä. Sivistysjohtaja hoitaa vapaa-aikatoimen hallintotehtävät. Vapaa-aikatoimi järjestää normaaliaikana vuosittain n. 40 erilaista tapahtumaa ja tilaisuutta osin itse ja osin yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Järjestöjen ja yhteisöjen avustamiseen on varattu vuosittain 23 000 euroa.

Suunnitelmakauden tavoitteena on nuorisotoiminnan sisältöjen kehittäminen yhdessä nuorten ja yhteistyöverkostojen kanssa. Strategiaperustaisena tavoitteena on tapahtumia ja palveluita tarjoamalla lisätä kuntalaisten

osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Tapahtumat ja harrastuspaikat lisäävät osaltaan yleistä viihtyvyyttä. Vapaa-aikatoimi on aktiivinen viestijä ja markkinoija ja tekee sivistystoimea ja kuntaa positiivisesti näkyväksi.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
VAPAA-AIKA					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot		4 000	4 000	4 000	4 000
Tuet ja avustukset	15 975	12 500	15 000	15 000	15 000
TOIMINTATUOTOT	15 975	16 500	19 000	19 000	19 000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-87 990	-108 400	-121 200	-123 600	-126 100
Palvelujen ostot	-30 352	-60 900	-52 100	-52 100	-52 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 752	-4 800	-4 700	-4 700	-4 700
Avustukset	-19 701	-23 000	-23 000	-23 000	-23 000
TOIMINTAKULUT	-141 795	-197 100	-201 000	-203 400	-205 900
TOIMINTAKATE	-125 820	-180 600	-182 000	-184 400	-186 900
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-865	-800			
Poistot ja arvonalentumiset	-865	-800			
TILIKAUDEN TULOS	-126 685	-181 400	-182 000	-184 400	-186 900
Siitä sisäiset menot	-601	-700	-700	-700	-700
Laskennalliset menot-tulot=netto	-21 293				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Toimintatuotot muodostuvat vapaa-aikatoimen tapahtumien toimintatuotoista ja etsivän nuorisotyön hanketuloista.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Nuorisotilakäyntejä	462	500	500	550	600
Tapahtumia	20	40	40	40	40
Avustusten saajia	18	17	17	17	17

15 Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveyslautakunta sisältää sosiaali- ja terveystoimen johdon, sosiaalipalvelujen, perusturvan, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon tulosalueet.

Toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta-ajatuksena on huolehtia kunnan peruspalveluista toimivalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla, ammattitaitoisen henkilöstön avulla, tukien kuntalaisten omaehtoista selviytymistä. Sosiaali- ja terveystoimi vastaa aktiivisesti tulevien vuosien palvelutarpeiden haasteisiin.

Kunnalla on vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä alueellaan.

Sosiaali- ja terveystoimi on Tervolan kunnan suurin toimiala ja keskeinen osa hyvinvointipalvelujärjestelmää. Tervolan kuntalaisille järjestetään lakisääteisesti perusoikeuksiin kuuluvat sosiaali- ja terveystoimen palvelut. Palveluita tuotetaan itse, yhdessä muiden kuntien kanssa sekä hankkimalla yksityisiltä palveluntuottajilta ja järjestöiltä. Sosiaali- ja terveystoimen kehittämisen suuntaviivat, lainsäädännön valmistelu ja uudistusten toteuttamisen ohjaus määritellään sosiaali- ja terveysministeriössä. Ministeriö linjaa, että sosiaali- ja terveystoimen palvelut järjestetään, palveluja kehitetään kokonaisuutena ja että kehitystyössä painotetaan ennaltaehkäisyä ja asiakkaan asemaa.

Hyvinvointialueet perustetaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen toimeenpanoa ja voimaannuttamista koskevilla lailla. Laki tuli voimaan 1.7.2021. Hyvinvointialueiden toimintaa valmistelevat väliaikaiset valmistelutoimielimet, joiden työ on käynnistynyt. Ensimmäiset hyvinvointialuevaalit pidetään alkuvuonna 2022. Aluevaltuustot aloittavat toimintansa maaliskuussa 2022. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille 1.1.2023.

Sosiaali- ja terveystoimi noudattaa toiminnassaan Tervolan kunnan strategiaa sekä kunnanvaltuuston hyväksymiä tavoitteita. Toimintaa kehitetään tasapainoisen talouden raameissa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi tekemällä yhteistyötä eri toimialojen kanssa sekä järjestöjen/kolmannen sektorin ja asiakkaiden/potilaiden sekä heidän lähipiirinsä kanssa. Lapin hyvinvointialueen valmistelutyöhön liittyvän tiedon tuottaminen sekä muu valmistelu Tervolan sote-palveluiden osalta tulee olemaan vuonna 2022 keskeisintä ja edellyttää työresurssien käyttöä.

Keräämme palautetta, parannamme viestintää ja tiedottamista. Sosiaali- ja terveystoimi osallistuu ja sitoutuu kestävä kehityksen tavoitteisiin, kuten kierrättämisen edistämiseen sekä osallistuu energiatehokkuustyöryhmän toimintaan.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKIJÄT	MITTARIT	TAVOITETASO 2022
VAIKUTTAVUUS	Hyvinvoiva kuntalainen	Hoitotakuun ja palvelulupauksen toteutuminen	Kiireettömään hoitoon pääsy, T3 aika päivinä	lääkäri 3 hammaslääkäri 4 hoitaja 1 suuhygienisti 4 psykiatrinen sh 2 fysioterapeutti 2
	Osallistuva kuntalainen	Vanhuspalveluiden laatusuositus	>75 vuotiaita kotona asuvat	Vähintään 93 % ikäryhmästä
	Avoimuus ja luotettavuus päätöksenteossa sekä palveluissa	Asiakaspalautteiden antaminen	Sähköisen palautekanavan käyttö /kk	150
	Asiakas- ja potilasturvallisuus	Toiminnan laillisuus, päätösten oikeellisuus ja lainmukaisuus	Oikaisuvaatimukset, kantelut ja muistutukset	Korkeintaan 10
		Asiakas- ja potilasturvallisuuden lisääminen	Haipro – ilmoitusten määrä, lääkeroikkeamat	<80
PROSESSIT JA RAKENTEET	Toimiva palvelurakenne	Hoiva- ja hoitoyksiköiden käyttö	Kuukausittainen kuormitusprosentin keskiarvo -vuodeosasto -Kullerot -Kurjenpesä	96 99 98
	Sote-palvelut Tervolassa	Hyvinvointialueen valmistelutyöhön osallistuminen	Osallistuminen, pyydetyt selvitys- ja/ tai tietopyynnöt kpl / kk	Osallistutaan, 2-3 kpl/kk
	Monipuolinen viestintä	Sosiaali- ja terveystoimen medianäkyvyys	mediajulkaisut / vuosi	12

VOIMAVARAT JA TALOUS	Voimavarojen oikea suuntaa- minen	Talouden ja toi- minnan jatkuva seuranta Toiminta on te- hokasta ja talou- dellista	Seurannan tiheys Bruttome- not/asukas € * Sosiaali- ja terveystoi- men johto * Sosiaalipal- velut * Perusturva * Peruster- veydenhuolto * Erikoissai- raanhoito	Vastuualueiden esimiehet 1 ker- taa/kk Lautakunta 4 kertaa/vuosi 84 1570 6 1182 1780
UUDISTUMINEN JA HENKILÖS- TÖ	Motivoitunut ja osaava henki- löstö Työssä jaksami- nen	Ammattitaitoisuus Työhyvinvointi	Kehittämisen- ja koulutus- suunnitelma ajantasalla Täydennys- koulutuspäi- vät / työnteki- jä /vuosi Kehittämisen- keskustelut toteutuvat kerran vuo- dessa TYHY-päivät järjestetään/ vuosi	Toteutuu 3 Toteutuu 100 % 2

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN JOHTO

Tervolassa on sosiaali- ja terveyslautakunnassa kaksi esittelijää; sosiaalitoimen sekä koko sote-hallinnon asioissa sosiaalijohtaja ja terveydenhuollon asioissa johtava lääkäri. Sosiaali- ja terveystoimen johto pitää sisällään lautakuntatyöskentelyn, hallinnon (mukaan lukien sosiaalitoimen atk-kustannukset) sekä sosiaali- ja terveystoimen toimistotiimin, mihin kuuluu kaksi hallintosihteeriä ja yksi palvelusihteeri.

Sosiaali- ja terveystoimen johto vastaa organisaationsa vastuiden mukaisuudesta sekä hallintosäännön mukaisesta toiminnasta. Keskeistä on taloudellinen ja toiminnallinen suunnittelu sekä toteutus.

Strategisena tavoitteena on medianäkyvyys ja viestinnän kehittäminen.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN JOHTO					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-183 247	-197 100	-280 800		
Palvelujen ostot	-12 170	-32 600	-36 700		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 962	-7 900	-6 900		
TOIMINTAKULUT	-199 379	-237 600	-324 400		
TOIMINTAKATE	-199 379	-237 600	-324 400		
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-178	-200			
Poistot ja arvonalentumiset	-178	-200			
TILIKAUDEN TULOS	-199 558	-237 800	-324 400		
Siitä sisäiset menot	-1 650	-2 000	-1 800		
Laskennalliset menot-tulot=netto	-8 365				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Syksyllä 2021 aloittaneen uuden sosiaali- ja terveyslautakunnan perehdyttäminen jatkuu vuoden 2022 aikana. Vuoden 2022 aikana pääasiallinen tehtävä on hyvinvointialueeseen liittyvä valmistelutyö, johon kuuluu mm selvitysten ja tietojen tuottaminen / tietopyyntöihin vastaaminen. Valmistelutyö tulee viemään voimavaroja ja resursseja. Aiemmin määritellyistä sosiaali- ja terveystoimen tasapainottamistoimenpiteistä toimintastrategioiden laadintoiheen merkittävyys vähenee hyvinvointialueen tulon myötä, joten niitä ei ole huomioitu talousarvioehdotuksessa.

Tulosalueen määrärahoista lähes 85 % koostuu henkilöstökuluista.

Mahdolliset Tulevaisuuden Sote-keskus – hankkeiden jatkamiset ovat osa hyvinvointialueen valmistelutyötä.

Hyvinvointialueen syntymisen johdosta ei enää varauduta sosiaalityön tietojärjestelmän muutoksiin. Suunnittelijan palkkamäärärahat on varattu sosiaali- ja terveystoimen johdon tulosalueelle.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Lautakunnan kokouksia, kpl	10	9	8		

SOSIAALIPALVELUT

Sosiaalipalveluiden tulosalue sisältää kaikki sosiaalitoimen järjestämät palvelut; sosiaalityö, perhetyö, kotipalvelu tukipalveluineen sekä omaishoidontuki, varahenkilöstö, laitoshoido; päihdekuntoutujat ja lastensuojelu, vanhus- ten sekä kehitysvammaisten ja vaikeavammaisten asumispalvelut, perhehoito, vammaispalvelulain mukaiset palvelut sekä tukitoimet, kehitysvammahuolto ja muut sosiaalipalvelut.

Sosiaalityössä on kaksi sosiaalityöntekijää, jotka tekevät ns. laajaa sosiaalityötä sekä määräaikainen sosiaalioh- jaaja. Perhetyötä tehdään lastensuojelu- tai sosiaalihuoltolain perusteella (lapsiperheen kotipalveluna ja/tai osto- palveluna). Vuoden 2019 väestörakenteessa Tervolan kunnan **yli 65-vuotiaiden % -osuus on 28,9 kun Lapin maakunnan vastaava osuus on 25,3**. Vanhuspalveluissa Tervolassa on kolme tehostettua, ympärivuorokautis- ta hoivaa antavaa asumispalveluyksikköä; Jokikullero, Kotikullero ja Pihakullero. Tehostettu palveluasumista saa 37 ikäihmistä. Perushoivaa antavia työntekijöitä on näissä yksiköissä 24. Näiden lisäksi koko vanhuspalveluissa on yksi sairaanhoitaja, viriketoiminnan ohjaaja sekä kotikuntoutuksen ohjaaja. Vanhustenhuollon johtaja vastaa mm. koko vanhuspalveluiden johtamisesta, henkilöstöhallinnosta ja koordinoinnista sekä kaksi vanhuspalvelui- den ohjaajaa hoitavat pääsääntöisesti mm. palvelutarpeen arvioinnit, palveluiden päätöksenteot ja sijaisten han- kinnat vanhuspalveluiden tulosityksiköissä. Palveluasumista on Vanhusten Rivitaloilla 23 asukkaalle. Kotipalvelu tuottaa päiväaikaiset palvelut myös VA-Ri:lle ja yökutsut menevät Pihakulleroon tai Kotikulleroon. Kotona tapah- tuvassa kotipalvelussa on kodinhoitajia 16. Kodinhoitajat käyttävät mobiilijärjestelmää työtehtävien toiminnan ohjauksessa. Kotipalvelun tukipalveluina järjestetään ateriapalveluita, turvapuhelinpalvelua ja sauna- sekä pyyk- kipalveluita. Vanhusten toimintapäivät kuljetuksineen järjestetään Kotikulleron yhteistiloissa kaksi kertaa viikos- sa. Muutoin toiminnallisuutta tuotetaan eri asumisyksiköissä sekä Vanhusten Rivitaloilla ja vuodeosastolla. Koti- palveluautolla kuljetetaan kotiin ja sote-yksiköihin ateriat kuin myös pääosaan sivistystoimen yksiköitä. Omais- hoidossa on keskimäärin 35 omaishoidettavaa, joista ikäihmisiä on 2/3 ja kehitysvammaisia tai muita vaikea- vammaisia 1/3. Kehitysvammaisia kuntalaisia on n. 35, joista vajaa puolet asuu muualla kuin omien vanhempi- ensa luona. Kehitysvammaisten asumispalveluita tuotetaan Kurjenpesällä. Toimintakeskuksessa käy keskimää- rin 12 henkilöä. Henkilökuntaa kehitysvammopalveluissa on yhteensä 12. Sosiaalipalveluissa on ostopalveluita mm. lastensuojelussa, vammaispalveluissa, asumispalveluissa ja muissa palveluissa. Ostopalveluihin tulee va- rautua tuottajien määrittelemien korotuksien verran.

Sosiaalipäivystyksessä varallaolopäivystyksenä ostetaan Rovaniemeltä etupäivystys virka-ajan ulkopuolella ja takapäivystys tuotetaan seudullisena varallaolopäivystyksenä asukasluvun perusteella jaettuna.

Vuoden 2022 alusta lukien kaikissa ympärivuorokautisten asumishoivapalveluiden hoitajamitoitus tulee olla **vähintään** 0,6 työntekijää asiakasta kohden ja siirtymäajan päättyessä 1.4.2023 edellytetään vähintään 0,7 hoita- jaa /asukas. Samaten välitön ja välillinen hoitotyö tulee määritellä. Hoitajamitoituksen täytäntöönpanossa välilli- sen työn erottaminen välittömästä hoitotyöstä tulee tehdä toimintayksiköittäin.

Lapin ammattikorkeakoulun Työhyvinvoinnin edistäminen hoivakodeissa – hanke on vanhuspalveluasumisyksi- köiden henkilöstölle. Hankkeessa tavoitellaan työhyvinvoinnin ja tuottavuuden parantamista sosiaali- ja terveys- alalla. Pilottikohteena kehittämisessä ovat vanhustyön yksiköt ja niiden työntekijät. Tavoitteena on vahvistaa ja kehittää vanhustyöhön uusia, sujuvampia toimintatapoja ja työn organisointia ja näin parantaa työn mielekkyyttä ja henkilöstön työhyvinvointia. Tavoitteena on lisäksi tukea työntekijöitä omaa toimintakykyä ja hyvinvointia edis- tävän toiminnan merkityksen ymmärtämisessä ja omaksumisessa osaksi työntekijän työtä ja vapaa-aikaa. Tämä hanke päättyy 2022.

Strategiaperustaisina tavoitteina on palvelutoiminnalla lisätä kuntalaisten omaehtoista selviytymistä sekä hyvin- vointia ja viihtymistä. Yhteistyön lisääminen moniammatillisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa on tärkeää strate-

gisesti niin kunnan sisällä kuin muiden alueen kuntien kanssa mukaan lukien muut toimijat. Työllisyysasteen nostaminen hoivatyön ja siihen liittyvän välillisen tukityön avulla on tärkeää edelleen.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
SOSIAALIPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	7 953	48 000	3 000		
Maksutuotot	640 824	685 000	730 000		
Tuet ja avustukset		6 000	6 000		
Muut toimintatuotot	14 331				
TOIMINTATUOTOT	663 108	739 000	739 000		
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-3 432 946	-3 441 800	-3 627 800		
Palvelujen ostot	-462 599	-692 100	-677 900		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-66 021	-74 100	-84 600		
Avustukset	-175 320	-270 000	-245 000		
Muut toimintakulut	-16 165		-18 000		
TOIMINTAKULUT	-4 153 052	-4 478 000	-4 653 300		
TOIMINTAKATE	-3 489 944	-3 739 000	-3 914 300		
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-29 398	-35 900	-11 800		
Poistot ja arvonalentumiset	-29 398	-35 900	-11 800		
TILIKAUDEN TULOS	-3 519 342	-3 774 900	-3 926 100		
Siitä sisäiset tulot	411				
Siitä sisäiset menot	-15 399	-18 000	-18 000		
Laskennalliset menot-tulot=netto	-770 096				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

1.7.2021 voimaantulleen asiakasmaksulain muutosta ja indeksikorotuksen vaikutusta ei kyetä vielä arvioimaan, joten toimintatuotot pidettiin vuoden 2021 tasolla eli ennallaan. Toimintatuottoina ovat asiakasmaksujen lisäksi myös Valtiokonttorin tai vakuutusyhtiöiden kautta saadut täydet korvaukset sekä myyntituloina toimintakeskukseen tuotteiden myynti.

Hoitajamitoituksen sekä välillisen ja välittömän hoivatyön lainsäädännön minimimitoituksen saavuttamiseksi vanhuspalveluiden tehostettuihin palveluasumisyksikköihin tulee lisätä henkilöstöä ja tähän on varauduttu raamiin mukaisilla määrärahoilla. Oppisopimusopiskelua hyödynnetään. Vanhuspalveluiden kehitysjohtajan palkkamäärärahat on varattu sosiaalipalvelujen tulosalueelle.

Lisämäärärahaa tarvitaan ostopalveluihin tai välitysfirman käyttöön koskien perushoivatyön hankintaan silloin kun ei saada hoitajamitoituksen mukaisesti riittävästi hoitajia tai sijaisia ei ole tarpeenmukaisesti saatavilla. Annetun raamin ylitystä tulee 22 000 euroa.

Omaishoidontukeen varattuja määrärahoja pienennetään. Ostopalveluiden käytön arviointi on tehty oletuksella, ettei uusia palveluntarpeita synny.

Osallistutaan seudulliseen Töitä tarjolla, tekijää kaivataan - hoitajapula –hankkeeseen.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Kodinhoitoapua saaneet lapsiperheet	6	12	12		
Muut kodinhoitoapua saaneet taloudet	147	130	130		
Vammaisetuoksien saajat	53	65	60		
Asumispalvelujen asukkaat	85	75	75		
Asumispalvelupäivät	32 119	27 000	27 000		
Omaishoidon tuen saajat	34	37	35		
Perheneuvolan asiakkaat	28	20	25		
Perheneuvolakäynnit	63	45	55		
Kotikuntoutuksen asiakkaat	37	25	30		

PERUSTURVA

Perusturvan tulosalueella on toimeentulotuki.

Toimeentulotuen ennaltaehkäisevä ja täydentävä tuki ovat kunnan järjestämisvastuulla. Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen on kaikkien kunnan eri hallintokuntien asia. Sosiaalityöntekijät ovat mukana Työhallinnon yhteispalveluissa ja auttavat eri hallintokuntia suoriutumaan kuntouttavan työn arjen sopimuksellisuudesta.

Osallisuus yhteiskuntaan ja omaehtoisuuden lisääminen hyvinvoinnin kautta ovat strategisesti painopisteinä.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
PERUSTURVA					
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset	2 129	4 000	4 000		
TOIMINTATUOTOT	2 129	4 000	4 000		
TOIMINTAKULUT					
Avustukset	-3 749	-18 000	-18 000		
TOIMINTAKULUT	-3 749	-18 000	-18 000		
TOIMINTAKATE	-1 620	-14 000	-14 000		
TILIKAUDEN TULOS	-1 620	-14 000	-14 000		
Laskennalliset menot-tulot=netto	-20				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Toimintatuottoina ovat kuntouttavan työtoiminnan korvaukset ja toimintamenoina avustukset.

Kuntouttavan työtoiminnan kaikki ostopalvelumäärärahat on jätetty varaamatta. Kunnan eri hallintokunnat joutuvat yhdessä panostamaan kuntouttavan työtoiminnan työtehtävien määrittelyyn ja sopimuskumppanuuteen.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Kuntouttavan työtoiminnan sopimukset / vuosi	17	25	25		

PERUSTERVEYDENHUOLTO

Tulosalueella tuotetaan lakisääteiset perusoikeuksiin kuuluvat terveyspalvelut tervolalaisille. Perusterveydenhuollon tavoitteena on terveyden ja koetun hyvinvoinnin lisääminen, sairauksista toipumisen nopeuttaminen, kärsimysten lievittäminen ja sairastavuuden / kuolleisuuden vähentäminen sekä hyvän kuoleman mahdollistaminen, tarjoamalla asukkaille tarpeiden mukaiset, laadukkaat, vaikuttavuudeltaan hyvät perusterveydenhuollon palvelut.

Perusterveydenhuollossa noudatetaan Tervolan kunnan strategiassa määriteltyjä arvoja, visiota ja missiota sekä tavoitellaan kunnanvaltuuston hyväksymiä tavoitteita. Yhteistyö eri hallintokuntien kanssa sekä asiakkaiden/potilaiden ja heidän läheistensä kanssa on keskeistä. Yhteistyötä tehdään hyvinvointialueen valmistelussa Lapin kuntien sekä Länsi-Pohjan ja Lapin sairaanhoitopiirien kanssa. Osana hyvinvointialueen valmistelua Tervolan kunta on mukana kehittämässä palveluja entistä potilaslähtöisempään suuntaan, yhtenä esimerkkinä digitaalisten palveluiden kehittäminen Omaolo palveluiden muodossa.

Perusterveydenhuollon palvelut tuotetaan osittain omana toimintana ja osittain ostopalveluina.

Terveystalo Oyj tuottaa hankintasopimuksen nojalla 1.10.2018 – 31.12.2028 osan perusterveydenhuollon palveluista sekä perheneuvolapalvelut. Perusterveydenhuollosta hammashuolto, lääkärien ja hoitajien vastaanotot, röntgen, laboratorio, välinehuolto, fysioterapia ja mielenterveysasema kuuluvat hankintasopimukseen. Kunnan tehtävänä on sopimuksen valvonta. Mielenterveyskuntoutujien tehostettu palveluasuminen järjestetään ostopalveluna puitesopimuksin. Eläinlääkintähuollon/ ympäristöterveydenhuollon palvelut hankitaan Tornion kaupungilta ja laboratoriopalvelut tuottaa Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä (NordLab). Kunnan omana toimintana perusterveydenhuollon palveluista tuotetaan virkalääkärin tehtävät sekä vuodeosasto ja kotisairaanhoido. Vuodeosastolla on 23 potilaspaiikkaa. Vuodeosastolla työskentelee osastonhoitajan lisäksi 15 hoitajaa kuntouttavalla työotteella. Vuodeosastolla toteutetaan kaikki sosiaali- ja terveystoimen lyhytaikainen vuodeosastohoito, mukaan lukien omaishoidon tukea saavien lakisääteisten vapaapäivien toteuttaminen. Lyhytaikaisen hoidon ohessa, hoidetaan potilaita pitkäaikaispäättöksellä. Vuodeosastolla hoidetaan lisäksi avokäynteinä toteutettavia suonensisäisiä antibioottihoitoja terveyskeskuksen vastaanotto toiminnan ollessa suljettuna iltaisin ja viikonloppuisin. Tukea esimerkiksi saattohoidoissa ja vaativammassa hoidoissa tuotetaan vuodeosastolta tehostetun palveluasumisen yksiköihin. Perusterveydenhuollosta jää mielenterveysasumisen yksikkö sekä yhden hoitajan resurssi pois toimintojen muutoksen myötä vuonna 2022 ja toiminto siirtyy sosiaalipalveluihin.

Tulevan hyvinvointialueen syntymisen johdosta selvitetään leasing-mahdollisuus investointiehdotusten hankinnoille.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
PERUSTERVEYDENHUOLTO					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	29 168	19 000			
Maksutuotot	525 953	607 700	617 700		
Tuet ja avustukset			15 400		
TOIMINTATUOTOT	555 121	626 700	633 100		
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 308 298	-1 296 900	-1 310 300		
Palvelujen ostot	-2 037 117	-2 004 600	-1 903 100		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-246 984	-234 000	-236 400		
Muut toimintakulut	-9 403	-6 200	-6 300		
TOIMINTAKULUT	-3 601 801	-3 541 700	-3 456 100		
TOIMINTAKATE	-3 046 680	-2 915 000	-2 823 000		
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-18 684	-18 100	-22 000		
Poistot ja arvonalentumiset	-18 684	-18 100	-22 000		
TILIKAUDEN TULOS	-3 065 364	-2 933 100	-2 845 000		
Siitä sisäiset tulot	233				
Siitä sisäiset menot	-1 412	-2 200	-2 000		
Laskennalliset menot-tulot=netto	-701 226				

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Perusterveydenhuollon tulot koostuvat pääosin asiakasmaksuista. Koronaviruspandemian myötä pandemiakustannuksia kertyy perusterveydenhuoltoon, ja kunta saa korvauksena valtionavustusta. Vuodelle 2022 on odotettavissa tulojen laskua asiakasmaksulain muutoksen myötä tulevan uuden maksukaton tullessa voimaan. Hoitajan käynneistä ei tulevaisuudessa voi laskuttaa ja toimintojen muuttuessa Jurvantien asiakasmaksut jäävät pois. Vuoden 2023 indeksikorotuksen arviointia ei ole tehty, koska asiakasmaksulain vaikutuksesta ei ole tietoa, muutos saattaa nostaa tuloja. Vuodeosastolla tuotetaan palvelua Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin alueen asukkaille vuodeosastojen yhteiskäytösopimuksen myötä ja lisäksi on satunnaisempia ulkokuntalaisten hoitajaksoja, mitkä nostavat tuloja. Veteraanien määrän vähentyessä valtionkonttorin avustuksen määrä vähenee. Ostopalveluissa osittaisen ulkoistuksen hintaan vaikuttaa mm. väestön määrä 31.12.2021, sekä kapitaatiokorvaukseen tehtävä tarkistus alkuvuonna 2022, jolloin osittaisen ulkoistuksen lopullinen hinta tarkentuu. Aiemmin tehdyt määräaikaiset sopimusmuutokset vaikuttavat vuoden 2022 hintaan alentavasti. Ostopalveluiden käyttöä pyritään vähentämään. Henkilöstökustannukset vuodeosastolla nousevat työaikalain tuomien suunniteltujen henkilöresurssiläisyyksien myötä, joita ovat hoiva-avustaja ja sairaanhoitaja varahenkilöstöön.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Avopalvelukäynnit (lääkärit, hoitajat, fysioterapeutit) ULK	16 522	20 000	20 000		
Mielenterveysaseman käynnit ULK	1 516	1 000	1 100		
Hammashuollon käynnit ULK	2 844	4 400	4 000		
Hammashuollon asiakkaat ULK	1 758	2 200	3 300		
Vuodeosaston hoitopäivät	6 473	8 000	7 500		
Mielenterveys asumisen asukasmäärä	9	8	4		
Veteraanikuntoutuksen avohoitokäyntejä	201	200	200		
Kotisairaanhoidajan käynnit	639	750	750		

ERIKOISSAIRAANHOITO

Tervolan kunta on Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin jäsen. Muissa sairaanhoitopiireissä annettu erikoissairaanhoido ja erityistason erikoissairaanhoido laskutetaan Tervolan kunnalta Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin kautta. Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin somaattinen erikoissairaanhoido on ulkoistettu Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:lle ensihoitoa lukuun ottamatta 1.6.2018 lähtien. Sairaanhoitopiirissä pyritään tasapainottamaan taloutta ja valmistaudutaan tulevaan hyvinvointialueeseen.

	TP 2 020	TA 2 021	TA 2 022	TS 2 023	TS 2 024
ERIKOISSAIRAANHOITO					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-40 974				
Palvelujen ostot	-5 089 696	-5 200 000	-5 200 000		
TOIMINTAKULUT	-5 130 670	-5 200 000	-5 200 000		
TOIMINTAKATE	-5 130 670	-5 200 000	-5 200 000		
TILIKAUDEN TULOS	-5 130 670	-5 200 000	-5 200 000		

Perustelut tuloarvioille ja määrärahoille:

Erikoissairaanhoidon menoihin liittyy sairastavuuteen liittyen suurta vuosittaista satunnaisvaihtelua, jonka merkitys korostuu pienessä väestömäärässä. Kustannuksia on siten mahdoton ennalta tarkkaan arvioida. Aiempi kustannuskehitys ja laskeva väestömäärä huomioiden, kustannusnousua ei tuleville vuosille ole huomioitu.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
ESH, avopalvelukäyntejä /vuosi	7 257	5 000	5 000		
ESH, vuodeosaston hoitopäiviä /vuosi	1 393	1 600	1 500		

16 Käyttötalouden yhdistelmä

ulkoinen+sisäinen	TOIMINTA- TULOT TA 2022		TOIMINTA- KATE TA 2022		TOIMINTA- TULOT TS 2023		TOIMINTA- KATE TS 2023		TOIMINTA- TULOT TS 2024		TOIMINTA- KATE TS 2024		Muu- tos%
	MENOT TA 2022	Muu- tos%	MENOT TA 2022	Muu- tos%	MENOT TS 2023	Muu- tos%	MENOT TS 2023	Muu- tos%	MENOT TS 2024	Muu- tos%	MENOT TS 2024	Muu- tos%	
Kunnanvaltuusto Strateginen johto			27 000				-27 000			27 000		-27 000	
Kunnanhallitus													
Yleisjohto	447 500		-1 762 200	-4,5	427 300	-4,5	-1 771 300	-0,5	427 300	0,0	-1 792 600	-1,2	1,0
Henkilöstö	62 800		-285 500	-1,6	61 800	-1,6	-226 900	20,5	43 800	-29,1	-250 800	-10,5	2,0
Elinkeinojen kehittäminen	175 800		-287 600	-0,2	175 500	-0,2	-283 900	1,3	175 500	0,0	-283 900		
Julkisen liikenne	21 000		-101 600		21 000		-101 600		21 000		-101 600		
Tarkastusltk	707 100		-2 436 900	-3,0	685 600	-3,0	-2 383 700	2,2	667 600	-2,6	-2 428 900	-1,9	0,9
Tarkastustoimi			17 900				-17 900		17 900		-17 900		
Keskusvaalltk			15 700		5 000		-9 300		15 000		-27 000		193,7
Vaalit													
Maaseutltk													
Maaseutuelinkeinot	269 300		-11 400		269 300		-11 400		269 300		-11 400		
Tekninen ltk													
Tekninen johto	13 000		-233 000		13 000		-252 300	-8,3	13 000		-210 900	16,4	-15,6
Yleiset alueet	600		-548 700		600		-548 900		600		-578 900	-5,5	5,5
Kiinteistöt	721 500		-724 600	-2,4	704 000	-2,4	-864 800	-19,3	704 000	-6,9	-756 900	12,5	-6,9
Lämpökeskus	480 000		141 000		480 000		137 500	2,5	480 000	2,8	128 000	6,9	2,8
Kaavoitus ja ympäristö	20 000		-162 400		20 000		-167 800	-3,3	20 000		-171 000	-1,9	1,7
Tukipalvelukeskus	35 000		-1 544 000	-0,6	34 800	-0,6	-1 559 700	-1,0	34 800		-1 579 500	-1,3	1,2
	1 270 100		-3 071 700	-1,4	1 252 400	-1,4	-3 256 000	-6,0	1 252 400		-3 169 200	2,7	-1,9
Sivistysltk													
Sivistystoimen johto	3 700		-91 000		3 700		-92 700	-1,9	3 700		-94 500	-1,9	1,9
Varhaiskasvatus	120 100		-1 166 500	-95,4	5 500	-95,4	-1 358 400	-16,5	79 500	1345,5	-1 272 100	6,4	-0,9
Peruskoulutus	76 300		-2 816 800	-53,3	35 600	-53,3	-2 900 400	-3,0	35 600		-2 944 200	-1,5	1,5
Lukiokoulutus	10 000		-519 800		10 000		-534 100	-2,8	10 000		-543 600	-1,8	1,7
Aikuiskoulutus			-103 000				-103 000				-103 000		
Kirjasto	3 000		-217 200		3 000		-220 300	-1,4	3 000		-223 500	-1,5	1,4
Vapaa-aika	19 000		-182 000		19 000		-184 400	-1,3	19 000		-186 900	-1,4	1,2
	232 100		-5 096 300	-66,9	76 800	-66,9	-5 393 300	-5,8	150 800	96,4	-5 367 800	0,5	0,9
Sosiaali- ja terveystk													
Sos.t.-ja terv.h.johto			-324 400										
Sosiaalipalvelut	739 000		-3 914 300										
Perusturva	4 000		-14 000										
Perusterveydenhuolto	633 100		-2 823 000										
Erikoisraahoitus	5 200 000		-5 200 000										
	1 376 100		-12 275 700										
Tulosalueet yht.	3 859 700		-22 947 600	-40,7	2 289 100	-40,7	-11 098 600	51,6	2 355 100	2,88	-11 049 200	0,4	0,1
	26 807 300				13 387 700		13 387 700	-50,1	13 404 300	2,88	13 404 300	0,1	0,1

TULOSLASKELMAOSA

Tulorahoituksen riittävyyttä palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin tarkastellaan tuloslaskelman avulla. Tuloslaskelma esitetään sekä sisäiset erät sisältävänä, että vain kunnan ulkoiset erät sisältävänä. Tervolan kunnassa ei budjetoida tilinpäätössiirtoja eli poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutoksia. Näin ollen tuloslaskelman viimeinen rivi talousarviovuoden ja taloussuunnitelmavuosien osalta on tilikauden tulos. Tuloslaskelmaosassa esitetään lisäksi tulorahoituksen riittävyyttä koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut.

17 Tuloslaskelma sekä tulorahoituksen riittävyyden tunnusluvut ja tavoitteet

TULOSLASKELMA ULKOINEN/SISÄINEN

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatulot					
Myyntitulot	789 358	840 500	772 500	710 300	710 300
Maksutulot	1 641 447	1 792 800	1 832 800	401 900	475 900
Tuet ja avustukset	396 863	610 200	557 000	479 500	471 500
Muut toimintatulot	667 177	697 400	697 400	697 400	697 400
	3 494 845	3 940 900	3 859 700	2 289 100	2 355 100
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-11 710 976	-12 149 800	-12 581 900	-7 531 000	-7 637 300
Palvelujen ostot	-10 617 296	-11 464 400	-11 296 400	-3 550 100	-3 433 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 886 466	-1 962 300	-2 041 300	-1 721 800	-1 744 500
Avustukset	-733 533	-701 100	-646 100	-383 600	-385 400
Muut toimintamenot	-216 438	-215 600	-241 600	-201 200	-203 600
	-25 164 709	-26 493 200	-26 807 300	-13 387 700	-13 404 300
Toimintakate	-21 669 864	-22 552 300	-22 947 600	-11 098 600	-11 049 200
Verotulot	11 536 139	11 718 000	12 000 000	7 009 000	6 843 000
Valtionosuudet	11 739 029	11 361 000	11 807 000	4 963 000	4 907 000
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	22 032	22 000	37 900	31 500	186 800
Muut rahoitustulot	331 414	250 000	500 000	500 000	500 000
Korkomenot	-26 887	-27 000	-26 200	-29 900	-32 000
Muut rahoitusmenot	-158 822	-110 000	-160 000	-170 000	-170 000
	167 737	135 000	351 700	331 600	484 800
Vuosikate	1 773 041	661 700	1 211 100	1 205 000	1 185 600
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 151 332	-1 233 800	-1 146 200	-1 313 800	-1 394 900
Tilikauden tulos	621 709	-572 100	64 900	-108 800	-209 300
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-318 024				
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	500 000				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	803 685				

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatulot/Toimintamenot, %	12,8	14,9	14,4	17,1	17,6
Vuosikate/Poistot, %	154,0	53,6	105,7	91,7	85,0
Vuosikate, euroa/asukas	606	226	414	412	405
Kertynyt ylijäämä	14 820 814	14 248 714	14 313 614	14 204 814	13 995 514
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	5 069	4 873	4 895	4 858	4 786
Asukasmäärä	2 924	2 924	2 924	2 924	2 924

TULOSLASKELMA
ULKOINEN

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatulot					
Myyntitulot	534 219	589 600	504 000	463 600	463 600
Maksutulot	1 589 536	1 741 800	1 781 800	350 900	424 900
Tuet ja avustukset	396 863	610 200	557 000	479 500	471 500
Muut toimintatulot	653 692	697 400	697 400	697 400	697 400
	3 174 310	3 639 000	3 540 200	1 991 400	2 057 400
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-11 710 976	-12 149 800	-12 581 900	-7 531 000	-7 637 300
Palvelujen ostot	-10 550 376	-11 372 500	-11 224 900	-3 482 400	-3 365 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 646 335	-1 752 300	-1 811 300	-1 491 800	-1 514 500
Avustukset	-733 533	-701 100	-646 100	-383 600	-385 400
Muut toimintamenot	-202 954	-215 600	-223 600	-201 200	-203 600
	-24 844 174	-26 191 300	-26 487 800	-13 090 000	-13 106 600
Toimintakate	-21 669 864	-22 552 300	-22 947 600	-11 098 600	-11 049 200
Verotulot	11 536 139	11 718 000	12 000 000	7 009 000	6 843 000
Valtionosuudet	11 739 029	11 361 000	11 807 000	4 963 000	4 907 000
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	22 032	22 000	37 900	31 500	186 800
Muut rahoitustulot	331 414	250 000	500 000	500 000	500 000
Korkomenot	-26 887	-27 000	-26 200	-29 900	-32 000
Muut rahoitusmenot	-158 822	-110 000	-160 000	-170 000	-170 000
	167 737	135 000	351 700	331 600	484 800
Vuosikate	1 773 041	661 700	1 211 100	1 205 000	1 185 600
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 151 332	-1 233 800	-1 146 200	-1 313 800	-1 394 900
Tilikauden tulos	621 709	-572 100	64 900	-108 800	-209 300
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-318 024				
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	500 000				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	803 685				

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan toimintatulojen prosentuaalisella osuudella toimintamenoista. Maksurahoituksen osuuden pieneneminen heikentää kunnan tulorahoitusta ja lisää verorahoituksen tarvetta. Suunnittelukauden tavoitteena on, että tunnusluvun arvoa saadaan nostettua olettaen, että kunnan palvelujen organisoinnissa ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää tulorahoituksen nostamista tai menojen karsimista. Tunnusluvun arvoon vaikuttaa muun muassa palvelujen organisointitavat.

Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa kunnan tulorahoituksen riittävyyttä. Kun vuosikate kattaa poistoista vähintään 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Suunnittelukauden tavoitteena on, että vuosikate on positiivinen. Pidemmällä tähtäimellä vuosikate tulisi saada poistojen tasolle, sillä tunnusluvun ollessa alle sadan prosentin kunnan talous on heikkenevä. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan toimintatulojen prosentuaalisella osuudella toimintamenoista. Maksurahoituksen osuuden pieneneminen heikentää kunnan tulorahoitusta ja lisää verorahoituksen tarvetta. Suunnittelukauden tavoitteena on, että tunnusluvun arvoa saadaan nostettua olettaen, että kunnan palvelujen organisoinnissa ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää tulorahoituksen nostamista tai menojen karsimista. Tunnusluvun arvoon vaikuttaa muun muassa palvelujen organisointitavat.

TALOUSARVIOVUODEN 2022 MENOJEN JA TULOJEN YHTEENVETO

ULKOINEN	MENOT			TULOT			NETTO		
	TA 2021	TA 2022	muutos %	TA 2021	TA 2022	muutos %	TA 2021	TA 2022	muutos %
KÄYTTÖTALOUSOSA									
Kunnanvaltuusto	28 700	27 000	-5,9						
Strateginen johto	28 700	27 000	-5,9				-28 700	-27 000	-5,9
Kunnanhallitus	3 055 400	3 085 700	1,0	743 600	689 100	-7,3			
Yleisjohto	2 107 200	2 156 200	2,3	434 800	430 300	-1,0	-1 672 400	-1 725 900	3,2
Henkilöstö	323 600	345 000	6,6	72 800	62 800	-13,7	-250 800	-282 200	12,5
Elinkeinojen kehitt.	506 000	461 900	-8,7	215 000	175 000	-18,6	-291 000	-286 900	-1,4
Julkinen liikenne	118 600	122 600	3,4	21 000	21 000		-97 600	-101 600	4,1
Tarkastuslautakunta	17 900	17 900							
Tarkastustoimi	17 900	17 900					-17 900	-17 900	
Keskusvaalilautakunta	15 200	15 700	3,3		5 000				
Vaalit	15 200	15 700	3,3		5 000		-15 200	-10 700	-29,6
Maaseutulautakunta	292 100	279 500	-4,3	218 300	218 300				
Maaseutuelinkeinot	292 100	279 500	-4,3	218 300	218 300		-73 800	-61 200	-17,1
Tekninen lautakunta	3 968 800	4 110 400	3,6	1 019 600	1 019 600				
Tekninen johto	210 800	244 600	16,0	13 000	13 000		-197 800	-231 600	17,1
Yleiset alueet	486 300	549 300	13,0	600	600		-485 700	-548 700	13,0
Kiinteistöt	1 184 700	1 216 100	2,7	704 000	704 000		-480 700	-512 100	6,5
Lämpökeskus	342 000	339 000	-0,9	250 000	250 000		-92 000	-89 000	-3,3
Kaavoitus ja ymp	183 500	182 400	-0,6	20 000	20 000		-163 500	-162 400	-0,7
Tukipalvelukeskus	1 561 500	1 579 000	1,1	32 000	32 000		-1 529 500	-1 547 000	1,1
Sivistyslautakunta	5 360 100	5 321 600	-0,7	287 800	232 100	-19,4			
Sivistystoimen johto	92 000	93 400	1,5	3 700	3 700		-88 300	-89 700	1,6
Varhaiskasvatus	1 277 400	1 286 100	0,7	114 700	120 100	4,7	-1 162 700	-1 166 000	0,3
Peruskoulutus	2 995 900	2 889 600	-3,5	133 900	76 300	-43,0	-2 862 000	-2 813 300	-1,7
Lukiokoulutus	475 600	529 200	11,3	16 000	10 000	-37,5	-459 600	-519 200	13,0
Aikuiskoulutus	103 000	103 000					-103 000	-103 000	
Kirjasto	219 800	220 000	0,1	3 000	3 000		-216 800	-217 000	0,1
Vapaa-aika	196 400	200 300	2,0	16 500	19 000	15,2	-179 900	-181 300	0,8
Sosiaali- ja terv.ltk	13 453 100	13 630 000	1,3	1 369 700	1 376 100	0,5			
Sosiaali- ja terv.johto	235 600	322 600	36,9				-235 600	-322 600	36,9
Sosiaalipalvelut	4 460 000	4 635 300	3,9	739 000	739 000		-3 721 000	-3 896 300	4,7
Perusturva	18 000	18 000		4 000	4 000		-14 000	-14 000	
Perusterveydenhuolto	3 539 500	3 454 100	-2,4	626 700	633 100	1,0	-2 912 800	-2 821 000	-3,2
Erikoissairaanhoido	5 200 000	5 200 000					-5 200 000	-5 200 000	
TULOSLASKELMAOSA									
Verotulot				11 718 000	12 000 000	2,4			
Valtionosuudet				11 361 000	11 807 000	3,9			
Korkotuotot				22 000	37 900	72,3			
Muut rahoitustuotot				250 000	500 000	100,0			
Korkokulut	27 000	26 200	-3,0						
Muut rahoituskulut	110 000	160 000	45,5						
VUOSIKATE							661 700	1 211 100	83,0

INVESTOINTIOSA

Investointiosassa esitetään suunnittelukaudelle kohdistuvien investointihankkeiden tai -hankeryhmien kustannusarviot sekä arviot hankkeisiin saatavasta ulkopuolisesta rahoituksesta. Investointihankkeet esitetään toimielimittäin ja taseen pysyvien vastaavien ryhmittelyn mukaisesti. Tuloina esitetään ulkopuolisen rahoituksen lisäksi myös arviot pysyvien vastaavien myynneistä.

Tekninen lautakunta hallinnoi kunnan rakennuksiin sekä kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin liittyviä investointihankkeita. Näiden hankkeiden toteutuminen kohdistuu pääsääntöisesti kahdelle tai useammalle suunnitteluvuodelle, minkä vuoksi niiden erittelyt kokonaiskustannusarvioineen esitetään investointiosaan kuuluvassa rakentamishjelmassa.

18 Investointihankkeet

INVESTOINTIHANKKEET 2022 - 2024

TOIMIELIN	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
KUNNANHALLITUS					
Muut pitkävaikutteiset menot	17 194	90 000	40 000		
-Verkkosivujen uusinta		20 000	20 000		
-Asianhallintajärjestelmän uusinta		20 000	20 000		
-Palkkahallintajärjestelmän versiopäivitys		50 000			
-Taloushallinnon ohjelmisto (päivitykset)	17 194				
Maa- ja vesialueet	88 000	80 000	80 000	80 000	80 000
Tulot		36 000	36 000	36 000	36 000
Netto	88 000	44 000	44 000	44 000	44 000
Rakennukset		15 000			
-Lähestymistornit		15 000			
Koneet ja kalusto	15 916	48 000	70 000	15 000	15 000
-Muu irtaimisto		5 000	15 000	5 000	5 000
-Työpajan kalusto		10 000	10 000	10 000	10 000
-Lähiarkiston ja asiointipisteen kalusteet		25 000	25 000		
-Kannettavat päätelaitteet valtuutetuille		8 000			
-Langattoman verkon tukiasema	15 916				
-Etätyöpalvelin			20 000		
Osakkeet ja osuudet	9 375				
Tulot					
Netto	9 375				

TOIMIELIN	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
Muut pitkävaikutteiset menot		13 000			
-Kiinteistöhuollon atk-ohjelmisto		7 000			
-Rakennusvalvonnan sähk. luvanhakujärj.		6 000			
Rakennukset ⁾	371 683	1 780 000	2 450 000	533 000	1 180 000
Tulot		30 000	30 000	30 000	30 000
Netto	371 683	1 750 000	2 420 000	503 000	1 150 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet ⁾	366 036	657 000	645 000	755 000	450 000
Tulot		169 000	183 800	219 200	
Netto	366 036	488 000	461 200	535 800	450 000
Koneet ja kalusto	60 516	52 000	70 000	50 000	50 000
-Keittiöiden kaluston uusiminen		30 000	35 000	40 000	40 000
-Tukipalvelukeskus kalusto	56 663				
-Muu teknisen toimen kalusto	3 853	10 000	10 000	10 000	10 000
-Kiinteistöhoiton pakettiauto			25 000		
-Mönkijä alueiden kunnossapitoon		12 000			
⁾ Ks. sitovuustason mukainen erittely rakentamishjelmasta.					
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Koneet ja kalusto	40 776	45 000	43 000	43 000	35 000
-Opetustoimen irtaimisto (sis. atk)	17 018	25 000	20 000	20 000	20 000
-Muu sivistystoimen irtaimisto (sis.atk)	17 178	12 000	15 000	15 000	15 000
-Lapinniemen koulun höyläpenkit	6 580				
-Kirjaston lastenos. tietokirjahyllyt		8 000			
-Kirjaston aikuistenos. tietokirjahyllyt			8 000	8 000	
SOSIAALI-JA TERVEYSLAUTAKUNTA					
Koneet ja kalusto	2 850	90 000	158 000		
-Sos.toimen muu irtaimisto		20 000	20 000		
-Terveystoimen muu irtaimisto	2 850	20 000	20 000		
-Kotipalveluauto		50 000			
-Hammashuollon hoitoyksikkö			28 000		
-Hammashuollon Panoraama-röntgenlaite			50 000		
-TK-uudisrakennuksen kalusteet			20 000		
-vanhuspalveluyksiköiden kalusteet			20 000		
ENERGIAHUOLTO					
Kiinteät rakenteet ja laitteet		150 000	10 000	250 000	200 000
-Kaukolämpöverkon laajentaminen					200 000
-Hakekentän rakentaminen		150 000			
-Kaukolämpölaitoksen varalämmitysjärjestelmä			10 000	250 000	

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	972 346	3 020 000	3 566 000	1 726 000	2 010 000
Muutos%		210,6	18,1	-51,6	16,5
Tulot		235 000	249 800	285 200	66 000
Muutos%			6,3	14,2	-76,9
Netto	972 346	2 785 000	3 316 200	1 440 800	1 944 000
Muutos%		186,4	19,1	-56,6	34,9

**) Investointiosassa on esitetty alkuperäinen talousarvio*

19 Rakentamishjelma

Rakentamishjelmassa (ks. taulukko seuraavalla sivulla) on eritelty teknisen lautakunnan hallinnoimat talonrakennuksen ja muun julkisen käyttöomaisuuden hankkeet sekä energiahuollon investoinnit. Ohjelmasta ilmenevät hankkeiden ajoitus suunnittelukaudella, kokonaiskustannukset, hankekohtainen aikaisempi rahoitus, vuosittainen määrärahojen tarve sekä arvioitu ulkopuolisen tuen määrä. Kokonaiskustannuksiin sisältyivät myös hankekohtaiset suunnittelukauden jälkeisille vuosille arvioidut kustannukset. Määrärahat on esitetty ilman arvonnalisäveroa, mikäli kustannukset oikeuttavat arvonnalisäveron palautukseen tai vähennykseen.

Hankkeiden toteuttamisessa pääpaino on peruskorjauksessa. Välttämättömien ylläpito- ja korjausinvestointien lisäksi rajoitetaan käyttötalousmenoja pienentäviin, työllisyyttä parantaviin tai muita kunnan painopiste-alueiksi valittuja toimintoja tukeviin investointeihin. Ennen uusinvestointeja tulee kaikissa tapauksissa selvittää olemassa olevan rakennus- ym. omaisuuskannan peruskorjaus- ja käyttötarkoituksen muutosmahdollisuudet.

Suunnittelukauden hankkeisiin pyritään mahdollisuuksien mukaan saamaan kunnan ulkopuolista rahoitusta muun muassa alueellisten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tai asianomaisen ministeriön kautta.

Onnistuneen hankkeen perusedellytys on hankkeiden ennakointi, riittävä esi- ja hankesuunnittelu sekä laadukkaat suunnitelma-asiakirjat. Rakentamishjelmassa on suurimpien hankkeiden osalle varattu suunnitteluun erillinen määräraha. Rakentamishankkeissa ja suunnittelussa pyritään hyödyntämään mahdollisuuksien mukaan kunnan omaa asiantuntemusta.

Suunnittelukaudella jatketaan terveyskeskuksen investointeja. Sosiaali- ja terveystoimen rakennushankkeita varten on kunnanhallitus asettanut työryhmän. Vuosille 2022–2023 on varattu määrärahat hammashoitolan, neuvolan ja mielenterveystoimiston tilojen uudisrakennukseen.

Vuonna 2022 on määrärahat varattu koulukeskuksen muutostöihin sekä Mattisen koulun lämmitysmuutokseen ja julkisivuremonttiin. Virastotalon ilmastointisaneerauksen ja käyttövesiputkiston uusimisen suunnitteluun on varattu määrärahat vuodelle 2022. Varsinainen toteutus olisi vuonna 2024. Samoin on varattu suunnitteluraha terveyskeskuksen aurinkosähköjärjestelmään, jonka toteutus tapahtuisi vuonna 2023. Häiriötilan-teisiin varautumisen kehittämiseen on varattu vuosittain 20 000 euron määräraha. Varautumiseen panostetaan myös kaukolämpölaitoksen varalämmitysjärjestelmällä, johon on varattu määräraha vuosiksi 2022–2023. Yleisten alueiden viihtyisyyteen ja vapaa-ajan mahdollisuuksiin panostetaan monikäyttöreitistön rakentamisella, Kätkävaaraan sijoituvalla uudella hankkeella sekä Vaarojen vaellus -hankkeella. Kemijokivarren osayleiskaavan tarkistustyöhön varataan määräraha vuosille 2022–2024. Vastarannan alueen kehittäminen jatkuu osayleiskaavamuutoksella, johon on varattu määrärahat vuosille 2022–2023

Taloussuunnitelmavuosien hankkeita ovat mm. Louen koulun lämmitysmuutos, kaukolämpöverkon laajentaminen sekä virastotalon hissi. Virastotaloon kohdistuu myös valtuustosalin muutostyöt, joka on vuoden 2023 hanke. Merkittävä taloussuunnitelmavuosien hanke on uuden keskusvaraston rakentaminen vuonna 2024. Kunta esittää Lapin ELY-keskukselle, että Mattisen kevyen liikenteen väylän suunnittelu käynnistetään vuoden 2022 aikana. Tervolan kunta varautuu osarahoittamaan enintään 50 %:lla vuonna 2023 kevyen liikenteen väylän välille Liimatan risteys-ravirata (kunnan arvioitu rahoitusosuus 600.000 €) ja vuonna 2024 välille Lukionmäki-Korpela (kunnan arvioitu rahoitusosuus 500.000 €). Vuonna 2025 toteutettaisiin Korpela-Liimatan risteys edellä mainituin periaattein. Vuosittain on varattu määrärahat lisäksi tie- ja katuvalojen uusimiseen, tie- ja katuinvestointisuunnitelman mukaisiin töihin sekä liikenneturvallisuutta parantaviin hankkeisiin.

Rakentamishjelmasta voidaan kunnanvaltuuston erillispäätöksellä poiketa valtion rahoituksen mahdollisesti viivästyessä suunnitellusta. Pyrkimyksenä mahdollisissa poikkeamissa on tasainen työllistämisaikutus. Investointihankkeiden osalta selvitetään hankkeiden vaihtoehtoiset toteuttamistavat.

TERVOLAN KUNTA

RAKENTAMISOHJELMA VUOSILLE 2022 - 2024

Tekninen lautakunta 18.10.2021

Euroa ilman alv	Hankkeen aloittamisvuosi	Kokonaiskustannusarvio	Aikaisempi rahoitus yhteensä	2021	2022	2023	2024	Valtion avustus
HANKEKOHTAINEN TALONRAKENNUS:								
Terveyskeskus/vanhustenhuolto								
SOTER -rakennushankkeet								
Hammashoitola-Neuvola-MTT ¹⁾	2019	2 856 000	224 000	900 000	2 100 000	293 000		
VARI sadevesijärjestelmät ja salaojat	2022	35 000			35 000			
MUU TALONRAKENNUS:								
Louen koulun lämmitysmuutos ²⁾	2024	120 000					120 000	30 000
Mattisen koulun lämmitysmuutos ³⁾	2022	120 000		120 000	120 000			30 000
Mattisen koulun julkisivuremontti	2022	25 000			25 000			
Virastotalon ilmastointisaneeraus ⁴⁾	2020	126 000	19 600		10 000		100 000	
Virastotalon käyttövesiputkiston uusiminen	2022	100 000			10 000		90 000	
Valtuustosalin muutostyöt	2023	30 000				30 000		
Virastotalon hissi	2024	150 000					150 000	
Koulukeskuksen muutostyöt ⁵⁾	2019	225 000	75 600	65 000	120 000			
Puukivillan vesikatto	2021	40 000		40 000				
Terveyskeskuksen aurinkosähköjärjestelmä ⁶⁾	2022	150 000		10 000	10 000	140 000		30 000
Lapin Saven muutostyöt	2019	135 500	133 600	45 000				
Häiriötilanteisiin varautumisen kehittäminen	2022				20 000	20 000	20 000	
Keskusvaraston rakentaminen ¹²⁾	2023	850 000				50 000	700 000	
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS:								
Yleiset alueet								
Koirapuisto	2023	15 000				15 000		
Koulukeskuksen ympäristön kehittäminen	2017	213 000	53 500	160 000				
Väisäsen puiston rakentaminen	2023	30 000				30 000		
Monikäyttöreitistö ⁷⁾	2022	585 000		135 000	200 000	385 000		333 000
Kätkävaaran luontopolun kunnostaminen	2021	122 000		122 000				61 000
Kätkävaaran luolat ja rotkot	2022	100 000			100 000			70 000
Viljonpuiston monikäyttökota	2022	25 000			25 000			
Vaarojen vaellus	2022				30 000	50 000	50 000	
Päiväkodin jätekatoksen uusiminen	2022	15 000			15 000			
Liikenne ja katurakennus								
Mattisen kevyen liikenteen väylä, Liimatta-koulu	2024	175 000					175 000	
Tie- ja katuvalojen uusimiset				55 000				
Tie- ja katuinvestointisuunnitelman mukaiset työt				120 000				
Tie- ja katuinvestoinnit suunnitelmien mukaisesti ⁸⁾					160 000	160 000	160 000	
Liikenneturvallisuuteen liittyvät hankkeet ⁹⁾	2019			15 000	15 000	15 000	15 000	
Kaavoitus								
Kemijokivarren osayleiskaavan tarkistus								
Loue- Mattinen ¹⁰⁾	2022	100 000		50 000	50 000	50 000		
Peura-Ossauskoski ¹¹⁾	2024	100 000					50 000	
Koivu -Suukoski	2026							
Vastaraman alueen osayleiskaavamuutos	2022	100 000			50 000	50 000		
ENERGIAHUOLTO:								
Kaukolämpölaitoksen varalämmitysjärjestelmä	2022	260 000			10 000	250 000		
Kaukolämpöverkon laajentaminen	2024	200 000					200 000	
Hakekentän rakentaminen	2021	150 000		150 000				
YHTEENSÄ				1 987 000	3 105 000	1 538 000	1 830 000	554 000
Ulkopuolinen rahoitus				199 000	213 800	249 200	30 000	
Netto				1 788 000	2 891 200	1 288 800	1 800 000	554 000

¹⁾ Vuonna 2021 määrärahoista käytetään arviolta n. 239 000 €.

²⁾ Louen koulun lämmitystapamuutosta ei toteutettu vuonna 2020.

³⁾ Mattisen koulun lämmitystapamuutos siirretään vuodelle 2022. Vuoden 2021 määrärahoja ei käytetty lainkaan.

⁴⁾ Virastotalon ilmastointisaneerauksen suunnittelu v. 2022 ja rakentaminen v. 2024. Vuonna 2020 käytetty 19 600 €.

⁵⁾ Koulukeskuksen muutostyöt, mm. hälytysjärjestelmän uudistaminen, kiinteiden valaisimien vaihtaminen, ulko- ja osastoivien ovien uusiminen, ulkorappausen uusiminen sekä yläkoulun opettajien huoneen muutostyöt. Vuonna 2021 määrärahaa käytetty vain n. 28 500 €.

⁶⁾ Terveyskeskuksen aurinkosähköjärjestelmää tullaan suunnittelemaan terveyskeskuslaajennuksen edetessä vuoden 2022 aikana. Vuoden 2021 määrärahoja ei käytetty lainkaan.

⁷⁾ Monikäyttöreitistön suunnittelu siirretty v. 2022 ja rakentaminen v. 2023. Vuoden 2021 määrärahoja ei käytetty lainkaan.

⁸⁾ Asemakaava-alueelle laaditaan tie- ja katuinvestointisuunnitelma, jonka mukaan hankkeita toteutetaan. Sisältää rakentamisen valaistuksineen.

⁹⁾ Meri-Lapin investointisuunnitelmassa kunnalle osoitettujen liikenneturvallisuustoimenpiteiden toteuttaminen.

¹⁰⁾ Kaavan laatimista ei aloitettu v. 2020-2021, koska Tervola-Varejoki -osa-alueen kaavamuutoksesta odotetaan KHO:n päätöstä.

¹¹⁾ Kaavan laatimisen aloitus siirretty vuodelle 2024, koska aiemmat kaavat viivästyneet

¹²⁾ Nykyisen keskusvaraston purkamiseen varattu 100 000 €:n määräraha käyttötalouspuolelle

RAHOITUSOSA

Toiminnan ja investointien rahoitusta suunnittelukaudella tarkastellaan rahoituslaskelman, sen välitulosten ja niistä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio ja -suunnitelma vaikuttavat kunnan maksuvalmiuteen.

20 Rahoituslaskelma sekä toiminnan ja investointien rahoituksen tunnusluvut ja tavoitteet

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 773 043	661 700	1 211 100	1 205 000	1 185 600
Tulorahoituksen korjaukset					
	1 773 043	661 700	1 211 100	1 205 000	1 185 600
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-972 346	-3 020 000	-3 566 000	-1 726 000	-2 010 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin		199 000	213 800	249 200	30 000
Pysyvien vastaavien luovutustulot		36 000	36 000	36 000	36 000
	-972 346	-2 785 000	-3 316 200	-1 440 800	-1 944 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	800 697	-2 123 300	-2 105 100	-235 800	-758 400
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainojen lisäys **)	-525 000	-400 000	-250 000		
Antolainojen vähennys		101 600	85 700	73 000	473 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-61 011	-30 000	-29 900	-29 900	-32 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	242 605				
	-343 406	-328 400	-194 200	43 100	441 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	457 291	-2 451 700	-2 299 300	-192 700	-317 400
Rahavarat 1.1.	7 373 652	7 830 943	8 900 000	6 600 700	6 408 000
Rahavarojen muutos	457 291	-2 451 700	-2 299 300	-192 700	-317 400
Rahavarat 31.12. *)	7 830 943	8 900 000	6 600 700	6 408 000	6 090 600

Rahoituslaskelmassa on esitetty alkuperäinen talousarvio

*) Rahavarat 31.12.2021 on talousarvion 2022 laadintavuoden tase-arvio.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toiminnan ja investointien rahavirtojen kertymä	-	-1 322 603	-3 427 703	-3 663 503	-4 421 903
Lainanhoitokate	20,5	12,1	22,1	20,7	19,0
Kassan riittävyys, pv	107,5	109,1	78,9	155,5	144,8

Kunnan toiminnan ja investointien rahoituksessa tulee olla tavoitteena, että investoinnit rahoitetaan pitkällä aikavälillä omarahoituksella. Investointien omarahoitusta mitataan toiminnan ja investointien rahavirtojen kertymällä. Pääsääntöisesti kertymän tulisi olla suunnittelukauden lopussa vähintään 0.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Tervolan kunnan lainanhoitokyky on ollut viime vuosina hyvä, ja näyttäisi jatkossakin pysyvän hyvällä tasolla. Kunnan lainakanta koostuu pitkäaikaisista lainoista ja korkomenot ovat pienet matalasta korkotasosta johtuen. Suunnittelukaudella lainanhoitokate on laskemassa vuosikatteen heikentymisen takia. Menojen kasvun hillitseminen ja tulopohjan vahvistaminen onkin erittäin tärkeää. Suunnittelukauden tavoitteena on säilyttää kunnan lainanhoitokyky hyvällä tasolla.

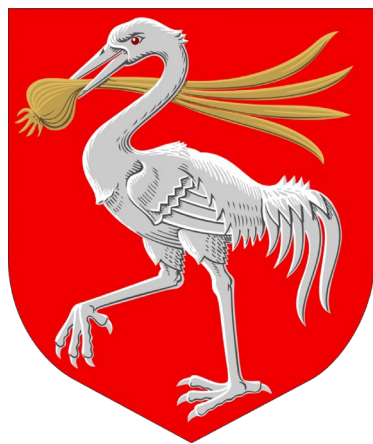
Kunnan maksuvalmiuskykyä mitataan kassan riittävyydellä päivinä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Suunnittelukauden tavoitteena on säilyttää kunnan maksuvalmiuskyky riittävänä, jolloin tunnusluvun on hyvä olla yli 20 päivää. Maksuvalmiuskyky pysyy hyvällä tasolla koko suunnittelukauden, ja näyttäisi parantuvan huomattavasti sote-uudistuksen johdosta.

TALOUSARVIOVUODEN 2022 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETO SEKÄ SITOVUUS

Tervolan kunta

Sitovuus: B=bruttomääräraha/-tuloarvio, N=nettomääräraha/-tuloarvio

TALOUSARVIOVUODEN 2022 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETO			
ULKOINEN KÄYTTÖTALOUSOSA	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
		TA 2022	TA 2022
Kunnanvaltuusto	N	27 000	
Strateginen johto		27 000	
Kunnanhallitus	N	2 396 600	
Yleisjohto		2 156 200	430 300
Henkilöstö		345 000	62 800
Elinkeinojen kehitt.		461 900	175 000
Julkinen liikenne		122 600	21 000
Tarkastuslautakunta	N	17 900	
Tarkastustoimi		17 900	
Keskusvaalilautakunta		10 700	
Vaalit		15 700	5 000
Maaseutulautakunta	N	61 200	
Maaseutuelinkeinot		279 500	218 300
Tekninen lautakunta	N	3 090 800	
Tekninen johto		244 600	13 000
Yleiset alueet		549 300	600
Kiinteistöt		1 216 100	704 000
Lämpökeskus		339 000	250 000
Kaavoitus ja ymp		182 400	20 000
Tukipalvelukeskus		1 579 000	32 000
Sivistyslautakunta	N	5 089 500	
Sivistystoimen johto		93 400	3 700
Varhaiskasvatus		1 286 100	120 100
Peruskoulutus		2 889 600	76 300
Lukiokoulutus		529 200	10 000
Aikuiskoulutus		103 000	
Kirjasto		220 000	3 000
Vapaa-aika		200 300	19 000
Sosiaali- ja terv.ltk	N	12 253 900	
Sosiaali- ja terv.johto		322 600	
Sosiaalipalvelut		4 635 300	739 000
Perusturva		18 000	4 000
Perusterveydenhuolto		3 454 100	633 100
Erikoissairaanhoido		5 200 000	
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		12 000 000
Valtionosuudet	B		11 807 000
Korkotuotot	B		37 900
Muut rahoitustuotot	B		500 000
Korkokulut	B	26 200	
Muut rahoituskulut	B	160 000	
INVESTOINTIOSA			
Investointimenot	B	3 566 000	
Rahoitusosuudet	B		213 800
Käyttöom. myynti	B		36 000
RAHOITUSOSA			
Antolainojen lis.	B	250 000	
Antolainojen väh.	B		85 700
Pitkää.lainojen lis	B		
Pitkää.lainojen väh	B	29 900	
Vaikutus maksuvalm.		-2 299 300	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		28 220 600	28 220 600

tervola.fi

2022

